

AAN: HOOFD MID/KL

Nr. 94.424.a./

DATUM: 8 mei 1992

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

Datum bericht

: 16 april 1992

Bron

2

Onderwerp: [REDACTED]
Bijlage(n): Meerdere

Dezerzijds is bekend geworden dat een ex-militair, na zijn dienstplicht als vrijwilliger is vertrokken naar Kroatië om aldaar te worden ingezet voor defensieve inzet tegen de Serviërs.

De personalia van deze persoon is als volgt:

[illegible]

[REDACTED]

Ch

Onderwerp: [REDACTED]
Bijlage(n): Meerdere

Dezerzijds is bekend geworden dat een ex-militair, na zijn dienstplicht als vrijwilliger is vertrokken naar Kroatië om aldaar te worden ingezet voor defensieve inzet tegen de Serviërs.

De personalia van deze persoon is als volgt:

[REDACTED]

SECRET

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP

Secretariaat : Postbus 250

8470 AG WOLVEGA

Giro :

MID-KI-B		AFZ: 7300	
		BEH: HDA	
19 mei '92		0018660	
PERSBERICHT			
MOEDERNR:		OBJ: -	
121267	212.45.15	3	

(Penningmeester NKW) tel. 05619 - 399 of 01640 - 40715

INHOUD :

Wolvega , 2 november 1991

VERKLARING

MAATREGELEN

OPROEP VRIJWILLIGERS

De Nederlands - Kroatische Werkgroep i.o. heeft geconcludeerd dat de bemiddeling van de E.E.G. in het gewapende conflict tussen de deelstaten Kroatië en Servië op een volledige mislukking is uitgelopen . Tegen alle logica in , trachtte de E.E.G. gedurende de al drie maanden durende bemiddelingspoging en de vredesconferentie in Den Haag een soort van Joegoslavische confederatie in het leven te roepen , wat in belangrijke mate heeft bijgedragen tot de huidige deceptie . Ook onder het Nederlandse voorzitterschap is men niet bij machte gebleken om de crisis in de Balkan te bezweren . Integendeel het eigengereide optreden van minister Hans van den Broek heeft de tegenstellingen binnen de E.E.G. ten aanzien van het te voeren beleid t.o.v. de strijdende partijen alleen maar verscherpt . Een andere crisis , de Golf - crisis , werd onder supervisie van de Verenigde Staten, met behulp van de Verenigde Naties , op voortvarende wijze aangepakt en was binnen zes maanden wel bezworen . Kosten noch moeite werden gespaard om de Westerse oliebelangen veilig te stellen . De voortvarende aanpak van de V.N. inzake de Golf - crisis staat echter in schril contrast met de houding van deze organisatie met betrekking tot de Balkan - crisis . Ondanks herhaalde verzoeken van onder andere de voormalige Joegoslavische president Stipe Mesic heeft de V.N. tot nu toe afgezien van gewapende tussenkomst in het gebied waar de strijd woedt . Het Kroatische volk voelt zich hierdoor terecht in de steek gelaten door Europa en de Verenigde Naties en beseft dat de ' nieuwe wereldorde ' waar de Amerikaanse president George Bush over sprak na het beëindigen van de Golf - crisis , een utopie blijkt te zijn . Kroaten en Slovenen hebben nu eenmaal de pech niet over belangrijke olievoorraden te beschikken . Tengevolge van de aarzelende houding van de V.N. en de halfslachtige aanpak van de E.E.G. gaat de strijd onverminderd door en vallen er iedere dag nieuwe slachtoffers . Het gebrek aan internationale druk geeft de Servische leiders en het Federale leger , dat wordt gedomineerd door Serven , de gelegenheid om door te gaan met het voeren van een agressieve veroveringsoorlog die er op is gericht Kroatische gebieden met Servische minderheden onder Servische controle te plaatsen . Het doel van deze politiek is het creëren van een Groot - Servië . OP grote schaal worden er door de Stalinistisch gedoctrineerde Federale troepen misdrijven gepleegd en wordt er een fysieke en culturele genocide gepleegd . De conventie van Geneve wordt derhalve met voeten getreden en standrechtelijke executies van krijgsgevangen Kroaten vinden regelmatig plaats . Planmatig wordt de gehele infrastructuur van Kroatië door de Serven vernield en er zijn reeds meer dan 200 kerken, kloosters en tal van monumenten door het krijgsgeweld vernietigt .

Zelfs de eeuwenoude Kroatische stad Dubrovnik met tal van monumenten van onschatbare waarde loopt het gevaar verwoest te worden .

Het risico van een internationaal conflict is bovendien in de Balkan vele malen groter dan in bijvoorbeeld het Midden - Oosten .

Grote bevolkingsgroepen zijn immers verdeeld over meerdere landen in midden en oost Europa .

Een hele reeks landen die kunnen omvallen als dominostenen en aldus in een regelrechte oorlog terechtkomen .

Hiermee ligt er een basis vóór voortzetting van de wereldoorlog die in 1914 begon en als een veenbrand ondergronds is blijven voortwoekeren .

MAATREGELEN

Nu Servië onwillig is gebleken daadwerkelijk naar vrede te streven , wordt de kans op een bevredigende oplossing op korte termijn kleiner en kan een krachtige oplossing van het conflict niet meer op zich laten wachten .

- De Nederlands - Kroatische Werkgemeenschap roept daarom de E.E.G. en de V.N. op , nu de vredesinitiatieven dreigen te mislukken , over te gaan tot het formeren van een gecombineerde land - , zee - , en luchtmacht om met onmiddellijke ingang over te gaan tot een zogeheten ' peace - enforcing ' van het conflict in de Balkan .
- De West Europese Unie , dan wel de veiligheidsraad , dienen daarnaast onmiddellijk over te gaan tot het formeren van een vredesmacht , mede om internationalisering van het conflict tegen te gaan .
- Verder dient men de Servische en Federale strijdkrachten te veroordelen als ' agressor ' en over te gaan tot een totale boycot van Servië en de aan Servië gelieerde gebieden .
(Uitgezonderd medische en overige humanitaire hulp)

De Nederlands - Kroatische Werkgemeenschap roept de lidstaten van de Verenigde Naties en de Europese gemeenschap op om hun politiek inzake de crisis in Joegoslavië dringend te herzien .

Dit conflict kan enkel door het erkennen van het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren een definitieve oplossing krijgen met het oog op een duurzame vrede in de Balkan .

Daarom dienen de Europese Staten onverwijld over te gaan tot de erkenning van de onafhankelijkheid van Kroatië en Slovenië .

Deze volkeren hebben immers met een overtuigende meerderheid democratisch beslist dat ze niet meer tot de Joegoslavische federatie wensen te behoren .

Tot op heden wil Europa het nationaliteitenconflict in Joegoslavië enkel en alleen oplossen binnen het kader van de huidige bestaande staatsconstructie .

Hiermee is Europa de objectieve bondgenoot van Servië ; een deelstaat die door middel van militair geweld democratisch tot stand gekomen beslissingen in andere deelstaten wil tenietdoen .

Het is daarom de morele plicht van Nederland en Europa om Kroatië en Slovenië bij te staan in hun gerechtvaardigde democratische strijd voor onafhankelijkheid .

OPROEP VRIJWILLIGERS

Zolang aan de eerdergenoemde gerechtvaardigde wensen niet is voldaan rekent de N.K.W. het tot een plicht om de Kroatische onafhankelijkheidsstrijd in woord en daad bij te staan .

Daarom zal worden overgegaan tot het oproepen van Nederlands - Kroatische vrijwilligers voor defensieve inzet in Kroatië tegen de Servische 'agressor' .

Wij kunnen immers niet toestaan dat de Kroatische natie met zijn eeuwenoude beschaving en cultuur wordt teruggebombardeerd naar de middeleeuwen .

Vanaf vandaag zal worden gestart met een campagne gericht op het werven van Nederlandse vrijwilligers om de Kroatische Gardes te versterken .

Deze vrijwilligers kunnen zich aansluiten bij de al in Kroatië aanwezig zijnde Amerikaanse , Duitse , Schotse en overige formaties .

**SIE VEILIGHEID
MID/KL-B**

13 JUL 1992 0020425

MOEDER: OPJ:

12.45.1 12.45.15

Vrijhouden voor exhibitum

Achtereenvolgens naar:	V	in	uit	Par	ONDERWERP: ARTIKEL
COGP					<u>M.B.T. NED. VERBODEN</u>
HfMID/KL-B, Sie Hfd					<u>VERBODEN</u>
PHMID/KL-B, Plv Sie Hfd					
Secrtaresse					RNR: _____
HPB					_____
HOT/PZ					_____
Hfd SitGen	2		2/2		Naam + voorl: _____
DREIGINGSANALYSE (B-1)					_____
Hfd Bur DA					
Hfd DA 1 (Plv Hfd Bur DA)					
Hfd DA 2					
Hfd DA 3					Afdoening uiterlijk op: _____
MIL VEILIGHEID (B-2)					
Hfd Bur MV <i>IL</i>	1		1/1		
Plv Bur Hfd					
Hfd MG					Vernietigen in: _____
Hfd Infra Bev					
Hfd Computerbev					
Hfd Pers VH					
INFORMATIEVOORZ/IZ (B-3)					Dit stuk mag, i.v.m. de verblijf- plaatsadm. alleen via Subbur Naverwerking aan de volgen- de behandelaar worden aan- geboden.
Bur Hfd					
Plv Bur Hfd, IZ					
Hfd Subbur Voorverw					
Hfd Subbur Naverw					
Netw Sysben					
TECHNIEK (B-4)					
Bur Hfd					
Plv Bur Hfd/EVO/BVW					
OPERATIËN (B-5)					
Hfd Bur OPN					
Plv Hfd/Projecten					
Retour					
Retour					
Retour					
					V = Volgorde behandelaars

**VERWIJDERING
- ZELFS TIJDELIJK -
VAN EEN STUK
UIT EEN DOSSIER
IS VERBODEN**

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

BASEDOCUMENT M.B.T. EEN PERSOON (BCIDOC/P)

CIP-NUMMER : [REDACTED]
NAAM : [REDACTED]
INDICATIE(S) : [REDACTED]
DATUM WIJZIGING/AANVULLING : 010496 DOOR [REDACTED]

Samenvatting:

Organisaties/verantwoordingen

[REDACTED]

[REDACTED]

Nederlands-Kroatische werkgemeenschap (NKW)

Opgericht door o.a. [REDACTED] in 91 teneinde iets te doen aan de Servische agressie. Zocht mensen aan die hetzij uit avontuurzucht hetzij het rechts-extreme gedachtegoed meeverdeden. Op humanitaire gronden helpen van het Kroatische volk in de strijd tegen de Servische onderdrukkers. De NKW roept hiertoe vrijwilligers op om de Kroatische onafhankelijkheidsstrijd in woord en daad bij te staan en zich aan te melden ter versterking van de Kroatische Gardes. Vrijwilligers dienen in Nederland de eerste oefening te hebben vervuld en een algemene militaire vorming te hebben genoten. Personen met ervaring in bijv. VN-operaties, danwel gediend hebbende bij het Korps Manniers, Korps Commandotroepen etc. genoten voorkeur.

[REDACTED]

[REDACTED]

OVERZICHT ACTIVITEITEN, VERWIJZINGEN EN OVERIGE DETAILS:

BASEDOCUMENT M.B.T. EEN PERSOON (SAPDOC/P)

CIP-NUMMER : [REDACTED]
NAAM : [REDACTED]
INDICATIE(S) : [REDACTED]
DATUM WIJZIGING/AANVULLING: 060695 DOOR [REDACTED]

OVERZICHT ACTIVITEITEN, VERWIJZINGEN EN OVERIGE DETAILS:

1. PERSONALIA:

Rnr : [REDACTED]
Gediend bij : [REDACTED]
Rang : [REDACTED]
In dienst van : [REDACTED]
Rang : [REDACTED]
Burg. st. : [REDACTED]
Adres : [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED] Eind 1991 werd hij als huurling geworven voor het Kroatisch Leger, via de Ned. tak van 'Kroatische hulp'. Bij deze werving werd bemiddeld door de organisatie NKW, samen met de profacistische partij 'Centrum Democraten'.

2. [REDACTED]:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

INTERN

[REDACTED]

***281191/Fascisme Onderzoeks Kollektiek/unclass/c3/j

Betrokkene is lid van het steunverlenend comite van de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap, een organisatie met rechts-extreme inslag die zich inzet voor de werving van huurlingen die bereid zijn mee te werken aan de "defensie" van Kroatie tegen het Servische geweld.

[REDACTED]

NL PERSONEN IN VREEMDE KRIJGSDIENST IN YO

OMSCHRIJVING : NL personen, soms niet éénduidig bekend, in vreemde krijgsmacht in de
conflictregio YO.

INDICATIE(S) : 8017 (CAVCA code)

DATUM WIJZIGING/AANVULLING: 070696 DOOR: [REDACTED]

=====

SERVISCHE ZIJDE

[REDACTED]

=====

KROATISCHE ZIJDE

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

940620

[REDACTED]

In november 1991 las [ ] de advertentie, die vrijwilligers opriep zich te melden voor de strijd in Kroatie en na enige dagen heeft hij zich in verbinding gesteld met [ ]. Hierop ontving hij een uitnodiging om aanwezig te zijn op een voorlichtingsmiddag op 30 november 1991 in restaurant "de Oude Tram" in Amersfoort. [ ] is hier heengegaan. Volgens hem hadden ongeveer 80 personen interesse getoond om zich bij de NKW aan te sluiten. In Amersfoort waren echter slechts ongeveer 40 man aanwezig. Betrokkenen werden hier geïnformeerd over de NKW en de strijd die in Kroatie uitgevochten werd. De "verdiensten" die werden toegezegd waren DM. 150,- per maand (dit bleek later DM 250,- te zijn). Er kon dezelfde dag getekend worden. [ ] was een van de 12 man die dit ook daadwerkelijk gedaan hebben. (Uiteindelijk zijn van deze 12 slechts 6 man meegegaan naar Kroatie). Hij heeft een zestalf formulieren, waaronder verzekeringspapieren, moeten ondertekenen (zelf heeft hij hier geen exemplaren van). Op 10 december is [ ] met vijf anderen vanuit Amersfoort per bus (afkomstig uit Zagreb) richting Kroatie vertrokken. Onderweg is na een omweg in Nederland nog ergens gestopt om hulpgoederen voor de Kroatische bevolking in te laden. [ ] weet niet in welke plaats dit geweest is. Vervolgens is men via Gospic in Perusic terecht gekomen alwaar de Nederlanders gelegerd werden in een voormalige Servische kazerne die door de Kroatiërs was ingenomen. De groep van [ ] stond onder leiding van commandant [ ] en bestond uit de volgende personen:

[REDACTED]

De groep was ingedeeld bij de ZNG, de Kroatische Nationale Garde, het 2e Bataljon, 118e Brigade. Men draaide mee met de z.g.n. "Fazanten-groep" en voerde in principe verkenningspatrouilles uit tot achter de vijandelijke linies, alwaar het diverse malen tot schietpartijen is gekomen. Volgens [REDACTED] zijn er tijdens dit soort acties aan Servische zijde diverse doden gevallen. Aan Nederlandse zijde is [REDACTED] eenmaal gewond geraakt tengevolge waarvan hij een maand in een Kroatisch hospitaal heeft verbleven. Na korte tijd in Nederland geweest te zijn, is hij hierna weer naar Perusic teruggekeerd, maar de angst bleek in zijn hoofd geslagen te zijn en hij was niet meer echt inzetbaar. De groep was gekleed in uniformen van de ZNG doch er waren wel enkele kleine merktekens aangebracht (o.a. een Nederlands vlaggetje o.i.d.) wat hen onderscheidde van de Kroaten. Door de ZNG werden zij voorzien van splinternieuwe wapens (zo uit de kratten) die uit o.a. Duitsland afkomstig waren (Heckler en Koch). [REDACTED] zelf vond dit een te zwaar wapen en kreeg een Kalashnikov (die o.a. door Kroaten waren buitgemaakt op de Serven: 20.000 stuks). Volgens [REDACTED] hadden de Nederlandse vrijwilligers niets met de HOS te maken; zij distancieerden zich er zelfs van omdat de gruweldaden door deze militie begaan, de Nederlanders veel te ver gingen. [REDACTED] deelde mee dat HOS-leider [REDACTED] die hij zelf eenmaal had gezien, verslaafd was aan de heroïne. HOS-strijders zouden ook verdovende middelen krijgen, "om de (angst)grenzen te verleggen".

[REDACTED] maakte melding van het bestaan van de Internationale Brigade, een in de U.K. opgerichte strijdmacht, waar vooral veel Ieren en Schotten zouden meevechten. Hier heeft ook de Nederlander [REDACTED] gezeten, die echter wegens het uithalen van "geintjes" met wapens etc. aldaar niet meer gehandhaafd kon worden en overgeplaatst werd naar de First Dutch (mogelijk heeft deze knaap zelfs een medestrijder doodgeschoten). De financiële vergoeding bij deze I.B. was veel beter dan bij de NKW-vrijwilligers: DM 2000 per maand.

Na enige tijd verblijf werden de "militairen" van de First Dutch opgescheept met een vijftal nieuwe Nederlandse vrijwilligers; volgens [REDACTED] knapen die wel eens met een overlevingstocht in de Ardennen waren meegegaan (blijkbaar was [REDACTED] niet meer in staat om geoefende militairen te straffen).

[REDACTED]

De NKW-huurlingen kregen een soldij van 14.000 dinar (ongeveer DM. 250.-) maar de Kroatische strijders bij de ZNG verdienden 18.000 dinar.

[REDACTED] is ook nog een week in het strijdgebied geweest maar hij was niet te handhaven aangezien zijn handen te los zaten. Bovendien bleek hij tijdens een patrouille goed bang te worden.

[REDACTED] had volgens [REDACTED] goede banden met de Ustachi's, (volgens [REDACTED] bloeddorstige moordenaars) in tegenstelling tot de anderen. Hij reisde ook naar een onbekende firma in Duitsland om te trachten nachtzichtkijkers te bemachtigen.

De opbouw van het Kroatische leger schijnt vrij snel gegaan te zijn: naast de buitgemaakte 20.000 Kalashnikov's kreeg men later ook de beschikking over ander beter materiaal en zelfs Leopard tanks. Volgens [ ] werden de Kroaten vooral gesponsord door o.a. rijke Kroaten uit Duitsland (de directeur van de firma Hecker en Koch is een Kroaat).

De First Dutch heeft volgens [ ] in Gospic ook een week gefunctioneerd als bodyguards van internationale waarnemers uit Bangladesh, Frankrijk en Egypte; dit vanwege de successen die de F.D. in de bergen behaald zou hebben.

Toen na enige tijd de gevechtshandelingen wat verminderden, is [ ] onder invloed van verveling en drank in een kroegje in Perusic betrokken geraakt bij een vechtpartij met mensen van de HOS en dreigde hij met een wapen, hetgeen aanleiding vormde om hem niet langer in Kroatie te handhaven en hem naar Nederland terug te sturen. Hij heeft daarom van zijn eigen geld een treinkaartje naar Nederland gekocht alwaar hij rond de 25ste maart arriveerde. (van de 3 maanden Kroatie heeft [ ] 1 maand betaald gekregen: netto opbrengst na drie maanden vechten: fl. 150.-; het treinkaartje heeft hij zelf betaald. De resterende 2 maanden soldij zou door de ZNG via een bank naar hem overgemaakt worden - hij zit daar nu nog steeds op te wachten.

Twee dagen nadat [ ] naar huis is gegaan zijn de andere vrijwilligers ook uit Kroatie vertrokken, op een viertal "adviseurs" na. [ ]

[ ] De terugkeer van de First Dutch schijnt vooral te danken geweest te zijn aan [ ] de Blauwhelmen waren gearriveerd en zij konden dus terug. [ ] zou liever gebleven zijn.

In Kroatie heeft [ ] contact gehad met de journalist [ ] Na zijn terugkeer heeft [ ] via de moeder van [ ] weer contact met hem gezocht, waarna het verhaal van [ ] in H.P./De Tijd is verschenen. [ ] die evenals [ ] blijkbaar het concept-verhaal had gelezen waarin nog het e.e.a. geschrapt is, heeft zich hieraan nogal geërgd vanwege een aantal opmerkingen van [ ] er waren door [ ] een stelletje "Eikels" naar Kroatie gestuurd (de zgn Ardennen-specialisten), de Ustachi's waren bloeddorstrige moordenaars en de leider van de HOS [ ] (dus) was verslaafd aan de heroine (zie bijlagen). Vervolgens is de moeder van [ ] enige malen door onbekenden gebeld en zijn er dreigementen aan het adres van [ ] geuit. Ondanks het feit dat [ ] terug wilde naar Kroatie werd hem o.a. door [ ] te verstaan gegeven dat hij beter niet kon gaan. Hij zou wel de waarheid verteld hebben, maar toch....

[ ]'s moeder heeft, angstig geworden, contact gezocht met dominee [ ] en via hem is [ ] bij de politie terecht gekomen en heeft om bescherming gevraagd, met het bekende vervolg. [ ]

[REDACTED]

Aan : ~~SECRET~~ HFMIDKM DET

Van : [REDACTED]

Onderwerp : [REDACTED]

Datum : 22-04-1994

Classificatie : [REDACTED]

=====

Hierbij aangeboden een algemeen overzicht van activiteiten
in chronologische volgorde. Contactambtenaar (CA) heeft geen
inzicht in correcte data en gebeurtenissen.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

2. [REDACTED]

C. Kroatisch bevrijdingsfront

1992 werd een Nederlandse groep samengesteld om Kroatie te ondersteunen met hun strijd tegen de Serviërs. De initiatiefnemer hiervan was [REDACTED], voormalig chauffeur van de KI die zich profileert als een KMA-officier. Volgens BE was [REDACTED] ook actief voor extreem-rechts in het Noorden van Nederland en heeft hij contacten met gelijkgestemden uit Duitsland, Frankrijk en België. Het eerste contact van BE met [REDACTED] verliep naar wens en zodoende reisde BE tweemaal met [REDACTED] naar het operatiegebied in voormalig Joegoslavië. Een reportage hierover verscheen rond 1992 in HP/Tijd en was geschreven door BE. Na een aantal maanden viel de groep uiteen door conflicten, slechte mentaliteit en discipline. BE had dan ook geen belangstelling meer voor de groep en daarnaast was de relatie met [REDACTED] ook bekoeld. BE vond hem maar een dwaas die zich als een nsb'er/nazi van de oude stempel liep te profileren en vandaar eigenlijk afgeknald zou moeten worden. [REDACTED] op zijn beurt was vervolgd over de verslaglegging en specifiek hoe zijn rol werd weerspiegeld. Ondanks deze bekoelde relatie onderhouden BE en [REDACTED] tot heden hun contact, beiden zijn daarbij gebaat. BE is namelijk journalist en [REDACTED] heeft contacten in de wereld van extreem-rechts.

INTERN

BASEDOCUMENT M.B.T. EEN PERSOON (BCIDOC/P)
(Persoonsgebonden gegevens)

CIP-NUMMER

NAAM, VOORL.

INDICATIE (-S)

DATUM WIJZIGING/AANVULLING : 140200

DOOR

OVERZICHT ACTIVITEITEN, VERWIJZINGEN EN OVERIGE DETAILS:

Bron: /kernvragen mbt huurl. activiteiten dd
180595 BCI/950857

Omv een advertentie en via de TV (uitzending over NKW) is betr aan een adres gekomen in Friesland om info te verkrijgen mbt hulpverlening aan de mensen in vm YO. m.n. aan de kant van de Kroaten. De Serven vond hij de agressor. Betr werd schriftelijk uitgenodigd voor een voorlichtingsdag in Amersfoort, waar hij en een Kroatisch trof. Er verschenen die dag ± 50 personen in leeftijd van ± 20/25 jaar, waaronder 1 man ± 40 jr, die in Afghanistan zou hebben gezeten. Alle aanwezigen moesten formulieren invullen met vragen over evt dpl-tijd en gevolgdde mil opl. Voorkeur had plaatsing bij gevechts-eenheden. Zeven mensen bleken bij gevecht geplaatst te zijn geweest. Betr was 1 van die 7 die werd uitgenodigd om op 111291 op station NS Afoort te komen, waarin een Kroatische bus werd overgestapt voor reis naar vm YO. is van 121291 tot eind mrt '92 in dienst geweest bij Kroaten en droeg een uniform. Bij aankomst in Gospić werd kennis gemaakt met onder wiens leiding werd vertrokken naar Perusic, waar de Ned. groep in een kazerne werd gelegerd. Daar werd uitleg gegeven over de lokale situatie, het wapen AK 47 en een uniform verstrekt. Totale sterkte van de Ned. groep was ± 12 man, onder leiding van (rang: Lt of Kap). De groep maakte deel uit van de 118e Brig. Opdracht van NL pel was de beveiliging van het dorp Perusic, verk. patrouilles lopen en de beveiligingstaak voor een Kroatische ehd.

Betr heeft ene ontmoet. Die was huurling en zat bij een andere ehd. Voorts een VS-jongen die ook bij andere ehd zat.

's niet gevraagd bij activiteiten te ontplooiën. Hij zegt geen liquidaties te hebben meegemaakt. Wel deed dat gerucht de ronde, maar dat zou zich voor zijn tijd in Kroatië hebben afgespeeld. Betr heeft 1x een reünie (thuis bij een vriend van hem, wilde de naam van die vriend niet geven) van de groep in Arnhem meegemaakt.

***160893/persartikel ult hp/de tijd/dd. 130893

INTERN

INTERN

Artikel maakt melding van nieuwe activiteiten van [REDACTED] en compaan [REDACTED] zij zijn sedert enige tijd bezig met een campagne om jongeren te werven die mee willen werken aan het oprichten van een commando genaam "Henri Slegtkamp Commando", waarmee zij de blanke Zuidafrikaanse boeren gaan bijstaan in hun strijd voor een eigen onafhankelijke staat in Zuid-Afrika.

Men wil zich, zodra er een signaal vanuit Zuid-Afrika wordt gegeven, aansluiten bij het "Afrikaner Volksfront" dat deze eigen staat langs de grenzen van de oorspronkelijke republieken Transvaal, Oranje Vrijstaat en de Vrijheid, wil gaan vestigen.

De naam "**Henri Slegtkamp Commando**" is genoemd naar een Nederlander die tijdens de Boerenoorlog aan het hoofd stond van het "Hollanderkôrps", een Nederlandse eenheid van vrijwilligers die de Boeren te hulp schoot, met de zegen van koningin Wilhelmina.

Blijkens hetzelfde artikel is de NKW inmiddels al weer opgedoekt. (artikel opgelegd in OD bij DOC).

INTERN BCI

LonL2;

8537 Nkw.

opgeleverd in OD

ANP061 4 BIN 150 159 BE
KROATIE; LEEUWARDEN-POLITIE-DIEFSTAL

Administratie Kroatische Werkgemeenschap gestolen

LEEWARDEN (ANP) - Een lid van de voormalige Nederlandse Kroatische Werkgemeenschap (NKKW) heeft bij de politie aangifte gedaan van diefstal van het archief, de administratie, het adresboek en fotoalbums van de organisatie. De inbraak zou zaterdag hebben plaatsgevonden in zijn woning in Leeuwarden. De politie heeft dit woensdag bevestigd.

De NKKW heeft in het verleden vrijwilligers geworven voor Kroatië in de strijd in voormalig Joegoslavië. Deze rechtse organisatie is inmiddels omgedoopt tot Werkgroep Nederland Boerenstaat die zich inzet voor een onafhankelijke Boerenstaat in Zuid-Afrika.

Initiatiefnemer D. van der Bos van de NKKW uit het Friese Oudeleamer zegt dat er geen cruciale gegevens zijn weggenomen, omdat de belangrijkste adressen van vrijwilligers veilig in een kluis liggen. Wel staan op gestolen dia's vrijwilligers in actie in Kroatië, die liever anoniem willen blijven.

Van der Bos sluit niet uit dat de geheime dienst van Zuid-Afrika achter de inbraak zit, om zo achter de namen te komen van mensen die naar dat land willen. Ook is het volgens hem mogelijk dat een anti-fascistische organisatie of een Servische groepering verantwoordelijk is.

De man meent dat het om een professionele inbraak ging. Er is alleen gezocht naar gegevens van zijn beweging. Er werd wel 500 gulden meegenomen, maar nieuwe geluidsapparatuur en gouden sieraden bleven onaangeroerd.

221229 dec 93

zie ook: 9297: Henri Segtkamp Commande

Van Kroatië naar Transvaal

Nederlandse vrijwilligers, onder leiding van twee 'Kroatië-veteranen', willen blanke Zuidafrikaanse Boeren gaan bijstaan in hun strijd voor een eigen onafhankelijke staat.

CLIFFORD C. GREMER

De begroting is er al: voor een verblijf van zes maanden voor vijftien man moet 150.000 gulden op tafel komen. Sponsors worden nog gezocht, voornamelijk onder personen en bedrijven die zakendoen met Zuid-Afrika, maar als dit bedrag eenmaal opgehoest is, kan het 'Henri Slegtkamp Commando' dan ook meteen vertrekken, zodra er een signaal vanuit Zuid-Afrika gegeven is tenminste.

Ervan uitgaande dat dat land binnen niet al te lange tijd (al dan niet door een burgeroorlog) zal desintegreëren en dat daarbij het 'Afrikaner Volksfront' een eigen staat zal weten te creëren langs de grenzen van de drie oorspronkelijke Boerenrepublieken Transvaal, Oranje Vrijstaat en de Vrijheid, bereiden 'volksnationalisten' Douwe van der Bos (34) en Guido ten Broeke (28) uit Friesland zich inrussen grondig voor op hun toekomstige missie bij de 'stamverwanten'.

Het Afrikaner Volksfront is een overkoepelende organisatie die de drie Boerenrepublieken langs de oude grenzen

weer wil oprichten. Tijdens de Boerenoorlog van 1899-1902 werden deze onafhankelijke staten door de Britten geannexeerd, na een uiterst moeizame strijd tegen de goed georganiseerde bereden Boerencommandos. (Het Britse expeditie-leger zette een half miljoen soldaten in, evenveel als de toenmalige totale Afrikaner-bevolking.) Naast kleine, extreem-rechtse partijtjes als het AWB, de Orde Boerenvolk en de 'Cape Rebels' hoort ook de Conservatieve Partij tot het Front.

Het 'Henri Slegtkamp Commando' is genoemd naar een Nederlander die tijdens de Boerenoorlog aan het hoofd stond van het 'Hollanderkorps', een Nederlandse eenheid van vrijwilligers die de Boeren te hulp schoot, met de zegen van koningin Wilhelmina.

Van der Bos, oud-oprichter en initiatiefnemer van de inmiddels opgedoekte Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap, de organisatie die in het najaar van 1991 vrijwilligers ronselde voor de strijd aan Kroatische zijde in voormalig Joegoslavië (HP/DE TIJD februari en maart 1992), wil wederom met een groep vrijwilligers militaire bijstand verlenen aan een volk in verdrukking, ditmaal dus de Zuidafrikaanse boeren. Volgens Van der Bos wordt het draagvlak voor het streven naar een onafhankelijke Boerenrepubliek steeds groter onder de Afrikaners. „Het is speculatief,” zegt hij, „maar als het ANC daadwerkelijk aan de macht komt, breekt de totale anarchie in Zuid-Afrika uit. Gevolg zal zijn dat elke bevolkingsgroep zijn eigen gebied zal op-eisen. De blanken willen hun Boerenre-

publieken, de Zulu's willen KwaZulu en steeds meer kleurlingen u Kaap willen nu ook hun eigen staat Oranjevolkstaat.”

„Maar het ANC wil alles,” zegt Broeke, die net als Van der Bos in Kroatië was. „Die zijn niet bereid tot compromissen. Ze intimideren de zwarte volking. ANC'ers lopen met lucifer en rammen over straat in gebieden waar veel Zulus wonen, als verwijzing naar het 'necklacing', de moorden waarbij tegenstanders een brandende autoband om hun nek krijgen.”

Samen met Ten Broeke is Van der Bos al druk in de weer met de voorbereidingen voor Zuid-Afrika. Grootste struikelblok tot nu toe zijn de financiën; vrijwilligers is geen gebrek. Na diverse eerdere publikaties over zijn initiatief een uitzending in *Nova* meldden zich verscheidene gemotiveerde gezagdragers bij Van der Bos. Hoeveel precies wil niet zeggen, maar minimaal zijn het vijftien.

Parrouilles rijden langs afgelegen boerderijen, vooral in die gebieden waar vóór terroristen of 'plakkers' (illegale Afrikaners uit de buurlanden) actief zijn, waar het Zuidafrikaanse leger weinig bescherming kan bieden, moet een van de belangrijkste taken voor de vrijwilligers worden. Hoewel men het idee voornamelijk toch symbolisch moet zien, als een middel om de Afrikaners moreel te ondersteunen en om de wereld op de rechten van de Zuidafrikaanse boeren te wijzen.

Hoewel dit nieuwe initiatief van Van der Bos geen enkel verband houdt

Douwe van der Bos
'Ditmaal willen we
homogene groep'

PASCAL VAN BUREL

met de voormalige NKW-activiteiten ('een afgesloten hoofdstuk'), komen de lessen die hieruit geleerd zijn toch van pas.

„Ditmaal willen we een homogene groep,” aldus Van der Bos. „Een groep waarvan de leden ook ideologisch gezien bij elkaar passen. In Kroatië waren de vrijwilligers destijds niet op elkaar afgestemd. Nu willen we een strengere ballottage toepassen. In Kroatië was daar geen tijd voor, want de oorlog was al aan de gang.

„We zullen met de vrijwilligers voor vertrek een survival-week gaan houden in de Ardennen. Dissidenten en mensen die slecht functioneren, kunnen zodoende worden uitgezeefd.”

Ook de contacten met de (Nederlandse) media zullen tot een minimum beperkt worden. „Men schrijft toch datgene, wat men wil zien en horen,” aldus Van der Bos. „De Nederlandse berichtgeving over ons ten tijde van de Kroatische oorlog was bijna uitsluitend negatief. Wij waren huurlingen, neo-nazi's en ga zo maar door. Maar elk van de vrijwilligers heeft daar wel zijn leven gewaagd, uitsluitend met de intentie de Kroatische bevolking te helpen in een ongelijke strijd. Geld kregen we niet, een bedankje evenmin. De echte huurlingen daar waren en zijn natuurlijk de VN'ers. Bijna allemaal geven die immers toe dat zij vanwege de financiële toelagen gegaan zijn.”

Van der Bos geeft een voorbeeld: *Nova* is hier drieëneuhalf uur wezen filmen; ze toonden later precies wat ze van tevoren wilden zien. In plaats van een stukje over generaal Vlljoen (leider van het Afrikaner Volksfront), mengden ze er natuurlijk weer een stukje TerreBlanche van het AWB in.

Ten Broeke: „Voor een reactie gingen men naar de Anti-Apartheids Beweging Nederland. Die zeiden dat we zouden bijdragen aan een sfeer van burgeroorlog door ons initiatief. Hebben ze dat ook gezegd van Klaas de Jonge of Connie Braam, die toegegeven hebben dat ze wapens en explosieven smokkelden voor het ANC? Nee natuurlijk, het ANC is immers heilig in Nederland, en helemaal in de pers.

„Wij zijn realisten. Aan Joegoslavië zie je dat de onpartijdigheid van de VN alleen maar tot nog meer bloedvergieten leidt, zonder dat er een oplossing in zicht komt. In Zuid-Afrika is het nog niet zo ver, maar ook daar zal een burgeroorlog uitbreken. Moeten er eerst weer tienduizenden doden vallen voordat men besluit elke groep zijn eigen land te geven, zoals nu gebeurt in Bosnië?”

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst/KL-B
Bureau dreigingsanalyse
Behandelaar: DA-2

's-Gravenhage,
6 februari 1992

Nummer : DA/13/92 C

Onderwerp : [REDACTED]

Bijlage : een

U aangeboden

met verwijzing naar:

- ☐ ter kennisneming en om te behouden
- ☐ ter aanvulling op uw dossier
- ☒ met verzoek

Na te gaan of [REDACTED] kans bij de
NATRES in Utrecht dient of daar een sollicitatie procedure heeft
lopen.

reden aanvraag: Mogelijke betrokkenheid van KL-personeel aan
activiteiten van de Nederlands Kroatische Werkge-
meenschap.

R.S.V.P. voor 5 maart 1992

Het Hoofd MID/KL-B
voor deze

[REDACTED]
Luitenant-kolonel

aan: C-450 CIDET

N.B. Het 2e exemplaar kan door u worden behouden.

Ex 2

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

b. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

1168

[REDACTED] EL

Ministerie van Defensie
Militaire inlichtingendienst/K1-B
Bureau Dreigingsanalyse

Aan: C 451 Cidet

Nummer : B. 167 / 91

VERZONDEN 23

Datum : 3 december 1991

5 DEC. 1991

Onderwerp : [REDACTED]

A-Bijlage : persbericht

Behandelaar : DA-2

Hierbij verzoek ik u een vertrouwelijk gesprek te doen houden met bijv. de compagnies- of de pelotonscommandant van de Natres-eenheid van het [REDACTED] teneinde nadere gegevens te verzamelen omtrent de eventuele betrokkenheid van personeel met een dienstverband met de K1, bij het werven van vrijwilligers voor Kroatië.

Van [REDACTED] is bekend dat:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Kernvragen:

1. Draagt betrokkene gedurende bijeenkomsten en oefeningen van de Natres een rechtsextreme visie uit;
2. Heeft betrokkene zijn participatie aan de NKW bij het Natrespersoneel bekendgesteld;
3. Heeft hij wervingsactiviteiten m.b.t. Natres-personeel ontplooid;
4. Zijn er namen bekend van personen die zich als vrijwilliger voor Kroatië hebben gemeld en zo ja welke namen zijn dit;

[REDACTED]

5. Zijn er aanwijzingen dat betrokkene militaire middelen van het Korps Matres gebruikt ter ondersteuning van de vrijwilligerseenheid voor Kroatië en zo ja welke?

Beantwoording voor: 6 januari 1992.

Het H... MID/KL7B
voor... HZA

465/555/C/9
MINISTERIE VAN DEFENSIE
KONINKLIJKE MARINE
marinekazerne Amsterdam
bureau SOICMMAD

Plv. Hoofd Militaire Inlichtingendienst
Koninklijke Marine
Ministerie van Defensie (Marine)
V.d. Burchlaan 31
's-Gravenhage

ons nummer
ASD/9989/C/92

datum

ONDERWERP:
Nederlandse huurlingen in Kroatië

Referte:

1. Ter Uwer informatie en in overleg met III-C deel ik U mede dat op 19 februari j.l. via een ambtelijk contact [REDACTED] onderstaande informatie werd verkregen, welke afkomstig is van een bron van bedoeld contact.
- 2.1. De Nederlandse "vrijwilligers" die naar Yoegoslavië zijn vertrokken om aan de kant van Kroatië te vechten is naast een vergoeding van F300,- per maand een premie van \$ 5000,- in het vooruitzicht gesteld.
- 2.2. Deze premie zou worden uitbetaald door een niet met name bekende Kroatische stichting, die wordt gefinancierd door een grote industrieel die tevens de sponsor is van de voetbalclub "Rode Ster Belgrado".
- 2.3. Bij uitbetaling van deze premie zou het de bedoeling zijn om de ontvanger te elimineren zodat het geld in Yoegoslavië blijft. Een Nederlander die volgens een officiële lezing tijdens oorlogs handelingen om het leven is gekomen zou het eerste slachtoffer zijn van deze samenzwering.
3. De door de bron verstrakte informatie is door het ambtelijke contact niet geëxploiteerd omdat aan de betrouwbaarheid getwijfeld moet worden.

De Stafofficier Inlichtingendienst
Commandant der Maritieme Middelen
Amsterdam

[REDACTED]
Luitenant ter zee van vakdiensten
der tweede klasse oudste categorie

Bijlage:

Bezoekadres:
Kattenburgerstraat 7
1018 JA AMSTERDAM

Telefoonnummer:
020-5202205/206
*06-201-205/6

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

[REDACTED]

[REDACTED]

AAN : PHMID/KM

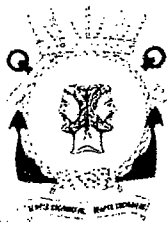
DTV : Hoofd Bureau Veiligheidszaken

VAN : Sectie Contra Inlichtingen

DATUM : 22 januari 1992

ONDERWERP : Wervingsactiviteiten vrijwilligers voor Kroatische Garde (up-date)

1. Door de Sectie CI is, in samenwerking met de [REDACTED] MID/CO en Kmar, een nader onderzoek ingesteld naar de wervingsactiviteiten van de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap (NKW). Aanleiding was een persbericht van de NKW dd. 2 november 1991 jl., waarin Nederlandse en Kroatische vrijwilligers werden opgeroepen voor "een defensieve inzet in Kroatie tegen de Servische agressor". De voorkeur werd uitgesproken voor vrijwilligers met militaire ervaring in VN-operaties danwel behorende tot het Korps mariniers/Korps Commandotroepen.
  2. In een eerder stadium werd al vastgesteld dat een drietal ex-mariniers (met rechts-extreme denkbeelden) zitting hadden genomen in het steuncomité van de NKW. Middels een CI-rapport dd.07-11-91 werd de marine-leiding hierover vertrouwelijk geïnformeerd.
  3. Het onderzoek heeft de navolgende feiten opgeleverd:
    - Er zijn vooralsnog geen vrijwilligers geïdentificeerd met een marine-achtergrond. (bijv. ex-mariniers dpl/ot/bt).
    - Er zijn geen aanwijzingen dat wervingsactiviteiten hebben plaatsgevonden binnen het Korps mariniers danwel onder leden van het Contact Oud Mariniers.
    - Het gerechtelijk vooronderzoek naar de initiatiefnemer van de NKW, [REDACTED] is inmiddels afgesloten. Er waren geen mogelijkheden om harde bewijzen tegen hem te verkrijgen, op grond waarvan een aanklacht/proces aangespannen kon worden.
- [REDACTED]

AFDELING INLICHTINGEN EN VEILIGHEID VAN DE MARINESTAF

SECTIE CONTRA-INLICHTINGEN

CLASSIFICATIE : [REDACTED]

7 november

1991

ONDERWERP : CI-RAPPORT

Wervingsactiviteiten vrijwilligers voor Kroatische Garde

NR. : ADM/5953/PZV/91

1. Geconstateerd is dat Kolonel der Mariniers bd. [REDACTED] optreedt als woordvoerder van de werkgroep van Nederlandse ex-militairen. Deze werkgroep is momenteel bezig met de werving van vrijwilligers voor het versterken van de Kroatische Garde.
2. In zijn uitspraken pleit de [REDACTED] voor de vorming van een soort Korea-detachement om hiermee een einde te maken aan de genocide die volgens hem momenteel door het stalinistische Joegoslavische regime wordt gepleegd.
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. Andere voormalige mariniers betrokken bij genoemde wervingsactiviteiten zijn; [REDACTED]

AAN : BDZ (Persoonlijk)
DPKM (Persoonlijk)

DDA : CKMARN d.t.v. SOICKMARN (Persoonlijk)

[REDACTED]

CONTRA INLICHTINGEN REQUIREMENT FORMULIER (CIRF)

CLASSIFICATIE:

AAN: SOICMMRDAM
tvs. CKMARNS

DATUM UITGIFTE:

CIRF NUMMER:
006/91

VERVAL DATUM: n.o.t.g.

PRIORITEIT:
HOOGONDERWERP: Crisis Joegoslavië, mogelijke gevolgen voor de
Koninklijke Marine

LAND: JOEGOSLAVIE

REFERTE(N): CI-intrep dd. 2 dec.'91
ADM/5977/C/91

BIJLAGE(N): 1 set foto's

ACHTERGRONDEN:

Het Ministerie van Defensie heeft de VN aangeboden een militaire bijdrage te leveren aan vredesoperaties in Joegoslavië.

Voor Nederland wordt onder meer gedacht aan het zenden van mariniers-eenheden. Door Kroatische en/of steunverlenende organisaties wordt momenteel actief getracht vrijwilligers/huurlingen te werven voor deelname aan het conflict. Vastgesteld werd dat ook ex-mariniers hierin een actieve rol vervullen. In het licht van de politieke situatie en de etnische tegenstellingen welke ten grondslag liggen aan het huidige conflict is de navolgende informatie/aandacht noodzakelijk.

BEHOEFTESTELLING:

- (Poging tot) werven van vrijwilligers door onder meer Kroatië,
- wapenhandel/wapendiefstal,
- openlijke steunbetuiging door (individuele) mariniers aan één van de strijdende partijen,
- relaties van marinierszijde met personen van Joegoslavische origine,
- eventuele participatie van mariniers in het "steuncomité",
- positie van het hoofdbestuur COM t.a.v. 'huurlingen-werving',
- eventuele rechts-extremistische uitingen/gedragingen door mariniers.

TOELICHTING:

- Geconstateerd is dat m.n. de pro-Kroatische groeperingen in Nederland belangstelling hebben voor (ex-)militairen met ervaring (w.o. Korps Mariniers).
Hierbij kan onder meer worden gedacht aan (ex-)mariniers, mobilisabelen, dienstplichtigen en mariniers BT/OT die binnenkort de dienst zullen verlaten. Ook werd geconstateerd dat binnen rechts-extreme kringen voldoende voedingsbodem aanwezig is om 'de vlam in de pan' te laten slaan. Vooralsnog is het wachten op een 'leider' met voldoende charisma om als 'volksman' op te treden, waardoor grootschalige toevloed van gegadigden voor deelname aan het conflict zou kunnen optreden.
- Als bijlage is een set foto-opnamen gevoegd waarvan vermoed wordt dat zich onder de gefotografeerde personen ook ex-mariniers bevinden. Er is behoefte dat op zeer korte termijn gepoogd wordt tot een mogelijke identificatie van de getoonde personen te komen.

OPSTELLER:
KLTZSDBUREAU/SECTIE:
Veiligheidszaken

RELEASING AUTHORITY:

(gezien hoofd)

PHMID/KM

CLASSIFICATIE:

HET ABC VOOR HUURLINGEN

Waarom deze brochure?

In de pers is nogal wat aandacht besteed aan het plan van een groep mensen, om Kroatië gewapenderhand te gaan helpen. In diverse artikelen werd de extreemrechtse achtergrond van een aantal mensen belicht, die betrokken waren bij de organisatie van deze expeditie, of die zelf naar Kroatië zouden gaan.

Volgens ons, onderzoekers van het Fascisme Onderzoek Kollektief (FOK), het IPD, en een aantal onafhankelijke personen, is deze achtergrond volstrekt onvolgende belicht. Wie alleen de artikelen in de pers heeft gelezen, zou mogelijk de indruk gekregen kunnen hebben, dat het ging om een groep van overtuigde antikomunisten, die tegen de Servische kommunisten ten strijde wilde trekken. De contacten van de organisatoren met partijen als Centruumpartij en Centrumdemokraten zouden dan een soort 'bedrijfsongeval' kunnen zijn.

Wij hebben sterk het idee, dat er ook iets anders aan de hand zou kunnen zijn. Het zou kunnen zijn, dat het hier gaat om een initiatief, dat niet in de eerste plaats gericht is op hulp aan Kroatië, maar op het vormen van een puur fascistische groep huurlingen, waarvan het eerste optreden dan min of meer toevallig in Kroatië zou plaatsvinden. Er zijn veel aanwijzingen, die erop wijzen, dat deze groep is opgericht vanuit of met op zijn minst stilzwijgende instemming van de Centrumdemokraten, Appel Bestrijding Criminaliteit (ABC, een zusterorganisatie van de Centrumdemokraten), oud-nazi's en dergelijke, zoals wij in deze brochure zullen aantonen.

Als dit inderdaad zo zou blijken te zijn, is de zaak nog veel ernstiger dan ze al was. Gezien het verleden van een aantal van de betrokkenen, zou het in dat geval bepaald niet denkbeeldig zijn, dat dit ook binnen Nederland gevolgen zou kunnen krijgen.

Eén van de organisatoren van de expeditie naar Kroatië, de kolonel buiten dienst H.C. de Roode, is in het verleden betrokken geweest bij het opzetten van een orde-dienst binnen de Centruumpartij. Douwe van der Bos, een andere organisator, deed in een uitgave van het ABC uit oktober 1989 een min of meer expliciete oproep om zelf de westerse kultuur te verdedigen tegen de "oprukken-de hordes fundamentalistische islamieten". Meerdere betrokkenen houden er soortgelijke denkbeelden op na, zoals later uitgebreid belicht zal worden.

De rol van de CD in dit geheel verdient ook een veel diepgaander onderzoek, dan tot nu toe is gebeurd. Een in het parlement vertegenwoordigde partij, die zich mogelijk bezighoudt met het ronselen van een bende huurlingen, dat is toch geen alledaags verschijnsel.

Als het hier inderdaad om een initiatief gaat, dat is

Voor het ABC is het uitermate duidelijk wat kriminaliteit is. Uitbuiting van de Derde Wereld, wapenhandel, het stelselmatig vergiftigen van ons milieu en andere witteboordenkriminaliteit, daar houdt het ABC zich niet mee bezig. Kriminaliteit, dat zijn buitenlanders die in drugs handelen, krakers die huizen stelen, junks die oude omaatjes neerknuppelen, artsen die ongeboren babytjes vermoorden, en soortgelijke zaken.

Het ABC is in 1975 opgericht vanuit het Oud Strijders Legioen (OSL) als OSL-Actie Bestrijding Criminaliteit. In Stavast, het klubblad van het OSL werd met enige bombastie de oprichting van deze nieuwe loot van extreemrechts aan de wereld medegedeeld.

Een maand later werden in Stavast de doelstellingen van het ABC nader toegelicht. Het ABC wilde onder andere de publieke opinie mobiliseren ten aanzien van misdaad en bestraffing, een mentaliteitsverandering bij justitie bereiken, en, zoals zij het omschreven, "experimenten met heropvoedingsmethoden van misdadigers" alleen doen plaatsvinden, als ze zouden worden omgeven met goede waarborgen voor de burgerij. Uiteraard werden er, zoals gebruikelijk in deze kringen waar het gezonde volksgevoel gelukkig nog gezond is, "reeds ettelijke adhaesiebetuigingen ontvangen".

Al heel snel werd door Stavast gemeld, dat men het "in vriendschappelijk overleg" beter vond, als het ABC verder zelfstandig zou voortbestaan. Opmerkelijk is, dat daarna in Stavast nooit meer iets is vernomen van het ABC.

Op 16 januari 1976 werd officieel opgericht de Stichting Appel Bestrijding Criminaliteit. Over de oprichters en eerste bestuursleden is, binnen het kader van deze brochure, verder weinig opzienbarends te melden, met één uitzondering: op 1 januari 1980 wordt tot vice-voorzitter benoemd J.A. de Paauw. In de Nieuwsbrief van het ABC van februari 1985 wordt gemeld, dat De Paauw 'na tien jaar bestuurslidmaatschap' is afgetreden. Wat niet in die Nieuwsbrief stond: De Paauw stond na de Tweede Wereldoorlog op de opsporingslijst van de Politieke Opsporings Dienst (POD) vermeld als onder huisarrest staand. In de jaren 1983-1985 vinden we De Paauw op de verzendlijst van Manuscripten, het blad van het Consortium de Levensboom, het genootschap rondom de weduwe Rost van Tonningen-Heubel.

De eerste jaren werd verder weinig vernomen van het ABC. Men geeft een eigen blaadje uit, met verhalen over hoe erg Nederland wel niet is 'verloederd'.

We willen hier niet de hele geschiedenis van het ABC

neeskundige die niet voldoet aan deze registratieplicht een boete kan krijgen van f 10.000,-. Nog niet de helft dus van de boete die de huiseigenaar kan oplopen als hij verzuimt te melden dat zijn huis leeg staat. Bovendien kan de eigenaar anders dan de arts nog met hechtenis worden gestraft.

De eigenaar is al een goed eind op weg naar het Wetboek van Strafrecht om plaats te nemen naast de dief. De 'geneeskundige' die aborteert is in fete al uit dat wetboek verdwenen.

Tot zover dit citaat. Misschien ligt het aan ons, maar wij zouden niet direkt op het idee zijn gekomen om een abortus te vergelijken met het kraken van een huis.

De uitgave van dit rapport valt min of meer samen met het einde van de 'witte-boorden-tijd' van het ABC. Het werd uitgegeven door het ABC samen met drie andere organisaties. Uit een korte schets van deze organisatie wordt duidelijk, in welk milieu het ABC zich toen bevond.

Allereerst de Kritische Nederlandse Ondernemers (KNO). Dit was een organisatie, waarin een groep uiterst conservatieve ondernemers samenwerkte. Aktieve leden waren o.a. het vervoersbedrijf Stolk, meermalen in opspraak geraakt, onder andere vanwege de behandeling van buitenlandse werknemers, en het bedrijf Kemp, verantwoordelijk voor de illegale gifstort in Alphen aan de Rijn. Intussen heeft de KNO haar naam gewijzigd in Verbond voor Zelfstandige Ondernemers VZO.

De Werkgroep Gezag en Vrijheid (WGV) heeft in het verleden met enkele roemruchte daden uitgebreid de pers gehaald. In 1982 werd een grote demonstratie georganiseerd in Groningen tegen de blokkade voor munitietreinen. Een tweede demonstratie bracht aanzienlijk minder mensen op de been, nadat de achtergronden van de WGV waren belicht in de pers. De WGV bleek een initiatief van onder andere het OSL te zijn. Meest aktieve man in de WGV was mr. J. van Zaayen, mede-schrijver van het rapport 'Samenleving en criminaliteitsbestrijding', en regelmatig schrijver in het blad 'KNO-Info' van het KNO.

Tot slot de Stichting Geestelijke Weerbaarheid, de vierde mede-uitgever van het rapport. Deze stichting is onderdeel van een waar oerwoud van stichtingen, die als voornaamste doelstelling hebben het tegengaan van de verloederding van Nederland en het sterk maken van de NAVO. Er zijn talloze banden met onder andere de Atlantische Commissie en de Stichting Civis Mundi (van

bedreiging is voor iedereen, die ook maar enigszins linkse ideeën heeft. Want de omschrijving van het begrip 'kommunist' binnen fascistische kringen is nogal ruim. Je moet daarbij ongeveer denken aan wat een Zuidamerikaanse diktator onder 'kommunist' verstaat. Verder zouden dan ook buitenlanders en iedereen, die om wat voor reden dan ook van 'de norm' afwijkt, zich dringend zorgen moeten gaan maken.

Wij hopen dat wij het mis hebben. Vast staat echter, dat de CD nu beschikt over een lijst van zo'n honderd mensen, die bereid zijn om gewapenderhand tegen 'het kommunisme' te vechten. En wij zijn er niet helemaal gerust op, dat zij deze mensen op een gegeven moment ook niet in Nederland zouden kunnen proberen in te zetten. Uiteindelijk is er een golf van toenemend geweld tegen buitenlanders en links in heel Europa, waarin een kern van fanatieke fascistische aantoonbaar een sleutelrol vervult. Iedereen denkt dan gelijk aan Duitsland, maar ook in bijvoorbeeld Groot-Brittannië en Frankrijk speelt zich hetzelfde af, zij het op een iets kleinere schaal: een relatief (nog) kleine groep van geharde, vaak in vechtsporten getrainde, fascistische neemt een grote groep meer a-politieke jongeren op sleeptouw. Na de nodige alcohol is het niet zo moeilijk deze jongeren in de richting van een asielzoekerscentrum of een kraakpand te dirigeren.

Tenslotte nog iets over Joegoslavië, of wat daar van over is. Met het uitbrengen van deze brochure willen wij op geen enkele manier stelling voor of tegen een van de strijdende partijen nemen. Het gaat hier niet om het soort oorlog, waarin gelijk duidelijk is waar je sympathie hoort te liggen, zoals in de Spaanse burgeroorlog.

Wel vinden alle samenstellers, dat het laatste waar het Joegoslavische volk op dit moment bij gebaat is, of het nu om Serven of Kroaten gaat, een horde fascistische huurlingen is, die nog even meent te moeten deelnemen aan de huidige slachting.

Het ABC van de witte boorden

In de afgelopen tijd is hier en daar in de pers al een verband gelegd tussen de Stichting Appel Bestrijding Criminaliteit (ABC) en het werven van huurlingen voor Kroatië.

Als je alleen op datgene af zou gaan, wat in de pers is verschenen, zou dit een min of meer toevallig verband kunnen zijn. Dat is niet zo. Het ABC vervult een kernrol in deze hele geschiedenis. Om het ABC enigszins te kunnen plaatsen, beperken we ons in dit eerste hoofdstuk over het ABC tot het min of meer 'nette' verleden van het ABC.

Wie zou er iets kunnen hebben tegen het bestrijden van kriminaliteit? Hooguit kun je nog een stevige discussie opzetten, over wat kriminaliteit nou eigenlijk is.

In 1987 verscheen een rapport onder de titel 'Samenleving en criminaliteitsbestrijding'. Dit rapport was een gezamenlijke uitgave van de Werkgroep voor Gezag en Vrijheid, Kritische Nederlandse Ondernemers, Stichting Geestelijke Weerbaarheid en het ABC (over deze organisaties, die alle uiterst rechts zijn, later meer). Aan dit rapport werkten nogal wat 'vooraanstaande' figuren mee, zoals vier oud-politiekommissarissen.

Uit de inleiding van dit rapport het volgende citaat:

"De hele geschiedenis is er een van secularisatie. Het goddelijke wordt telkens vervangen door cynische en 'natuurlijke' inzichten om dan meestal even snel zich te verliezen in het ritueel dat de godsdienst moet vervangen. Het communisme is natuurlijk een schoolvoorbeeld, de astrologie een goede tweede en de wat ziekelijke excessen van feminisme, homosexualiteit en andere 'moderne' overtuigingen op maatschappelijk en politiek gebied uitstekende volgelingen."

Een krante-recensie over dit rapport:

"De samenstellers zeggen in hun voorwoord dat zij gemeend hebben 'vanuit de samenleving' een antwoord te moeten geven op de vraag hoe het heeft kunnen gebeuren dat ons land de laatste jaren zo is afgegleden. Wel, dat komt door feministen, communisten, homoseksuelen, beoefenaren van LAT-relaties, goddelozen, progressieven, de Emancipatieraad en zo meer."

"Ontwikkelingshulp, het afwijzen van kernenergie, eenzijdige ontwapening, anti-apartheid, linkse regimes (consequent 'marxistisch' genoemd) en bevrijdingsbewegingen worden alle op één hoop gegooid".

Over woningnood werd door het ABC niet geschreven, over kraken des te meer. Een willekeurig citaat uit de Nieuwsbrief van het ABC.

Het artikel van de advocaat mr. P.W. Smits begint met een beschouwing over de Leegstandswet, en vervolgt: "We kunnen niet nalaten een vergelijking te maken met een ander wetsontwerp dat ook bij de Tweede Kamer aanhangig is en in hetzelfde stadium van behandeling verkeert. Wij bedoelen de Wet afbreking zwangerschap. Ook die wet kent een registratieplicht n.l. voor de 'geneeskundige' die 'behandelingen verricht gericht op afbreking van zwangerschap'. Ging het bij de Leegstandswet om controle op de leegstand, hier beoogt de wetgever te bereiken dat afbreking van zwangerschap 'zorgvuldig' geschiedt. De 'geneeskundige' moet daarom iedere maand opgave doen aan de directie van het ziekenhuis van het aantal abortussen in die maand, de opgetreden complicaties, de duur van de zwangerschap, de voorafgegangene abortussen bij de betrokken vrouw, de datum waarop hij met de vrouw haar voornemens zich te laten aborteren heeft besproken enz. enz. Welnu, in dat wetsontwerp wordt bepaald dat de ge-

chef C.C. van de Heuvel. In een interview in Vrij Nederland deed hij een aantal ronduit schandalige uitspraken over oud-verzetssrijders. Dit interview werd gemaakt naar aanleiding van de vrijlating van de Twee van Breda. Van den Heuvel was een van de initiatiefnemers van de 'Groep van 19', die de aanzet tot deze vrijlating heeft gegeven. Een citaat uit dit interview: "Het verzet bestond uit hogere en lagere echelons. Ik heb het gevoel dat het gros van de verzetssrijders ons standpunt over de vrijlating deelde. (...) Ik hoor bij de lui die werkelijk verzet hebben gepleegd. (...) Ik aarzel om het te zeggen, maar in de verzetssorganisaties spelen de grote jongens geen rol meer. Het derde echelon maakt daar de dienst uit. (...) In Nederland worden oud-verzetssmensen voldoende in de watten gelegd. Zij worden in de boter gebraden. (...) Onze groep bestaat uit prominenten uit het verzet, niet uit randfiguren".

Dit interview leverde meer dan drie pagina's met woedende ingezonden brieven op, waaronder veel van opgepakte oud-verzetssrijders.

Geestelijke Weerbaarheid is in 1989 opgeheven, De Kritische Nederlandse Ondernemers zijn nauwelijks meer actief en Gezag en Vrijheid lijkt een slapend bestaan. Daardoor is de situatie ontstaan, dat alleen het ABC nog het rapport verspreidt. Het is daar nog steeds te bestellen, en tot de dag van vandaag wordt er uitgebreid uit geciteerd in de Nieuwsbrief van het ABC, inmiddels een zusterorganisatie van de Centr. mdemokraten (zoals we later nog zullen aantonen). Wat vinden de schrijvers van het rapport hiervan? We hebben er enkele benaderd.

Allereerst is daar de oud-kommissaris van politie te Arnhem, de heer W. Bakker. Uit het rapport blijkt al, dat de heer Bakker voorstander is van een ferme aanpak van de kriminaliteit. Als voorzitter van de Heldringstichtingen ('Zetten'), heeft hij er echter behoorlijk lang mee gewacht, voordat hij de mishandelingen en verkrachtelingen door de toenmalige directeur van de Heldringstichtingen, de psychiater Finkensieper, serieus nam. Bakker betreurt het dat het "na 1987 sterk naar rechts opgeschoven" ABC de nota als haar geestelijk kindje presenteert. En voegt er verder nog aan toe, dat hij niets moet hebben van een klub als de CD of een door de CD gedomineerd ABC.

Een andere schrijver was drs. H.J. Heijboer, onder andere ex-kommissaris van politie te Heerlen. Heijboer reageert hevig verontwaardigd op ons telefoontje. Hij zou graag stappen willen ondernemen tegen het ABC, maar weet nog niet of dat juridisch haalbaar is. De heer Heijboer reageert te meer furieus, omdat hij in de oorlog in Duitsland gevangen heeft gezeten, en wenst ook om die reden absoluut niet meer met het ABC geassocieerd te worden.

De koördinator van het rapport, de heer H.J. van der Wal, was onder andere bestuurslid van de Werkgroep Gezag en Vrijheid in 1982, en bestuurslid van de Stichting

Geestelijke Weerbaarheid. Ook niet direkt een radikaal-links iemand dus. Van der Wal zag bij het uitkomen van het rapport eind 1987 de overname van het ABC door de CD al aankomen. Hij weet dat het ABC nu nog adverteert met de nota. Samen met de toen nog bestaande stichting Geestelijke Weerbaarheid is hij tot de konklusie gekomen, dat doodzwijgen het beste zou zijn. Volgens Van der Wal is het ABC geïnfiltrerd door de CD. Ook Van der Wal wil absoluut niets te maken hebben met figuren als Janmaat.

In 1987 is de Nieuwsbrief van het ABC 4 keers verschenen als bijlage van het blad Basis, de uitgave van Geestelijke Weerbaarheid. Naar aanleiding van de overname van het ABC door de CD is deze samenwerking gestopt.

Allemaal fascistien?

Voor we verdergaan over het openlijk fascistische heden van diverse groepen en mensen, die we in deze brochure noemen, willen we enig onderscheid aanbrengen tussen wat je zou kunnen noemen 'reaktionair rechts' en fascisme. Vaak wordt dit door anti-fascisten wat al te gemakkelijk op een grote hoop gegooid.

Organisaties als de Stichting Geestelijke Weerbaarheid, het Oud Strijders Legioen (OSL), en dergelijke, hebben uiterst gevaarlijke ideeën. Als zij het voor het zeggen zouden hebben, zouden persvrijheid en andere vanzelfsprekende grondrechten, zoals wij die nu kennen, rap verleden tijd zijn. Dit soort organisaties zullen echter niet, als organisatie, aan het hoofd van een bende skinheads een asielzoekerscentrum bestormen. Loslopende leden hebben in het verleden af en toe wel gewelddadige activiteiten ontplooid, maar verdwenen dan in de regel min of meer snel naar openlijk fascistische partijen als CP of CD.

Delen van de harde kern van CP, CD, NVU en andere fascistische partijen en groepen hebben al voldoende bewezen, dat zij wel bereid zijn tot openlijke gewelddadigheid. Het gaat daarbij regelmatig om zulke grote groepen personen, dat je dit moeilijk meer los kunt zien van de organisatie zelf.

Als je nu alles gewoon zonder meer tot 'fascisme' verklaart, vervalt dit onderscheid. Een onderscheid, dat voor iemand met bijvoorbeeld een andere huidskleur, letterlijk van levensbelang kan zijn. Je kunt (meestal) niet aan iemand zien of hij of zij links is, of homo, of iets anders wat in de ogen van rechtse knokploegen geweld rechtvaardigt. Buitenlanders zijn vaak wel als zodanig herkenbaar, en kunnen dat ook niet verbergen (als ze dat al zouden willen). Wat betreft rechtstreeks geweld is er dus wel degelijk een zeer belangrijk verschil.

Verder hebben partijen als CP en CD tal van kontakten met evangelisch rechts. Misschien nog wel meer daarmee, dan met organisaties als het OSL. Je krijgt wel erg veel fascistien, als je dat allemaal op één grote berg veegt.

Vlaams Blok, ongeveer de Vlaamse tegenhanger van de Centruumpartij. Op 10 maart 1985 sprak hij voor Were Di, een Belgische fascistische organisatie.

Eind '84 schreef Wiersma een artikel in het blad Middenweg, het partijblad van de Centruumpartij.

Voor de VPRO-radio verklaart Wiersma lid van de CD te zijn. Bij de Statenverkiezingen '91 zet hij zijn handtekening op de ondersteunende lijst voor de CD.

Tot nu toe gaat het om activiteiten, die voor een deel al zonder meer fascistisch zijn te noemen. Maar Wiersma heeft ook zijn sporen verdiend binnen de kringen van keiharde oud- en neo-nazi's. Eind zeventiger jaren is Wiersma vice-voorzitter van het Sint Maartensfonds. Dit is een organisatie van Vlaamse oud-Oostfronters en Waffen-SS-ers, die tot de dag van vandaag de ideeën van de nazi's propageert. Oostfronters waren mensen die in Duitse krijgsdienst gedurende de Tweede Wereldoorlog tegen 'het bolsjewisme' vochten.

Tenslotte staat Wiersma op de verzendlijst van het blad Manuscripten van het Consortium de Levensboom, de groepering rondom de weduwe Rost van Tonnigen.

Deze Wiersma, die we dus rustig kunnen omschrijven als iemand met overduidelijke nazi-sympathieën, was woordvoerder van de Nederlands Kroatische Werkge-meenschap.

Een bedrijfsongeval? Nou, nee.

Uit dezelfde Trouw van 6 november 1991 citeren we: "De kolonel b.d. H.C. de Roode en de oud-Libanonganger D. van der Bos brachten uiteindelijk een bont gezelschap aan oud-militairen bij elkaar."

Als eerste de 33-jarige oud-Libanonganger Douwe van der Bos uit Oldelamer in Friesland: "Persoonlijk zou ik het niet prettig vinden om een dodelijke injectie toe te dienen, maar ik zou wel lid kunnen zijn van een vuurpeloton." Aldus Van der Bos in Vrij Nederland van 15 oktober 1988.

Al begin 1984 wordt Van der Bos in het blad Centrumnieuws, een uitgave van de CP, omschreven als "immer actief" in de kring Friesland. Uiteindelijk schopt hij het tot lid van het hoofdbestuur. Volgens eigen zeggen is hij in 1985 "uit onvrede met de interne verdeeldheid en de persoon Janmaat" uit de CP gestapt. Janmaat zelf was al in 1984 uit de CP gezet, maar goed, verghissen is menselijk. Toch is hij in 1986 nog wel gesignaleerd op het in Kedichem gehouden partijcongres, georganiseerd door Janmaat, in een poging de groepen weer bij elkaar te brengen.

Op 8 mei 1988 liep hij mee in een CD-delegatie, die in Parijs deelnam aan een door het Front National georganiseerde demonstratie. Bij de statenverkiezingen in 1991 was hij lijsttrekker voor de CD in de provincie Friesland, en tevens kandidaat in de provincie Flevoland.

Op 13 juli 1987 wordt Van der Bos voorzitter van het ABC. Op zijn eerste gezamenlijke vergadering met de Stichting Geestelijke Weerbaarheid verscheen hij "sfeervol in (onder andere) zwart hemd en koppelriem". En nou mag Geestelijke Weerbaarheid behoorlijk rechts zijn, er zitten ook veel oud-verzetssrijders in. Dit resulteerde dan ook prompt in het verbreken van elke samenwerking tussen Geestelijke Weerbaarheid en het ABC.

Als voorzitter van het ABC haalt Van der Bos in oktober 1989 Jan Kruls in het Komitee van Aanbeveling. Kruls heeft in de oorlog 5 jaar geïnterneerd gezeten in Suriname wegens lidmaatschap van de NSB. Tot op de dag van vandaag is hij actief in allerlei naziklubs, zoals in het geheime nazigenootschap Northern League, waarvan hij sekretaris-generaal was. Bij dit genootschap waren ook mensen betrokken als de weduwe Rost van Tonnigen, Joop Glimmerveen van de NVU, en jongere neo-nazi's als Martijn Freling. Na de Tweede Wereldoorlog werd Kruls wapenhandelaar. Hoe dat ooit mogelijk is geweest zal wel nooit duidelijk worden (zie bijgevoegde illustratie van een offerte, waarin in totaal 12.500 machiepistolen worden aangeboden).

Kruls is verder onder meer vanaf het begin betrokken geweest bij de Nederlandse Volks Unie en hij was kontaktpersoon van de harde Engelse nazi-organisatie League of St. George. Deze lijst met fascistische en nazi-kontakten van Kruls is vrijwel eindeloos uit te breiden. Kruls opereert als een spin in een web vol internationaal bekende oud- en neo-nazi's, wat des te meer griezelig is omdat we hier dus een combinatie hebben van een harde nazi en een grote wapenhandelaar in één persoon.

Déze Kruls wordt dus door Douwe van der Bos in het komitee van aanbeveling van het ABC gehaald in oktober 1989.

Misschien wist Van der Bos niets van de ideeën van Kruls? Bij de gemeenteraadsverkiezingen in Leeuwarden in 1989, waar het ABC aan deelnam heeft het FOK, in samenwerking met het Frysk Anty-Fassisme Komitee de regionale pers geïnformeerd over onder meer deze achtergronden.

Van der Bos reageerde hierop met: "Ik wist dat allemaal niet toen ze in het komitee van aanbeveling kwamen" (het gaat om meerdere personen die foute kontakten hebben, waarover later meer).

In een persbericht van 19 maart 1990 namens het ABC belooft voorzitter Van der Bos een onderzoek naar de achtergronden van onder andere Kruls. Kennelijk is dat onderzoek tot tevredenheid van Van der Bos verlopen, want Kruls is nu nog steeds lid van het komitee van aanbeveling van het ABC.

INDELSONDERNEMING „AGCO“ EUROPEAN TRADING COMPANY

de groep van gewelddadige fascist en zo klein mogelijk te houden. Het op één grote hoop gooien van alles wat uiterst rechts is helpt alleen maar mee aan het bij elkaar brengen van gewelddadig en niet-gewelddadig rechts. Waarbij natuurlijk wel blijft staan dat de benadering van alles wat links, buitenlands, homoseksueel, enz. is door groepen als GW, het OSL, en dergelijke meehelpt het klimaat te scheppen, waarin groepen als CP, CD, naziskins, enz. kunnen opkomen.

De troika en Joegoslavië.

Na de schets van het min of meer beschaafde verleden van het ABC wordt het tijd om over te stappen naar aktuere zaken.

Trouw van 6 november 1991 noemt ene B. Wiersma als woordvoerder van de in oprichting zijnde Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap (NKW).

Broer Wiersma was tot tenminste februari 1983 voorzitter van de Nederlandse afdeling van de Belgische fascistische organisatie Voorpost. Volgens zeggen van Wiersma zelf werd in die tijd een brandbom in zijn huis gegoooid. Dit was voor Wiersma de aanleiding om zijn functie als voorzitter neer te leggen. Wel is hij nog steeds actief lid van Voorpost.

Voorpost maakt er geen geheim van, waar haar sympathieën liggen. Een korte blik in haar boekenverkooplijst levert tientallen titels op van oud-nazi's en van nieuwe fascist en. Een (zeer) kleine selectie: boeken van F.J. Los, oud-NSB'er en tot zijn dood actief in clubs als de Nederlandse Volks Unie (NVU).

'Het recht op apartheid' van dr. W.J. Bruyn, voormalig partij-ideoloog van de Centruumpartij. Boeken van Franse en Duitse fascist en als Maurice Bardèche en K. Strasser. En zo gaat het pagina's lang door.

Manifestaties van Voorpost in Nederland werden in de regel verboden vanwege het fascistisch-gewelddadige karakter van de organisatie. Nog in 1986 was de ex-voorzitter van het Vlaamse Voorpost, Roeland Raes, tevens vice-voorzitter van de Nederlandse Volks Unie. Tegenwoordig zit Raes voor het Vlaams Blok in de Gentse gemeenteraad.

Voorpost-activisten uit Vlaanderen zijn verder betrokken geweest bij tal van illegale akties als wapensmokkel, overvallen op linkse boekhandels en mishandelingen. In het blad Alarm, een uitgave van de Odalgroep, de opvolger van de verboden gewelddadige Vlaamse Militanten Orde, wordt een lezing van Wiersma aangekondigd op een bijeenkomst op 30 november 1984 van het Vlaams Nationaal Jeugdverbond (VNJ), een organisatie die zich onder andere onledig houdt met het houden van herdenkingen bij het graf van de Nederlandse kollaborateur Wies Moens. Het VNJ werkt nauw samen met het

(Reg.nr. L. 75673 Chamber of Commerce since 1990)

!FOON 020. [REDACTED]

G. GIRO Nr. K 4485

AMSTERDAM-C. 1 Februari 1968.

Marktade [REDACTED]

Aan de Wed. G. Heer A.v.d. G. [REDACTED]
v/a. Nic. Maenstraat [REDACTED],
Amsterdam - C.

Geachte Heer,

Naar aanleiding van ons onderhoud van enige dagen geleden, geven wij

~~u hierbij de volgende indicatie-offerte:~~

I. 7500 stuks, Machine-Pistolen, Made in USA, Thompson, cal. .45 (11 mm.) Fabrikantenw. Als bijgaande beschrijving. Met magazijnen. Prijs: US. \$ 122.- per stuk, W.O.B. Noord-Amerika (Post). Levertijd: ca. 4 weken. Betaling: per L/C, op order overeen te komen Bank, nader te regel

II. 8000 stuks, Machine-Pistolen, Made in Europe, cal. 9 mm. Fabrikantenw. Als bijgaande beschrijving. Met magazijnen. Nieuw, ongebruikt. Prijs: US. \$ 77.- per stuk W.O.B. Zuid-Europese haven. Levertijd: ca. 6 weken. Betaling: per L/C, nader overeen te komen etc.

Controle certificaten, of correctie, zal mogelijk zijn. In I en II is US. \$ 2.- als commissie voor V ingecalculeerd.

Wij zien uw berichten tegemoet en verblijven,

hoogachtend,
Handelsond. "AGCO"

Bijlagen: 2 beschrijvingen met afbeelding.

In een ingezonden brief in de Leeuwarder Courant van 5 april 1990 reageert Van der Bos furieus op de publiciteit rondom het ABC. Van der Bos blijkt dan ineens op de hoogte van een vonnis uit 1967, waarin de Amsterdamse rechtbank bepaalde dat de Northern League niet anti-semitisch of neo-nazistisch genoemd mag worden. Inmiddels zou de Amsterdamse rechtbank daar bepaald anders over oordelen. Wij beweren dat de (voormalige?) Northern League een anti-semitische, neo-nazistische organisatie is. Maar waar het om gaat: Van der Bos weet dus kennelijk wel iets van de Northern League af.

Uiteindelijk schakelt het ABC de Utrechtse advocaat Bouwman (onder andere de min of meer vaste advocaat van de familie Goeree en de CD-er Vreeswijk) in om een kort geding tegen het Fascisme Onderzoek Kollektief, de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad voor te bereiden, waarin rektifikatie wordt geëist. Dit kort geding is nooit doorgegaan.

Omdat het hier nog steeds gaat om de persoon Douwe van der Bos beperken we ons enigszins wat betreft kontakten tussen het ABC en andere fascistische of nazi-organisaties. Toch is de combinatie van een extreem-rechtse beroepsmilitair, een oud-wapenhandelaar annex nazi, en een anti-kommunistische groep huurlingen niet bepaald rustgevend.

Hoe denkt Van der Bos over Nederland, zou hij ook de neiging kunnen krijgen om binnen Nederland een groep al dan niet betaalde kommunistenjagers te organiseren? Een citaat uit een ingezonden brief van Van der Bos in de Leeuwarder Courant van 8 juni 1983 naar aanleiding van kraakrellen in Hengelo: "Ex-Unifil militairen (N.B.: ook Van der Bos is een ex-Unifiller) wilden toen al zij aan zij met de ME tegen de reischoppers vechten." Dit werd door Justitie voorkomen, terecht volgens Van der Bos. Geleidelijk aan daakt het peil van de opvattingen die Van der Bos ventileert echter steeds verder. Als voorbeeld is een deel van een interview uit Vrij Nederland 15 oktober 1988 afgedrukt. In dit interview wordt Van der Bos door Vrij Nederland van anti-semitisme en racisme beschuldigd.

U schreef in een stuk over wat u noemde multiculturele gevangenissen, dat radicale islamitische stromingen zich als parasieten in de pels van onze overtolerante samenleving nestelen en dat er extra grote kosten op de Justiebegroting ontstaan doordat het Nederlandse gevangeniswezen in ruime mate tegemoet komt aan personen van allochtone oorsprong. Racistische taal.

'Ik heb niets tegen buitenlanders in Nederland, behalve tegen economische

Van der Bos in Trouw van 21 mei 1988: "Ik heb geen politieke ambities. Ik deed veel in de Centruumpartij. Dat geef ik toe. Ik zag het als een partij die eindelijk zaken uit de taboesfeer haalde. Het buitenlandervraagstuk, de criminaliteit, het falen van de overheid, noem maar op. Er werden heilige huizen omgetrapt. Maar ik was teleurgesteld toen die partij onvoldoende interne discipline bleek te hebben."

In Revolte, een uitgave van het fascistisch-gewelddadige Voorpost, van oktober 1990 schrijft Van der Bos een artikel, waarin hij onder andere de Frysk Nasjonale Party als een linkse partij omschrijft.

Tenslotte een citaat uit een artikel van Douwe van der Bos uit de Nieuwsbrief van het ABC uit oktober 1989: "Het is een weinig geruststellende gedachte wat voor Europa ons in het vooruitzicht wordt gesteld. Een Europa dat meer dient te zijn dan een Europa van de multinationals en internationalisten en verdedigd moet worden door politici als Van den Broek en Korthals Altes. Misschien moeten wij, wie de verdediging van de vrijheid van meningsuiting zo na aan het hart ligt, evenzeer als de verdediging van dat kostbare en springlevende erfgoed dat de westerse cultuur nu nog is, zo'n verdediging ook vooral niet overlaten aan dat soort opportunisten." Een nauwelijks verhuilde oproep om de verdediging van het verloederende Europa zelf ter hand te nemen, zoals dus onlangs kennelijk in Kroatië moest gebeuren. Want Van der Bos is, met kolonel De Roode, verantwoordelijk voor het ronselen van de uit te zenden huurlingen. Waarmee we bij de derde organisator van de Kroatische expeditie, kolonel b.d. H.C. de Roode, aankomen.

Over de activiteiten van De Roode in zijn CP-tijd is niet zo erg veel bekend. De CP-er Vreeswijk was zo vriendelijk als eerste de identiteit van een af en toe in CP-stukken opduikende 'kolonel' te onthullen.

Hij deed dit in de NRC van 2 juni 1984: "We zullen ons op een andere wijze defensief moeten opstellen. Een soort trammelant- of branddienst; de trabra. Er moet een fatsoenlijke gedisciplineerde ordedienst komen van jongelui die de zaak een beetje afschermen. Van Jonge Geuzen bijvoorbeeld. Die moeten een beetje discipline worden bijgebracht door een vent, een captain, die de groep gaat leiden. Ik denk daarbij aan een oud-marinier die heeft meegeholpen bij de treinkaping bij De Punt. Ik kan verder geen naam noemen. Die man heeft vierhonderd mariniers onder zich gehad. Heeft de hele kaping dus geregeld. Nu is hij in ruste. Dus die wil wel weer eens wat doen waar een beetje actie in zit. Ha ha ha."

Vreeswijk had natuurlijk net zo goed gelijk wel een naam kunnen noemen, zoveel kommandanten waren er niet betrokken bij de treinkaping in De Punt.

De Roode schreef de defensienota van de CP in 1985, getiteld 'Den Vaderlandt Ghetrouwe'. In 1985 is De Roode lid van het hoofdbestuur van de CP geworden. Op 21 januari 1986 zegt De Roode zijn lidmaatschap van

conceptprogramma samengesteld" voor de CPV. In de Tweede Wereldoorlog was Zeilmaker NSB-burgemeester.

Een andere mede-oprichter van de CVP was H.J. Barendregt, tevens mede-oprichter van het Consortium de Levensboom, de groep rondom de weduwe Rost van Tonningen, ex-voorzitter van de NVU en in de Tweede Wereldoorlog geweigerd bij de SS.

W.P. van Dijk, ook mede-oprichter van de CVP, was actief bij de Centruumpartij en Voorpost. Ook Van Dijk komen we weer tegen op de verzendlijst van Rost van Tonningen. Als bestuurslid van de CVP komen we onder andere J.P.M. Rüter tegen, ook actief bij Voorpost. Ook hij stond, het wordt eentonig, op de verzendlijst van Rost van Tonningen.

Bovenstaande lijst met personen is slechts een zeer kleine selectie uit deze gezellige vergaarbak van oud- en neo-nazi's. De Roode werd door dit gezelschap een waardig lid van de ballotage-kommissie bevonden, en De Roode vond dit kennelijk een partij en een partijbestuur, die zijn diensten waard waren.

In 1989 is De Roode betrokken bij de oprichting van de Politieke Partij Realisten Nederland. Voorzitter wordt de heer J.A.M. van Baal. Uit een verslag over de oprichtingsbijeenkomst uit het huis-aan-huis-blad Groninger Stadsblad van 12 april 1989: "Onbegrijpelijk is het voor de heer Van Baal "...dat gemaskerde krakers ongestraft hele winkelstraten vernielen en drugsdealers en makers van kinderporno de vrije hand hebben." Kortom, de bekende geluiden van een extreem-rechtse partij. Uit een uitnodiging voor een bijeenkomst van de Realisten op 9 mei 1989 halen we nog enkele programmapunten:

"Het behouden van de Nederlandse identiteit."

"Wij zijn voor samenwerking met alle landen ter wereld, dus ook met Zuid-Afrika."

"Wij zijn tegen actief of passief kiesrecht voor niet-Nederlanders."

"Wij willen één krachtig politieapparaat."

"Wij beschouwen het gezin als de basis van onze samenleving."

"Wij zullen de ontwikkelingsgelden, die nu o.a. naar gezagsondermijnende bewegingen in Nederland stromen, blokkeren."

Als kandidaat voor de Realisten bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1989 komen we onder andere A. de Vries uit Groningen tegen, ex-sekretaris van de Werkgroep Gezag en Vrijheid, mede-schrijver van het al eerder genoemde rapport 'Samenleving en Criminaliteitsbetrijding', en mede-organisator van de demonstraties in mei 1982 door Gezag en Vrijheid. Een van de vele raakvlakken tussen allerlei extreemrechtse organisaties, waaruit voortdurend blijkt dat er vaak over de ideeën niet zoveel verschil van mening bestaat, maar wel over de manier waarop die ideeën verwezenlijkt moeten worden.

van ook met dat Nederland altijd maar voor Sinterklaas moet spelen als het om allochtonen gaat. En ik ben er een tegenstander van dat aan etnische minderheden in Nederland hun eigen taal en cultuur wordt onderwezen. Want zo ontstaan subculturen als gevolg waarvan de Nederlandse cultuur degenereert. Wij hebben toch al de neiging om ons nationale erfgood en onze eigen geschiedenis te verwaarlozen. Dat leidt tot culturele genocide. We moeten erg oppassen voor de opmars van de islam in Europa. In Nederland wonen nu al 400.000 islamieten en er wordt steeds vaker geprobeerd om bekeerlingen te winnen onder de Nederlandse bevolking. De christelijke partijen zouden daarop een afdoende antwoord moeten geven.

In Nieuwsbrief nr. 36 trok u een vergelijking tussen de berechting van twee 'jodenjongens', de inmiddels overleden Maurits de Vries (Zwarte Jopie) en Jules Croiset. U schreef dat je in Nederland kennelijk zware misdrijven kunt plegen gelegitimeerd door een oorlogstrauma, dat er tussen Zwarte Jopie en de rijke jood uit het toneelstuk Het vuil, de stad en de dood van Fassbinder duidelijke overeenkomsten bestaan, dat een jood in Nederland die een uitgijder maakt, zoals Croiset, niet wordt veroordeeld maar ziek wordt verklaard. U vroeg zich af of joden op een meer clemente houding van de rechter mogen rekenen dan 'de doorsnee verdachte' van Nederlandse afkomst. Dat zijn antisemitische opmerkingen.

'Ik heb Zwarte Jopie en Jules Croiset jodenjongens genoemd omdat dit in Amsterdam een aanvaarde term is. Daar bedoelde ik niets denigrerends mee. Je kan in Nederland overal tegenaan schoppen, maar zodra het over joodse volksgenoten gaat ligt de zaak gevoelig. Dan kan er veel niet meer. Daarbij komt dan ook nog mijn bezwaar dat je in ons land vanuit de psychiatrie al snel wordt vrijgepleit. Dat zag je ook met Ferdi E., de moordenaar van Gerrit Jan Heijn.'

niet om politieke bezwaren tegen de CP op zichzelf. Bij de later in 1986 gehouden Tweede Kamer- en gemeenteraadsverkiezingen zet hij dan ook gewoon zijn handtekening voor de CP.

Lang blijft De Roode niet partijloos, hij stapt direkt over naar de Conservatieve Volkspartij (CVP), een van de vele extreem-rechtse splinterpartijtjes.

Enkele punten uit het programma van de CVP:

"Handhaving van traditionele ethische- en sociale waarden, waarbij grootscheepse immigratie van cultuurvreemde elementen wordt afgewezen en remigratie krachtig nagestreefd."

"Feminisme als zijnde een revolutionaire beweging, die de bestaande normen en moraal wil afschaffen, wordt afgewezen."

"Het onderwijs dient zich positief op te stellen ten aanzien van het Nederlandse volkskarakter en de Nederlandse geschiedenis. Gelet op de taal en cultuurverwantschap dienen nauwe contacten met Vlaanderen en Zuid-Afrika te worden onderhouden."

In 1986 wordt De Roode lid van de ballotage-kommissie van de CVP. Een ballotage-kommissie is bedoeld om te bepalen wie wel en wie niet lid van een organisatie mag worden. We mogen dus aannemen, dat De Roode behoorlijk goed op de hoogte was van de achtergronden van de CVP, en dat hij in de smaak viel bij het bestuur van de CVP. Wie waren er zoal bij de CVP betrokken?

Voorzitter was Gooitzen van der Laan, een van de meest actieve propagandisten van het Zuidafrikaanse apartheidsbewind in Nederland. In 1986 was hij al bijna 14 jaar samensteller en hoofdredakteur van het blad African Express, zonder enige twijfel het meest smerige pro-apartheidsblad van Nederland. In African Express wordt onder andere gewaarschuwd tegen zaken als "rasvermenging". Van der Laan was verder de grote man achter de Bond Nederlands Israël (BNI). Deze Bond heeft niets met Israël of met het jodendom te maken. Ze gelooft in de bizarre theorie, dat de blanke volkeren in West-Europa (Engeland, Schotland, Nederland en Denemarken) de afstammelingen zijn van de zogenaamde Tien verdwenen stammen van Israël. Deze christelijke volkeren vormen derhalve het "nieuwe en ware Israël". Echte joden zijn dan ook, volgens de BNI, blondharig en blauwogig. De BNI verkoopt onder andere de beruchte anti-semitische vervalsing 'De Protocollen van de Wijzen van Sion'.

Sekretaris van de CVP was B.J. de Vries, jarenlang voorzitter van de Arnhemse OSL-afdeling, maar na een ruzie met voorzitter Ego van het OSL daar uit gestapt. Mede-oprichter van de CVP was onder andere W.P. Zeilmaker, een goede huisvriend van de weduwe Rost van Tonningen. Zeilmaker heeft 'op verzoek een geheim

Politieke Vereniging Ons Koninkrijk, een initiatiegroep om te komen tot een politieke partij, die de redding van het vaderland voortvarend ter hand zou nemen.

Op 27 oktober 1988 werd een brief verstuurd aan mogelijke geïnteresseerden voor deze nieuw op te richten politieke partij. Als koördinator wordt genoemd de kolonel der mariniers b.d. H.C. de Roode. Enkele citaten uit deze brief:

"De bedreiging en ondermijning van ons koninkrijk is duidelijk aanwezig, zichtbaar en tastbaar voor een ieder. De uiteindelijke doelstelling van de linkse groeperingen is overbekend, te weten: de socialistische/marxistische republiek der Nederlanden op basis van een éénpartijstelsel."

"Vastgesteld moet worden, dat krachten in onze samenleving zich richten tegen het gezin als de hoeksteen van onze samenleving."

"In deze fase zullen de activiteiten worden gericht op het bijeenbrengen van een zo groot mogelijk aantal 'topmensen' uit de verscheidene disciplines van onze samenleving, teneinde zodoende een breed en solide draagvlak van kennis en ervaring te verwerven."

Deze brief werd niet verstuurd toen Troelstra een poging tot revolutie deed, maar anno 1988. Ons Koninkrijk zocht "topmensen". Wat zou zo'n extreem-rechtse partij-in-oprichting onder topmensen verstaan?

In ieder geval kennelijk de koördinator van het geheel, De Roode.

Andere initiatiefnemers zijn onder andere prof. H.J. van den Berg, die op 21 maart 1984 een eredoktoraat kreeg van de Universiteit van Oranje-Vrijstaat in Zuid-Afrika. Van den Berg kreeg in 1963 de jaarlijkse erepenning van de Nederlands-Zuid-Afrikaanse Vereniging voor zijn inzet met betrekking tot de goede verstandhouding tussen Nederland en Zuid-Afrika.

Een andere bekende naam is de homeopaat dr. P. Kleinpier, die in het verleden zeer actief is geweest in de Kritische Nederlandse Ondernemers, de ultra-konservatieve werkgeversorganisatie.

Ook de generaal-majoor der mariniers b.d. A.M. Luijk is van de partij. Deze zat tot en met 1985 in het komitee van aanbeveling van het ABC en was sekretaris van de Stichting Geestelijke Weerbaarheid.

Prof. dr. H.A. van Oort, onder andere lid van de ultra-orthodoxe rooms-katholieke organisatie Opus Dei, die bijvoorbeeld de Spaanse diktator Franco actief heeft gesteund.

Als laatste van de negen initiatiefnemers noemen we B.J. de Vries. Inderdaad, de voormalige sekretaris van de fascistische CVP.

De ex-sekretaris van de CP, Danny Segers, in Het Parool van 16 juni 1988:

"Pas als Janmaat van het toneel is verdwenen, aldus Segers, kan door een nieuwe leider worden getracht om, net als Le Pen in Frankrijk, zo'n 15 procent van het electoraat achter zich te krijgen, dat rechts staat van CDA en VVD. Een man die een dergelijk initiatief bij uitstek van de grond zou kunnen krijgen, aldus Segers, is een kolonel b.d. der mariniers die eerder 'gillend is weggelopen' uit de Centruumpartij wegens de strapatsen van Janmaat, aldus zijn voormalige bondgenoot."

In juli 1990 werd De Roode lid van het comité van aanbeveling van het ABC.

Dit zijn zo'n beetje de achtergronden van de woordvoerder en de twee organisatoren van de expeditie naar Joegoslavië: Broer Wiersma, onder andere ex-vice-voorzitter van een klub van Vlaamse Waffen-SS-ers (Sint Maartensfonds) en het gewelddadig-fascistische Voorpost en thans CD-er; Douwe van der Bos, ex-hoofdbestuurslid van de CP, last hebbend van racistische en anti-semitische oprispingen en thans voorzitter van het ABC en actief CD-er; en H.C. de Roode, die toch wel opvallend vaak verkeert in het gezelschap van oud- en neo-nazi's, oud-hoofdbestuurslid van de CP, en lid van het comité van aanbeveling van het ABC.

We zijn zo uitgebreid ingegaan op deze drie figuren, omdat het de drie meest actieve mensen waren bij het ronzen van huurlingen voor de Joegoslavische expeditie. Na het lezen van dit hoofdstuk zal de lezer hopelijk begrijpen, dat wij niet op voorhand rotsvast overtuigd zijn van de democratische opvattingen van deze drie heren. En dat wij er niet zonder meer van overtuigd zijn, dat de door hen geronselde circa honderd potentiële huurlingen ook niet, als het aan hen ligt, binnen Nederland actief zouden kunnen worden in hun anti-kommunistische zendingsdrang.

In latere hoofdstukken zal bovendien blijken, dat er nog tal van andere kontakten zijn tussen het ABC, de Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap en fascistische groepen.

De Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap (NKW)

Op 2 november 1991 wordt door de NKW een persbericht verspreid. Het sekretariaat van de NKW is gevestigd op een postbus in Wolvega. Deze postbus staat op naam van Douwe van der Bos, die tevens voorzitter is van het ABC en hoofdredakteur van de Nieuwsbrief van het ABC. Nog in 1991 werd deze postbus, volgens het verkiezingsprogramma van de CD bij de Statenverkie-

Naast de al genoemde Wiersma, Van der Bos en De Roode staan er nog enkele opmerkelijke namen op de lijst van het 'steunverlenend comité' van de NKW: Otto Boerstra uit Vreeland: per 30 september 1983 lid van de CP geworden. In het eerste nummer uit 1984 van het blad Centrumnieuws van de CP stond een gedicht van hem:

"WAAKT!!

Centruumpartij let op Uw zaak,
want de wolven loeren.

Blijf rechtop en denk maar vaak,
laat ze maar ouwehoeren.

Want wij weten waarvoor we staan,
en waarvoor we vechten.

Voor het Nederlands bestaan,
voor onze Nederlandse rechten.

Wij zijn geen nazi of racist,
of wat ze ook beweren.

Immers, de pers beslist,
wat ze ons aan gaan smeren.

Maar het volk van Nederland
gaat de ogen open.

Velen in ons vaderland,
laten zich niet verkopen!

Nederland staat op een kruispunt,
welke weg zal zij gaan?

Echter, het hedendaagse standpunt,
voert ons op de afgrond aan.

Met een mengelmoes van volk'ren,
is ons land geen Holland meer.

En als wij dat gaan vertolken,
zijn wij dan plotseling Nederlands smeet?

Samen zetten wij de schouders
onder deze maatschappij.

Want het erdeel van onze ouders,
geven wij niet zomaar vrij!

Wij laten onze kinderen
geen verrotte maatschappij!

Waar een heel groot deel nu 'heil' zoekt,
MAAR DAAR HOREN WIJ NIET BIJ!!!!!"

Tot zover de dichtader van adjudant der mariniers b.d. Boerstra uit Vreeland.

Volgende opmerkelijke naam is A. van Houten uit Geleen, tevens bestuurslid van het ABC en redakteur van de Nieuwsbrief van het ABC, waarin hij wordt omschreven als 'defensiespecialist'. Van Houten is lid van de NatRes., het Korps Nationale Reserve.

Een citaat uit een artikel van de defensiespecialist in de Nieuwsbrief van het ABC van juni 1990: "(...) met de 'know how' die bestaat binnen de krijgsmacht en met de middelen die deze krijgsmacht ter beschikking heeft, kan de westerse

In de 'Nieuwsbrief ABC' uit juni 1990 wordt met instemming William Bennet, de koördinator van het Amerikaanse anti-drugsbeleid, aangehaald die "geen morele bezwaren" heeft tegen het onthoofden van drugshandelaren. Verre van ons om drugshandelaren in bescherming te willen nemen, maar terug naar de middeleeuwen hoeft nou ook weer niet. Bovendien hebben de Amerikanen nogal de neiging om alle soorten drugs over één kam te scheren. Een onderscheid tussen een kleine hash-dealer en een grote organisatie die heroïne smokkelt is ook in de 'Nieuwsbrief ABC' nergens te vinden.

In hetzelfde nummer staat een artikel van ene J. Bremmer uit Amsterdam, kandidaat voor de CD bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1986 en handtekeningen-setter voor de CP '86 bij de statenverkiezingen in 1991. Enkele citaten:

"Alle drugsverslaafden, die immers voor 90 % van de criminaliteit verantwoordelijk zijn, oppakken en opsluiten in een afkickcentrum. (...)

En als de politie dit karwei niet aandurft, dan dient 'de politiek' maar eenheden van het leger, bijvoorbeeld mariniers of commando's in te zetten. (...)

... hoop ik dat er zoveel knokploegen in Amsterdam komen dat de politie machteloos zal toezien."

Alweer een pleidooi om het leger in vredetijd politietaken te laten vervullen. En wij zouden niet echt gerust zijn bij het ontstaan van knokploegen, gevormd door verontruste burgers. Die hebben nogal eens de neiging om alles wat afwijkt van een bepaalde norm aan te pakken. Wie moet bovendien bepalen wie er verslaafd is en wie niet? Een gemiddelde marinier? Een zojuist bestolen winkelier?

De Nieuwsbrief van het ABC uit september 1990 bevat twee artikelen van de Willem Vreeswijk, onder meer gemeenteraadslid en lid van de Provinciale Staten voor de Centrumdemocraten in Utrecht. De stukken gaan over criminaliteit en over de terreur van het ANC in Zuid-Afrika.

In hetzelfde nummer staat een tamelijk chaotisch artikel van Rebecca Bremer uit Oldelamer, waarin criminaliteit, ontferkelijking, sex, milieuvervuiling, enz. allemaal met elkaar in verband worden gebracht:

"Maar uiteindelijk is er één die zal oordelen. De Rechter! Maar aangezien velen zijn afgesneden van Die Bron en hem niet meer willen erkennen als de Schepper God, zijn velen hun eigen ethiek gaan bepalen en hebben daarmee hun vele traditionele waarden en normen verlegd.

Neem bijvoorbeeld de seksuele revolutie in Nederland. Wat slechts enkele jaren geleden nog taboe was zoals homofilie, pedofilie, incest en andere seksuele afwijkingen is nu een 'normaal' verschijnsel geworden.

Het wordt bovendien gestimuleerd door diverse, zwaar

verder werden twee telefoonnummers gegeven, dat van Douwe van der Bos en dat van Broer Wiersma. Het nummer van Van der Bos wordt ook gebruikt door het ABC.

Wiersma en Van der Bos zijn in het vorige hoofdstuk al uitputtend behandeld.

In de persverklaring van de NKW wordt klakkeloos de Kroatische propaganda overgenomen (nogmaals, om misverstanden te voorkomen: de samenstellers van deze brochure nemen geen standpunt in in de huidige Joegoslavische burgeroorlog. Wij hebben wel een, naar wij menen gezond, wantrouwen tegen de oorlogspropaganda van beide strijdende partijen).

Enkele citaten:

"Op grote schaal worden er door de Stalinistisch gedoc-trineerde Federale troepen misdrijven gepleegd en wordt er een fysieke en culturele genocide gepleegd.

De conventie van Geneve wordt derhalve met voeten getreden en standrechtelijke executies van krijgsgevangen Kroaten vinden regelmatig plaats.

Planmatig wordt de gehele infrastructuur van Kroatië door de Serven vernield en er zijn reeds meer dan 200 kerken, kloosters en tal van monumenten door het krijgsgeweld vernietigt.

(...)

Hiermee ligt er een basis vóór voortzetting van de wereldoorlog die in 1914 begon en als een veenbrand ondergronds is blijven voortwoekeren.

(...)

Vanaf vandaag zal worden gestart met een campagne gericht op het werven van Nederlandse vrijwilligers om de Kroatische Gardes te versterken.

Deze vrijwilligers kunnen zich aansluiten bij de al in Kroatië aanwezig zijnde Amerikaanse, Duitse, Schotse en overige formaties."

In het NRC-Handelsblad van 6 november 1991 staat een artikel, waaruit blijkt dat veel in Kroatië vechtende buitenlanders bepaald niet vies zijn van nationalistische gevoelens. Uit de inleiding:

"Dat juist de Centrum Democraten, of vergelijkbare extreem-rechtse groepjes in Europa zich bezighouden met de werving van vrijwilligers voor Kroatië, zegt misschien weinig over de merites van de oorlog daar, maar het is niet volstrekt toevallig. De pretentie van de Kroatische regeerders, dat hun republiek de 'Europese beschaving' verdedigt tegen een soort 'Balkan-barbarij', in het onderhavige conflict gerepresenteerd door Servië, sluit aan bij een bepaalde Europa-mystiek die in extreem-rechtse kring gretig aftrek vindt."

(Opvallend is trouwens weer het kleinerende taalgebruik: extreem-rechtse groepjes. Deze 'groepjes' halen onderhand in sommige delen van Europa twintig procent of meer van de stemmen!)

aan het internationale terrorisme.

(...)

Overigens, maar dat is een puur persoonlijk standpunt, vind ik het altijd een beetje hypocriet, dat zij, die uit humanitaire beginselen zo afwijzend staan tegenover de doodstraf, geen enkele moeite hebben met het doden van onschuldige, ongebooren kinderen."

Een pleidooi om, in volle vreedstijd, het leger politietaken te laten uitvoeren. In tal van Zuid-amerikaanse landen zijn daar bij de bestrijding van het terrorisme ook zeer goede ervaringen mee opgedaan, zo hebben wij vernomen.

De sekretaris van het ABC, Jeroen Y. Woudstra uit Sneek, is lid van het steunverlenend comité van de NKW. In 1991 zette hij bij de Statenverkiezingen zijn handtekening voor de Centrumdemokraten, en zelf was hij bestuurslid en kandidaat van de Vereniging Appèl Bestrijding Criminaliteit, die in 1990 deelnam aan de gemeenteraadsverkiezingen in Leeuwarden. Woudstra is werkzaam als sergeant op de luchtmacht-basis Leeuwarden.

Tijtze C. Steensma uit Leeuwarden was eveneens kandidaat voor de Vereniging ABC bij die gemeenteraadsverkiezingen, en in 1991 zette hij zijn handtekening voor de CD bij de statenverkiezingen. Verder vinden we nog enkele Kroaten en oud-militairen op de lijst van het steunverlenend comité.

In feite is het volledige bestuur van het ABC lid van het steunverlenend comité, behalve de penningmeester. Op die lijst staat staat ook nog een andere man, P.G. Zillen, uit Brunssum, die sergeant-majoor is bij de Nat Res.

Wij hebben de afdeling voorlichting van Defensie gebeld met de vraag of je als actief dienend militair (Woudstra) of als lid van de NatRes (Van Houten en Zillen) huurlieden mag ronselen. Defensie was bijzonder ongelukkig met dit initiatief, maar zolang deze activiteiten niet in uniform gebeuren, of met faciliteiten van Defensie zeggen zij daar niets aan te kunnen doen. Ons blijft het vreemd voorkomen.

Het ABC van de zwarte hemden

In dit hoofdstuk willen we de ideeën van het ABC na de overname door een aantal CD-ers bekijken, dat is vanaf medio 1987. Al voor die tijd was de 'Nieuwsbrief ABC' uiterst rechts, maar vanaf medio 1987 wordt het ABC al snel een openlijk fascistische organisatie, zoals onder andere blijkt uit de 'Nieuwsbrief ABC'.

Homo-café's verrijzen als paddestoelen uit de grond. Er is zelfs een kostbaar homo-monument opgericht in Amsterdam! Een visuele bevestiging dat seksuele afwijkingen een normaal verschijnsel zijn geworden, wat uiteindelijk moet leiden tot goedkeuring door de samenleving."

Rebecca Bremer zal met die zwaar gesubsidieerde organisaties toch niet een organisatie als de Helderings-tichtingen ('Zetten') bedoelen? Wij kennen in ieder geval geen instellingen, al dan niet gesubsidieerd, die incest bevorderen.

Ook uit dit nummer halen we een vaker door het ABC gebruikte truuk. Tot onze verbazing staat er een artikel in, ondertekend door Officier van Justitie mr. J. Oosterhof uit Maastricht. Schrijvers van dit kaliber zouden de indruk kunnen wekken, dat de Nieuwsbrief van het ABC een gedegen blad is. Inmiddels werkt mr. Oosterhof in Almelo. Mr. Oosterhof heeft nooit iets geschreven voor de Nieuwsbrief van het ABC. In werkelijkheid zijn alleen de twee laatste zinnen van het artikel van hem afkomstig. Ze zijn willekeurig geplukt uit een door hem in 1986 uitgesproken requisitoir bij een rechtzitting in Maastricht. Er wordt echter niet vermeld dat het om een citaat gaat, en op die manier krijgt mr. Oosterhof het hele artikel in zijn schoenen geschoven. Mr. Oosterhof distantieert zich volledig van het ABC en van de CD.

Een soortgelijke vorm van misleiding werd ook al in 1988 uitgehaald, maar toen op veel grotere schaal. In dat jaar vraagt het ABC aan alle Nederlandse gemeenten een subsidie van een dubbeltje per inwoner. In de subsidie-aanvraag wordt onder andere gemeld, dat men een dam wil opwerpen tegen "steeds meer milieu, drugs- en alcoholproblemen, aids, racisme, woningnood en snel toenemende criminaliteit." Voorzover bekend heeft het ABC nergens deze subsidie gekregen. Niet geheel ten onrechte, want tot deze subsidie-aanvraag heeft het ABC zich nooit druk gemaakt over milieu, racisme en woningnood. Via een subsidie-aanvraag die barstte van de leugens werd geprobeerd zo'n anderhalf miljoen gulden binnen te halen.

De Leeuwarder Courant schreef in juni 1988 hierover onder andere:

"In dit subsidieverzoek beweerde de stichting een belangrijke bijdrage te hebben geleverd aan de onlangs bij de Tweede Kamer ingediende nota Samenleving en Criminaliteit. 'Dit is pertinent onwaar', schreef de redactie van SEC (Samenleving en Criminaliteit), een bulletin van de ministeries van justitie en binnenlandse zaken, onlangs onder de kop 'Verwarring alom over brief van ABC'.

SEC: 'Er wordt bedoeld het rapport Samenleving en Criminaliteitsbestrijding van onder andere de stichting ABC zelf. Dit rapport staat bol van de generalisaties over

zijn van het ontstaan van een Vierde Rijk. De mensen, die een soepeler asielbeleid voorstaan (de "asielfanaten") worden door Ritter omgetoverd in mensen, die "geestelijk-psychische defecten" losmaken binnen "Duitse machtsgroepen". Daarmee worden zij verantwoordelijk voor het opkomende nazisme. Bij nazisme van excessen spreken is hoe dan ook al verdacht, want het nazisme zelf was en is een exces.

In 1990 nam het ABC deel aan de gemeenteraadsverkiezingen in Leeuwarden. Een recensie over het programma:

"Er gaat in Leeuwarden veel veranderen als het ABC de macht krijgt. Geen vervroegde invrijheidsstelling van zware criminelen meer, heroverweging van de doodstraf, legitimatieplicht voor iedereen, opsporing en rechtsvervolgning van besmette prostituees, handhaving van grenscontroles na 1992, geen asielzoekers, uitroei en van terreur en uitwijzing van criminelen naar het land van herkomst en terechtstelling aldaar. Het zijn nog maar een paar ABC-actiepunten.

Wat zegt u? Allemaal geen bevoegdheden van de gemeenteraad? Nou ja, geeft niet, het ABC was toch al leem maar uit op een beetje publiciteit voor hun fascistoïde ideeën."

Uit het Sneker huis-aan-huis-blad 'Wijd en Zijd' van 10 januari 1990: "Naast het verzwaren van straffen voor allerlei misdrijven is Stichting ABC ook voor legitimatieplicht en geregelde controle en registratie van risicogroepen inzake aids, lepra en tbc."

Opmerkelijk is het ons nooit eerder opgevallen probleem van de lepra in Nederland...

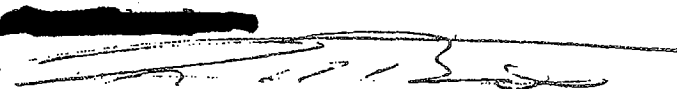
De misleidende propaganda die het ABC rond de gemeenteraadsverkiezingen maakte schiet zelfs de Leeuwarder politie in het verkeerde keelgat. Kommissaris Jorna, waarnemend korpschef van de politie Leeuwarden, bestempelt in de Leeuwarder Courant van 20 maart 1990 de manier waarop het ABC omspringt met criminaliteit als "borrelpraat" en "pertinent onjuist". Kommissaris Jorna:

"In het programma van het ABC heeft men het over Aids in Amsterdam, Tilburg wordt erbij gehaald. Uitroeien van de terreur... Wat is dat, terreur? Hier... lustmoordenaars, wat vreselijk allemaal. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken, dat men nooit de moeite heeft gedaan om kennis te nemen van de situatie in Leeuwarden. Men stuurt zomaar alle landelijke problemen op zo'n stad af. Hoe kan een Van der Bos die mening erop na houden. Wat is zijn beeld van deze stad?"

van een aantal drastische maatregelen.

Aldus in meervoud opgemaakt.

Met vriendelijke groet,

Een aardige is ook het gedicht van de CD-er C.A. Freekenhorst. Hoewel het niveau van een zeer gemiddeld Sinterklaasgedicht niet overstijgend, legde dit een ware zwerftocht door extreem-rechts Nederland af. Het begon bij het extreem-rechtse Mijn Opinie en kwam via de Nieuwsbrief van het ABC en CD-Actueel (het blad van Janmaat) in de openlijke nazi-bladen JFN-Nieuws en De Viking (de uitgave van de Viking Jeugd). Een strofe:

"Waar kerken sterven door de sloper,
geheel van pracht en praal ontdaan.
Mijn God, - U zal het niet geloven,
er komt daar een moskee te staan."

Het aantal moskeën in Nederland blijft onze extreem-rechtse en fascistische landgenoten tot grootse poëtische ontboezemingen aanzetten. Men krijgt de indruk, dat het aantal moskeën in de tienduizenden moet lopen.

Genoeg over de onsmakelijke ideeën van het ABC. Duidelijk is, dat het ABC niet te beroerd is om, als dat zo uitkomt, te liegen alsof het gedrukt staat, zoals in de subsidie-aanvraag. Als voorzitter van het ABC en hoofdredacteur van de "Nieuwsbrief ABC" is huurlingen-ronseelaar Van der Bos hiervoor rechtstreeks verantwoordelijk.

Het ABC van de stoere Hollandse knapen en de frisse Hollandse meiden

Sekretaris van het ABC is de beroepsmilitair Jeroen Woudstra uit Sneek. Woudstra werkt op de vliegbasis Leeuwarden en is ook lid van het steunverlenend comité van de Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap (NKKV), die de expeditie naar Joego-Slavië zou organiseren.

Over Woudstra is verder niet zo erg veel bekend. Hij schrijft regelmatig in de Nieuwsbrief van het ABC. In het nummer van september 1991 geeft hij een overzicht van gedurende één week in Zwolle gepleegde misdrijven.

ABC-Penningmeester Jetty de Snaijer zette bij de Tweede Kamerverkiezingen uit 1987 zijn handtekening voor de CD, en in 1986 was hij aanwezig op het door activisten verstoord kongres van de CP in Kedichem.

Bestuurslid A.A. van Houten uit Geleen zit ook in het steunverlenend comité van de NKKV. Hij gaat coor het leven als de 'defensiespecialist' van het ABC, en pleit in de Nieuwsbrief voor het inschakelen van het leger voor politietaken. Van Houten is ook eindredacteur van die Nieuwsbrief.

Als erelid van het ABC wordt genoemd K.G. Postmus uit Leeuwarden. Postmus is de voormalig voorzitter van de kring Friesland van de CP. Postmus heeft zijn erelidmaatschap bepaald moeten verdienen. Als lid van de parketpolitie raakte hij omstreken, toen het voormalige Friese blad 'De Nije' zijn bestuursfunctie bij de CP onthulde. Dat was al in 1984.

In 1986 zette hij bij de Tweede Kamerverkiezingen zijn handtekening voor de CP. In 1990 deed hij hetzelfde bij de gemeenteraadsverkiezingen voor het ABC, dat deelnam in Leeuwarden. Hoezeer ABC en CD één pot nat is blijkt uit het feit, dat hij vervolgens in 1991 bij de statenverkiezingen de lijst van de CD inleverde.

Douwe van der Bos schrijft in de ABC-Nieuwsbrief uit september 1990 over hem: "Gedreven door idealisme en bezorgdheid om de Nederlandse toekomst, sloot hij zich aan bij een politieke partij die, noch links, noch rechts, genoemd kan worden en vervulde een bestuursfunctie in de kring Friesland, totdat hij onder druk van anti-democratische krachten deze functie op moest geven."

de criminaliteit en haar oorzaken'. De in het subsidieverzoek van ABC gelegde 'link met de kabinetsnota Samenleving en Criminaliteit bleek voor de grootste verwarring te zorgen bij gemeenten. Veel gemeenten wisten niet wat ze met het subsidieverzoek van ABC aan moesten', aldus SEC. Van der Bos spreekt van 'een betreurenswaardige fout'. Een fout, die overigens werd herhaald in de dit voorjaar verschenen ABC-Nieuwsbrief 36. Daarin was de 'letterlijke tekst' van de subsidie-aanvraag opgenomen, inclusief die 'fout'.

We gaan weer verder met de Nieuwsbrief van het ABC. Maart 1991, een artikel met de pakkende kop "Invasie van asielzoekers", waarin wordt betoogd dat de voorgenomen verharding van het asielbeleid bij lange na niet ver genoeg gaat. Halverwege dit artikel is in vette letters zomaar een kop neergepoot: "DRUGHANDEL VOOR 50% IN HANDEN VAN VREEMDELINGEN".

September 1991, het laatst verschenen nummer van de Nieuwsbrief: "Dat regeerders niet altijd vooruitzien, is hier wel erg duidelijk naar voren gekomen. Zonder voorafgaande studie of enig overleg met de bevolking liet men ons land van een nationale eenheid veranderen in een multi-nationale en multi-rationale staat, zonder de bevolking daarop voor te bereiden."

In dit nummer staan illustraties, die zijn overgenomen van het Vlaams Blok en het blad Revolte, uitgegeven door het fascistisch-gewelddadige Voorpost, en van Europawinkel. Deze laatste 'winkel' werd ooit opgericht door Xavier Buissere, die in 1976 uit de inmiddels verboden Vlaamse Militanten Orde stapte, omdat deze niet radikaal genoeg was. Buissere sloeg ooit zelf homo's in elkaar. De Europawinkel is overigens door de Belgische justitie verboden, wegens onder meer het verspreiden van lektuur die de vervolging en moord op de joden gedurende de Tweede Wereldoorlog ontkende.

Als laatste voorbeeld halen we een boekbespreking aan van het boek 'Sturm auf Europa', geschreven door Manfred Ritter. Ritter was landsadvokaat in Beieren, en werd naar aanleiding van dit boek van zijn functie ontheven, een niet geringe prestatie in het hedendaagse Beieren. Ritter is of was voorts bestuurslid van de National Demokratische Partei Deutschlands, de NPD, een Duitse neo-nazi partij. Uiteraard wordt het boek van Ritter met instemming ontvangen. Een citaat uit de recensie:

"In de Duitse machtsgroepen, door de jaren heen, stelt Ritter 'een geestelijk-psychisch defect' vast, dat o.a. zijn oorzaak zou vinden in 'de neiging tot excessen, die velen klaarblijkelijk aangeboren is'. Volgens Ritter waren 'de excessen van het Derde Rijk geen toevallige ramp'. Ritter op blz. 89: 'Een mislukte Duitse politiek was toonaangevend medeverantwoordelijk voor de twee Europese rampen van deze eeuw. Willen de Duitse asielfanaten onze Europese burens voor de derde maal in deze eeuw

Stichting Appel Bestrijding Criminaliteit

Opgericht 16 januari 1976.
Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel
te Hilversum onder nr. S 192420
Secretariaat: Postbus 60000, Lelystad
Postrekening: 030-9999 t.n.v. Stichting ABC
Friesland Bank: 030-9999

ABC

Aan de Stichting Geestelijke
Weerbaarheid en de in het
"Overlegverband" participerende
organisaties,

~~XXXXXXXXXX~~ MARKELO
t.a.v. de Coördinator, de Heer
~~XXXXXXXXXX~~

Warns, 23 november 1988

Mijne Heren,

Het is ons bij herhaling gebleken dat er vanuit Uw kringen kennelijk mededelingen aan vertegenwoordigers van de media worden gedaan die gemakkelijk kunnen worden gekwalificeerd als laster. De goede naam van de Stichting ABC waar U jaren mee hebt samengewerkt, wordt zo regelmatig ter discussie gesteld, c.q. geschaad.

Na onze éérste en tevens laatste gezamenlijke vergadering en de kennis-making met Uw organisaties en het schaamteloze optreden van een aantal Uwer, ten overstaan van ondergetekende en een deel van het nieuwe ABC-bestuur, maar zeker ten aanzien van Mevrouw Koudijs-Andriesse, die jarenlang in goede harmonie met U heeft samengewerkt, is dit optreden als zéér vernederend en kwetsend ervaren.

Om nog maar niet té spreken over de vergadering van 13 januari 1988, waarbij ons bestuur zelfs niet werd uitgenodigd en Uw vergadering op "democratische" wijze unaniem besloot onze Stichting voor verdere deelname uit te sluiten voor verdere deelname aan het overlegverband. Dit alles zonder opgaaf van redenen en zonder recht op weerwoord onzer zijds!

Moet deze handelwijze Uw "democratische gezindheid" illustreren?

Indien ons aanwijzingen blijven bereiken dat er van Uw zijde mededelingen over onze organisatie aan de media worden gedaan die als lasterlijk c.q. schadelijk kunnen worden ervaren, zullen wij een en ander op zijn juridische meritis gaan onderzoeken.

Tevens wil ik U wijzen op het feit dat wij over belangwekkend documentatiemateriaal beschikken, waarvan de inhoud bijzonder interessant is voor bepaalde journalistieke kringen en een grote landelijke organisatie die bekend is om haar inzet voor "Oud Strijders".

Als redakteur treffen we verder nog aan drs. A.M. Fiscaal. Dit is een pseudoniem, dus als een van de lezers soms weet wie dit is...

Fiscaal heeft regelmatig in de Nieuwsbrief geschreven, onder andere in oktober 1989 een artikel samen met Douwe van der Bos. In dit artikel worden alle islamieten tot een soort Khomeiny-aanhangers verklaard (iets wat extreem-rechts en fascistische organisaties voortdurend doen). Het artikel staat bol van de vage verdachtmakingen en bangmakerijen aan het adres van in Nederland wonende islamieten. Ook wij hebben weinig op met islamitische (of christelijke, of boeddhistische, of...) fundamentalisten, maar het is bekend dat die in Nederland slechts een zeer kleine minderheid vormen.

De slotpassage van dit artikel:

"Het is een weinig geruststellende gedachte wat voor Europa ons in het vooruitzicht wordt gesteld. Een Europa dat meer dient te zijn dan een Europa van de multinationals en internationalisten en verdedigd moet worden door politici als Van der Broek en Korthals Altes. Misschien moeten wij, wie de verdediging van de vrijheid van meningsuiting zo na aan het hart ligt; evenzeer als de verdediging van dat kostbare en springlevende erfgoed dat de westerse cultuur nu nog is, zo'n verdediging ook vooral niet overlaten aan dat soort opportunisten." Je vraagt je af en toe toch werkelijk af, of mensen met dit soort ideeën soms heimwee hebben naar de tijd van de kruistochten en de heilige oorlogen. Dit soort verdedigers van de christelijke beschaving is net zo fundamentalistisch als de aanhangers van Khomeiny.

In het comité van aanbeveling van het ABC komen we een hele serie oude bekenden tegen.

Ir. C. van Driel van Wageningen uit Bilthoven. Al lid vanaf augustus 1981 en gewoon lid gebleven, ook na juni 1987. Van Driel van Wageningen is voormalig topman van de Shell.

Ing. W.J. Woud uit Sneek, lid van het comité van aanbeveling vanaf maart 1991, stond bij de statenverkiezingen in 1991 kandidaat voor de CD in Friesland.

Mr. R.C. Sangster uit Den Haag heeft zich in het verleden niet bij iedereen even geliefd gemaakt. In 1986 was hij voorzitter van het Comité Koninklijk Gouden Geschenk (CKGG). In het comité van aanbeveling van deze klub zaten mensen als Philips-directeur Wisse Dekker en kolonel Bosshardt van het Leger des Heils. Toen bleek, dat Sangster als tweede op de kandidatenlijst van de CD stond, brak enige paniek uit onder deze elite. Nadat ook nog bleek, dat sekretaris P. de Jong van het CKGG zijn handtekening voor de CD had gezet, werd het CKGG ijlings opgeheven. Sangster was ook lid van Oranje Hofstad, waar hij uit werd gezet wegens "financieel wan gedrag".

De oud- en neo-nazi J. Kruls uit Amsterdam is al aan bod gekomen bij Douwe van der Bos. Kruls heeft in de oorlog vijf jaar vastgezeten in Suriname, werd daarna wapenhandelaar, en is tot op de dag van vandaag actief in tal van nazi-groepen, zoals het geheime anti-semitische Northern League en de groep rondom de weduwe Rost van Tonningen.

Het volgende lid uit het comité van aanbeveling van het ABC is ing. C.A. Overdorp uit Nijmegen, in december 1988 erin gekomen. Al in 1982 was hij actief in de CP. In 1986 werd hij door zijn werkgever, de Provinciale Waterstaat Nijmegen, voor de keuze gesteld: de CP of zijn baan. Hij koos voor zijn baan, maar duikt nu dus weer op bij het ABC.

Tot slot nog enkele namen uit het recente verleden van de ABC.

In de ABC-Nieuwsbrief van december 1988 wordt als bestuurslid, als eindredakteur en als lid van het comité van aanbeveling genoemd C.M.A. Diepeveen-de Jong. Diepeveen-de Jong is oud-lid van de CP en tegenwoordig actief bij de CD. Zij was lid van de onderzoekskommissie die in 1986 het functioneren van de beruchte dr. W.J. Bruyn binnen het wetenschappelijk bureau van de CP onderzocht. Kennelijk verliep dit onderzoek tot tevredenheid van Bruyn, want in 1989 duikt zij op als voorzitter van de Stichting Autochtoon Nederland, een stichting waarvan Bruyn sekretaris was.

Dr. W.J. Bruyn heeft onder andere het door Voorpost verkochte 'Het recht op apartheid' en 'De verdrongen rasfactor' geschreven. In 1990 werd hij gemeenteraadslid voor de CD in Amsterdam. Na een ruzie zit hij nu als zelfstandig lid in de gemeenteraad.

Tot december 1988 zat in het comité van aanbeveling mr. dr. A. Zeegers sr., die ook in de Nieuwsbrief van het ABC schreef. Ook Zeegers heeft een fors oorlogsverleden. Hij schreef een reeks artikelen in het NSB-blad 'Nieuw Nederland' en werd lid van het anti-semitische Zwart Front. In de vijftiger jaren was hij mede-oprichter van de Partij Vrije Burgers. Een van de gevaren die de wereld bedreigden volgens deze partij was de atoomkracht, tenzij de blanken tijdig weer de heersers van de wereld zouden worden. Een puur racistische partij dus. Zeegers was verder onder andere intensief betrokken bij het OSL, de Kritische Nederlandse Ondernemers en tal van fundamentalistisch-christelijke organisaties als de Stichting Johannes Althusius.

Op 16 maart 1990 hield hij een lezing voor Psuchè Nikai uit Den Bosch over "de illusie van een multikulturele samenleving", waarin hij een reeks racistische uitlatingen deed.

Bij het kort geding, dat de Stichting ABC in 1990 dreigde aan te spannen (en dat niet doorging) tegen het Fascisme Onderzoek Kollektief, het Friesch Dagblad en de Leeuwarder Courant, werd door Douwe van der Bos de Utrechtse advocaat mr. E.N. Bouwman aangezocht. In 1981 was hij Bouwman eens bestuurslid van het ABC. Bouwman is min of meer de vaste advocaat van de familie Goeree, de CP-er Vreeswijk, de CP, enz. Ook Bouwman vervult of vervulde tal van functies in fundamentalistisch-christelijke organisaties, zoals de Nederlandse Patiënten Vereniging en het Gereformeerd Politiek Verbond. In het rechts-christelijke blad 'Koers' van 11 april 1986 verklaart hij, dat de Pro-Life Ziektekostenverzekering Aids, die is opgelopen bij homoseksuele kontakten, niet zal vergoeden. In die tijd was hij voorzitter van de van de verzekeraar.

Naast de hier beschreven kontakten tussen aan de ene kant het ABC en aan de andere kant fascistische en fundamentalistisch-christelijke groepen, zijn er nog tal van kontakten via minder bekende mensen. Zo schreef J. Bremmer een artikel in 'Nieuwsbrief ABC' uit juni 1990, en stond zij kandidaat voor de CD bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1986. E. Dröge uit Leeuwarden tekende voor het ABC bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1990, en stond kandidaat voor de CD bij de statenverkiezingen in 1991. S.M. Dijkstra uit Leeuwarden tekende voor het ABC in 1990, en stond op de verzendlijst voor het blad 'Manuscripten' van de weduwe Rost van Tonningen. Hetzelfde geldt voor P.J. Pellen uit Leeuwarden, die tevens de kandidatenlijst voor het ABC inleverde.

Centrumpartij (CP) en Centrumdemokraten (CD)

Dit wordt een apart hoofdstukje over de verschijnselen extreem-rechts en fascisme in de politieke verhoudingen. In het bijzonder de zogenaamde centrumstroming, dus de groepen CD en CP '86 (hierna gewoon CP genoemd).

Wij hebben het idee, dat langzaam maar zeker een gewenning is ontstaan aan de denkbeelden, die vanaf ongeveer 1980 door (figuren van) CP en CD worden uitgedragen. Ook deze figuren zelf werden een 'normaal' verschijnsel in de Nederlandse maatschappij door optredens op radio en televisie, artikelen in kranten en tijdschriften, het meedoen aan verkiezingen, zitting nemen in Tweede Kamer en gemeenteraden, enz. Met de gewenning is er een zekere mate van acceptatie voor de ideeën van deze lieden ontstaan. Niet in het minst, omdat ook de gevestigde politiek zich steeds meer schuldig maakt aan het verspreiden en ten uitvoer brengen van ideeën, die tien jaar terug nog het monopolie van extreem-rechts leken te zijn.

voor, dat hij in Lelystad op straat aan voorbijgangers geld bood, als ze maar alsjeblieft hun handtekening voor de CD wilden zetten.

Sangster schreef in het blad CD-Actueel van de CD in februari 1987: "Maar als men nu zegt, dat Nederland in de eerste plaats voor de Nederlanders is, dan ben je een fascist en weer luistert iedereen naar de communistische propaganda. Help ons Nederland opnieuw te bevrijden van de illegale vreemdeling zoals u dat deed in 1940-1945."

Sangster is nog bij tal van andere extreem-rechtse en fascistische partijen betrokken geweest, zoals de Burgerpartij voor Recht en Veiligheid en de Nederlandse Christen Democraten (niet te verwarren met het CDA). In januari 1989 geeft hij, als vermaard fascist, een interview aan het Duitse anti-semitische nazi-blad 'Deutsche Anzeiger'.

Bij de statenverkiezingen in 1991 is hij kandidaat voor de CD.

Ook het volgende lid van het comité van aanbeveling, mr. W. Beernink uit Dordrecht is een uitermate bekende figuur in extreem-rechts en fundamentalistisch-christelijk Nederland. En ook hij kan af en toe een heimwee naar de Tweede Wereldoorlog niet onderdrukken, toen hij redacteur was van het blad 'Zwart Front' een uitgave van het fascistische Nationaal Front/Zwart Front.

Beernink bekleedde of bekleedde tal van functies in fundamentalistisch-christelijke organisaties, zoals de Vereniging tot Bescherming van het Ongeboren Kind, de Nederlandse Patiënten Vereniging en de Reformatorisch Politieke Federatie. Hij schreef in juni 1978 een artikel in African Express, het racistische blad van de anti-semiet Gooitzen van der Laan, over de Vlaams Nationale Partij, een van de voorlopers van het Vlaams Blok. Ook in het fascistische Europa Post heeft hij enkele malen geschreven, onder andere in april 1968.

In 1963 was hij mede-oprichter van de Nederlands Zuid-afrikaanse Werkgemeenschap, een van de meest kriegelke ondersteuners van de apartheid in Zuid-Afrika. Ooit was zijn bijnaam 'de progressieverschrik'. Momenteel is hij onder andere procureur in het proces, dat de Stichting Schadevergoeding mw. W.B. Schuurman heeft aangespannen tegen de Staat. Schuurman verloor onder nooit precies opgehelderde omstandigheden haar baan in 1986 op het kongres van de CP in Kedichem en is tegenwoordig raadslid voor de CD in Den Haag.

Kolonel b.d. H.C. de Roode is in een eerder hoofdstuk al uitvoerig behandeld. Hij is onder andere oud-hoofdbestuurslid van de CP, betrokken geweest bij de fascistische Conservatieve Volkspartij en betrokken bij de oprichting van de extreem-rechtse politieke partij Realisten Nederland. Vanaf begin 1990 is hij lid van het comité van aanbeveling van het ABC.

Aan de leden van het

D.B. Centruumpartij

Geachte mevrouw, geachte heren,

Middels dit schrijven deel ik U mede dat ik met ingang van datum dit schrijven mijn lidmaatschap van de Centruumpartij opzeg. Redenen welke daartoe hebben geleid zijn o.a. de volgende:

1. Het mijnerzijds ontbreken van enige vorm van vertrouwen in de door het H.B. gekozen lijsttrekker t.w. de heer Lier. De beginselen waarop de Centrum Democratische gedachte is gefundeerd, vereisen een intelligente en karaktervaste vertegenwoordiging in de Tweede Kamer. De wijze en de inhoud van de presentatie van de heer Lier overtuigen mij in de visie dat deze essentiële kwaliteiten geenszins bij hem worden aangetroffen.

2. De door het H.B. uitgesproken keuze van de heer Bruyn op de derde plaats van de verkiezingslijst. De heer Bruyn heeft mijns inziens duidelijk aangetoond - in het bijzonder in de uitvoering van zijn functie van voorzitter W.B. - totaal ongeschikt te zijn de C.P. in welke functie dan ook te vertegenwoordigen.

Daar het H.B. kennelijk in haar keuze een andere opvatting is toegedaan en de C.P. zich in meerderheid achter de hierboven genoemde personen heeft gesteld, is bij mij de verwachting niet meer aanwezig, dat de politieke opvattingen van de C.P. in de Tweede Kamer zullen worden vertegenwoordigd.

Hoogachtend,

De verharding van het toelatingsbeleid voor politieke vluchtelingen is daar slechts één voorbeeld van, want ook op andere terreinen is sprake van verharding en verrechtsing van het beleid. Door het niet resoluut afwijzen van de (soms verhuilde) racistische ideeën van CD en CP door de gevestigde politiek en door grote delen van de pers, ontstaat gewinning en acceptatie. Racisme wordt weer bespreekbaar, en niet alleen als grapje op straat, maar in brede kringen van de samenleving. Dit is wat ook in veel van de ons omringende landen is gebeurd, waar extreem-rechts op tien tot twintig procent van de stemmen kan rekenen, of zelfs een reële mogelijkheid heeft om staatsmacht te verwerven, zoals in Frankrijk.

Feit is, dat in Nederland extreem-rechts tot nu toe altijd hopeloos verdeeld is geweest, en bovendien gezegend was met een leider, die iedereen, die een bedreiging van zijn positie kon betekenen, direkt uit de partij knikkerde. Feit is echter ook, dat 'de Nederlandse bevolking' niet progressiever of anti-racistischer is dan willekeurig welke andere 'bevolking' in West-Europa. En precies in dat licht moeten de uitspraken van Janmaats' vroegere medestander en huidige vijand Danny Seghers worden gezien: 'Pas als Janmaat van het toneel is verdwenen, kan door een nieuwe leider worden getracht om, net als Le Pen in Frankrijk, zo'n vijftien procent van het electoraat achter zich te krijgen dat rechts staat van CDA en VVD. 'n Man die een dergelijk initiatief bij uitstek van de grond zou kunnen krijgen, is een kolonel b.d. der mariniers die eerder 'gillend is weggelopen' uit de Centrum-partij wegens de strapatsen van Janmaat.' (Parool 16 juni 1988).

Zoals we al gezien hebben, wordt hier H.C. de Roode bedoeld, de man van het ABC en de NKW. Inderdaad zou zo iemand in staat zijn om de nationalistische en extreem-rechtse ideeën en krachten in Nederland te bundelen tot één grote beweging of partij, die het in de verkiezingen beter zou kunnen doen dan CP en CD tot nu toe. In het naoorlogse verleden waren eerder partijen als DS'70 en de Boerenpartij tot hetzelfde in staat, met ongeveer dezelfde maatschappijvisie en politieke achtergrond van leden en kader.

Tenslotte willen we nog even kort belichten, wat voor ideeën de CP en CD de laatste tijd uitdragen, niet alleen om aan te tonen dat ze inderdaad steeds openlijker fascistisch zijn, maar ook om de gewinning en de acceptatie door te prikken.

In 1986 kreeg de CP het verbod opgelegd om nog langer de leuze 'Schoner milieu ook door bevolkingspolitiek' te gebruiken. Als in 'De Groene' van 26 februari 1986 drs. Vierling (onder andere oud-bestuurslid van de CP) wordt gekonfronteerd met het feit, dat op CP-ledenvergaderingen in Rotterdam mensen met runetekens op hun kleding een duidelijke plaats innemen, antwoordt hij kribbig: 'Dat zijn vaak kleine, donkere zalen. En dat daar dan mensen komen die vreemd uitgedost zijn, op welke

Voor diegene die met dit schrijven in hun maag zitten zij vermeld, dat alle hier aangehaalde gegevens, bewezen feiten zijn die reeds beschreven staan in gepubliceerde werken.' (N.B.: de schrijfstijl en spelling zijn letterlijk overgenomen.)

Een advertentie voor boeken dus, waarin de moord op de joden wordt ontkend. En voor wie het nog niet teveel is, nu nog even een korte schets van het CP-raadslid in Den Haag, Steward Mordaunt: zijn lijst veroordelingen voor het brengen van de Hitler-groet en het verspreiden van racistische en fascistische folders is te lang om op te noemen. Als leider van het Jongeren Front Nederland verspreide hij onder andere pamfletten met titels als 'Eerherstel voor Anton Mussert' en 'De ware helden en beschermers van Arnhem'. Uit dit laatste pamflet: 'de Duitse en Nederlandse soldaten van de Waffen-SS die aan de strijd in Arnhem hebben deelgenomen en die de ware helden en beschermers van Arnhem zijn'.

En voor wie nu denkt, dat de CD hierbij vergeleken toch wel een gematigde partij is, het volgende. Het Purmerendse CD-raadslid Richard van der Plas mag zich 'Stuttpunkteiter' van het Actiefrent Nationale Socialist (ANS) noemen. Deze klub van harde nazi's, onder leiding van de Groninger Elite Homan, is eind 1990 veroordeeld wegens het aanzetten tot rassenhaat. Ook bij Van der Plas is in verband hiermee in november 1989 een inval gedaan, waarbij enkele honderden stickers met hakenkruizen en racistische teksten als 'Bevrijdt Europa van de joden' werden gevonden, naast een hoeveelheid drugs en wapens. Hierover verklaarde dit CD-raadslid tegenover de politie: 'Ik had deze stickers in voorraad ter verspreiding onder sympathisanten en celleden, die dan voor verdere verspreiding zouden zorgdragen. (...) Ik ben op verzoek van Homan bij Marc Koman (noot FOK: een ANS-lid en skinhead uit Alkmaar) langsgeweest en ik heb hem die stickers gegeven. Mijn bedoeling met het verspreiden van die stickers is de Nederlanders bewust te maken van het gevaar dat ze bedreigt.'

Vragen waar wij mee blijven zitten

Wij denken afdoende te hebben aangetoond, dat ABC en CD twee handen op één buik zijn. Hetzelfde geldt voor ABC en CP in iets mindere mate. Daarnaast heeft het ABC tal van kontakten met actieve oud- en neo-nazi's, zoals de in fascistenkringen internationaal bekende oud-wapenhandelaar Jan Kruis.

Wij denken in deze brochure aangetoond te hebben, dat wij ons terecht zorgen maken over het mogelijk ontstaan van een kern van extreem-rechtse of fascistische activisten binnen Nederland. De vele kontakten met partijen als CP en CD, waarvan in het verleden al vele malen is

In de artikelen, die tot nu toe in de pers zijn verschenen, zijn enkele vragen onbeantwoord gebleven.

Tenminste twee leden van het steunverlenend comité van de NKW zijn lid van de Nationale Reserve (NATRES): A.A. van Houten en P.G. Zillen. De NATRES is een soort reserve-leger, dat bedoeld is om in tijden van oorlog en andere spannende tijden onder andere gebouwen te bewaken. De NATRES wordt door de overheid getraind. Leden van de NATRES mogen hun wapens thuis bewaren, hoewel dat mogelijk binnenkort gaat veranderen of net veranderd is.

Op welke gronden wordt iemand eigenlijk toegelaten tot de NATRES? Mogen leden van de NATRES, toch een instelling van het Nederlandse leger, zich actief bezighouden met het ronselen van huurlingen? In hoeverre hebben deze mensen toegang tot wapens?

Een ander lid van het steunverlenend comité van de NKW, J.Y. Woudstra, is nog in actieve dienst als sergeant-majoor op de luchtmachtbasis Leeuwarden. Kunnen leden van het Nederlandse leger zomaar deelnemen aan dit soort initiatieven?

In de lijst van het steunverlenend comité van de NKW staan nogal wat oud-militairen, onder andere kolonel der mariniers b.d. H.C. de Roode, adjudant b.d. B. Wiersma en adjudant der mariniers b.d. O. Boerstra. Wat vindt het Ministerie van Defensie eigenlijk van het gekoketteer met deze door het Nederlandse leger verleende rangen? Door het steeds vermelden van militaire rangen wordt de indruk gewekt, dat 'het Nederlandse leger' betrokken is bij de NKW. Mogen deze mensen zomaar hun militaire titels blijven gebruiken?

Is het feit, dat zo'n bundeling van oud- en neo-fascisten actief werkt aan het verzamelen van een lijst met namen van mensen, die actief willen vechten tegen wat zij verstaan onder kommunisme, geen reden om een groep als het ABC eens aan een zeer grondig onderzoek te onderwerpen? Drie van de vier bestuursleden en enkele leden van het comité van aanbeveling van het ABC staan op de lijst van het steunverlenend comité van de NKW. Daaronder de twee belangrijkste organisatoren van de NKW, Douwe van der Bos en H.C. de Roode.

Wat is eigenlijk de rol van de CD in dit geheel? De CD is een in het parlement vertegenwoordigde partij. Er liggen tal van verbanden tussen het ABC, de CD en de NKW. We noemen hier slechts de voorzitter van het ABC, Douwe van der Bos, tevens organisator van de NKW en lijsttrekker voor de CD bij de statenverkiezingen in 1991. De postbus van de kring Friesland van de CD is gebruikt door de NKW. Dit kan geen actie worden genoemd van een toevallig loslopend CD-lid.

Hoe ligt dit financieel? In hoeverre zou het mogelijk zijn, dat geld van de CD (en dus mogelijk overheids subsidie) gebruikt is voor bijvoorbeeld telefoonkosten van het

eigenschappen van spelers, afkomstig uit onderscheidene culturen" en het slechte presteren van het Nederlandse "multi-culturele" voetbalelftal op het wereldkampioenschap voetbal in Italië.

In datzelfde blad, maar nu in de uitgave van herfst 1991, staat een artikel over democratie en hoe die beschermd dient te worden. De schrijver blijkt een verfrissende kijk te hebben op de geschiedenis van het Derde Rijk: "Dat is wat het Duitse volk verzuimde in 1939, toen Hitler alles had gekregen wat hij kon wensen: Bohemen en Moravië, en Oostenrijk erbij. Toen had men in Duitsland moeten zeggen: 'Ziezo, nu is het genoeg, nu moeten we weer eens verkiezingen hebben. We hebben er nu veel Lebensraum bij, laat ons nu een nieuwe kanselier kiezen.'" Hier willen we langzamerhand overgaan naar de CP ('De nationaal-demokratische beweging in Nederland'). De CP is ronduit te omschrijven als een nazi-partij. Hun symbool is het Keltisch kruis. Hun ideeën zijn fascistisch en anti-semitisch, en daar worden geen doekjes om gewonden. Uit hun blad 'Centrumnieuws' nummer 2 van 1989: "Elke nationaaldemocraat heeft de plicht een geijckdenkend medemens te overtuigen van de noodzaak van deze nationale revolutie en hem/haar tot strijder te maken in onze gelederen. Zo gaan wij de basis vormen voor een leger van nationale strijders voor een rechtvaardigs en eigen Nederlandse samenleving."

Korte tijd later:

"Wij leven onder een dollardictatuur, overal waar de dollar als munteenheid verbonden is met het in eigen land geldende muntstelsel, hebben de U.S.A. (joden) de macht toch in handen?"

De publisisten van de V.H.O. NIEUWSBRIEF (Vrij Historisch Onderzoek (België, het Vlaams Blok (België), uit het door hen uitgegeven boekje 'DOSSIER GASTARBEID', zal ik verder op wat citeren, De N.P.D. (Duitsland), FRONT NATIONAL (Frankrijk), DE CENTRUM PARTIJ (Nederland), NATIONAL FRONT, (Engeland) bestaan uit alerte personen die de in slaap gesuste massa wakker maken, en daar zitten ze bij de Anne Frank stichting niet op te wachten (of zouden zij het liefst, zoals hun bijbelse koning David met overwonnelingen deed, hen in een brandende oven doen belanden ?). (tussen haakjes, u kunt een proefnummer van de V.H.O. NIEUWSBRIEF ontvangen door een briefje te sturen met ALLEEN DE ADRESSERING ; , (dus geen V.H.O. vermelden).

Tevens zijn daar veel interessante boeken te koop, o.a. het dagboek van Anne Frank: EEN VERVALSING, DACHAU, BUCHENWALD, BELSEN, ware gebeurtenissen, STIERVEN ER WERKELIJK ZES MILJOEN ? HOLOCAUST, HOE LANG NOG ? NEURENBERG, de hypokrisie van naoorlogse geschiedenisvervalsing, DE LEUGEN AAN DE MACHT, HET 'HOLOCAUST' BEDROG, en vele andere werken van revisionisten, o.a. video en/of audio cassettes.

De Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap (NKW), en daarmee het ABC en in feite ook de CD, beschikken nu over een lijst met circa honderd namen van mensen, die bereid zijn om actief kommunisten (of wat zij daar onder verstaan) te bestrijden.

Wat vindt Janmaat van deze gang van zaken? Geen enkele krant heeft Janmaat hierover benaderd. Terwijl het bij elke andere partij, die in het parlement zit, ondenkbaar zou zijn dat een provinciaal lijsttrekker zich met dit soort zaken bezig zou kunnen houden, zonder dat er op landelijk niveau een enorme rel zou ontstaan binnen die partij.

'THIS IS THE CONSTITUTION OF THE UNITED STATES OF AMERICA... THE HOLY WORD OF ALMIGHTY GOD!'

JIMMY SWAGGART

WE AGREE.

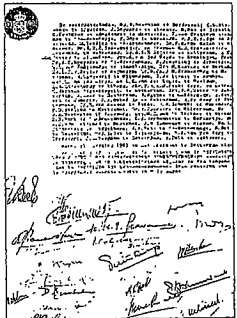
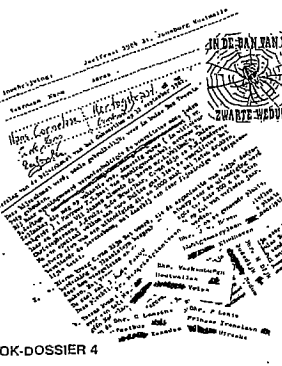
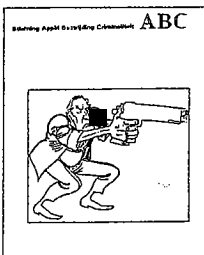
deze advertentie stond in de Nieuwsbrief ABC

Deze tekst verschijnt ook, in een bewerking, als FOK-Dossier 5: Het ABC voor huurlingen. Eerder verschenen in de serie FOK-Dossiers:

- 1 De oprichters van de NZAW: Hun achtergronden.
- 2 Jaaroverzicht 1990: Politiek-racistische en fascistische groepen.
- 3 Vrije-marktorganisaties in Nederland.
- 4 De namenlijsten van F.S. Rost van Tonningen-Heubel.
- Register FOK-Dossiers 1-5

De dossiers zijn te bestellen bij het FOK, door f 7.50 op onze postbankrekening 4553587 trv. FOK, Amsterdam over te maken, onder vermelding van wat je wilt hebben. Je kunt je ook abonneren op de serie Dossiers, dat kost f 35.- per vijf nummers.

Het FOK is te bereiken via Postbus 10748, 1001 ES Amsterdam.

DE OPRICHTERS VAN DE NZAW: hun achtergronden FOK-DOSSIER 1	JAAROVERZICHT 1990 1990 FOK-DOSSIER 2	VRIJE-MARKT ORGANISATIES IN NEDERLAND FOK-DOSSIER 3	DE NAMENLIJSTEN VAN F.S. ROST VAN TONNINGEN-HEUBEL FOK-DOSSIER 4	HET ABC VOOR HUURLINGEN FOK-DOSSIER 5

WAAROM WIJ DEZE INFORMATIE VERSPREIDEN?

Deze brochure is uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het FOK. Aan de samenstelling is ook meegewerkt door het

het niet om, maar of het belangrijk genoeg was voor Trouw om er zelf in ieder geval tijd in te gaan steken.

Dit is een bijlage bij de volgende bladen:

- Kleintje Muurkrant, nummer 246, Postbus 703, 5201 AS, 's-Hertogenbosch.
- Konfrontatie, nummer 5, Postbus 10233, 2501 HE, 's-Gravenhage.
- NN, nummer 98, Van Ostadestraat 233, 1073 TN, A'dan.

informatie. Terwijl het FOK zich noodgedwongen had beperkt tot summere telefonische informatie. Via ons doorlopende

men deel van de samenstellers van de brochure wil wat kwijt over hun ervaringen bij de landelijke dagbladen. De inhoud van dit stukje komt dan ook voor verantwoordelijkheid van deze mensen, en nadrukkelijk niet voor die van het FOK.

Naar onze mening is de informatie, zoals die is te vinden in de brochure, van het allergrootste belang. Een belang, dat begrippen als 'aktuele nieuwsaarde' en dergelijke verre overstijgt. Als het inderdaad waar zou zijn, dat we nu ook in Nederland het begin zien van het ontstaan van fascistische knokploegen, zou ieder zinnig denkend mens daar uiterst ongerust over moeten zijn. En hopelijk nog iets meer dan alleen ongerust zijn.

Om deze reden zou je denken, dat de landelijke pers belangstelling had voor de informatie, zoals die in de brochure is te vinden. Omgekeerd vonden wij het van het grootste belang, dat deze informatie (in ingekorte vorm uiteraard) een zo groot mogelijke verspreiding kreeg. Een tocht langs enkele grote dagbladen liet ons ietwat verbijsterd achter. We pikken er twee voorbeelden uit. Het gaat er niet om, om deze twee dagbladen te 'pakken', of om de betrokken journalisten persoonlijk in een slecht daglicht te stellen. Wat we aan de kaak willen stellen is een wijd verbreid gebrek aan belangstelling van de pers voor het snel opkomende fascisme in Europa, en in dit geval in Nederland.

Dinsdag 5 november werd een eerste contact gelegd met Hugo Goudriaan van het dagblad Trouw. Dat was direkt na de eerste publikaties. Op zijn verzoek werd 24 uur gewacht met verdere actie (wel gingen we uiteraard verder met het bij elkaar harken van informatie). Toegezegd werd, dat bij een persoonlijk contact besloten zou worden, of Trouw er actief verder mee aan de slag zou gaan. Niet dus of er gepubliceerd zou worden of niet, daar ging

overzicht gegeven van de informatie die we hadden. Goudriaan maakte zich voornamelijk druk over het feit, dat wij anoniem wilden blijven. De reden daarvan is ons volslagen onduidelijk, aangezien we ongeveer honderd fotokopieën bij ons hadden, waarin alles wat wij te vertellen hadden geverifieerd kon worden. Verder hadden we zonder problemen nog een stapel bronnen erbij kunnen halen.

De reactie van Goudriaan op namen als Rost van Tonningen, Kruls, Wiersma, en andere fervente nazi's was dermate lauw, dat we geen enkel vertrouwen hadden in zijn eventuele inzet om echt dieper in deze zaak te duiken. Twee dingen bleven maar steeds terugkomen: hij wilde een 'bron' kunnen noemen, een groep of zo, en hij bleef maar vragen wat het ABC nu eigenlijk te maken had met de hele zaak. Verder de bekende argumenten als 'je moet niet te veel schrijven over dit soort mensen' en 'het heeft geen aktuele nieuwsaarde meer'.

Terwijl wij dit deden, bestond er een intensief contact met het FOK. Het FOK heeft summiere informatie verstrekt aan diverse journalisten, en ook aan het ANP. Toen via de telex van het ANP bij de redactie van Trouw de door het FOK verstrekte informatie terecht kwam, werd kennelijk besloten om het ABC toch maar te noemen en er toch maar weer over te schrijven. Een journalistieke blunder van de eerste orde, want veel van de informatie die in deze brochure staat had op de redactie van Trouw kunnen liggen! Van deze blunder liggen wij verder niet wakker, veel erger is, dat de hele kwestie van de huurlingen dreigde te blijven hangen in de sfeer van een incident.

Een telefoontje met Jos Slats van De Volkskrant was ook niet erg vruchtbaar. Slats had alles al van het FOK gekregen en was absoluut niet geïnteresseerd in meer

wat Slats wel en wat Slats niet had. Je zou toch mogen verwachten dat een redakteur, die al zit te werken aan een artikel, blij is met aanvullende informatie. Nog los van het feit, dat elke journalist die zich sterk maakt voor de persvrijheid, zich alleen al om die reden druk hoort te maken over dit soort groepen. Uiteindelijk waren het soortgelijke groepen die in België het linkse weekblad 'Pour' via een brandstichting op de redactie tot stoppen dwongen.

Dit zijn slechts twee voorbeelden, maar meer dagbladen reageerden zo. Aan hen is het niet te danken, dat deze achtergrondinformatie alsnog naar buiten komt. Verder speelt ook mee, dat wij gewoon botte pech hadden. We weten zeker, dat als er toevallig een andere journalist met de zaak bezig was geweest, we in een aantal gevallen wel zeer welkom waren geweest. Maar dat is het juist: veel te vaak hangt een achtergrondartikel in de pers af van de toevallige interesse van de dienstdoende redaktieklert.

Uiteindelijk werd besloten, dat er dan maar een FOK-brochure moest worden gemaakt. Tevens zou de inhoud van die brochure in een zo groot mogelijke oplage mee worden verstuurd met een aantal linkse bladen, waaronder dit blad dus. Voordeel is, dat de zaak uitgebreider kon worden beschreven. Nadeel is, dat het veel langer heeft geduurd.

Erg leuk was trouwens om te merken, dat na het fiasco bij de grote pers, in ongeveer een half uur de grote lijnen voor het maken van een brochure rond waren, tot en met het bespreken van een drukker toe. Hoewel een naam dus niet nodig is, zullen we Hugo Goudriaan van Trouw alsnog een plezier doen:

Appel Bestrijding Centrum Democraten (ABCD)

OMSTREDEN KROATISCHE VRIJWILLIGERS

„Blanke boeren min of meer onze volksgenoten”

WOLVEGA, woensdag
De Nederlandse Kroatische Werkgemeenschap (NKW) doet weer van zich spreken. Wierf de omstreden club uit het Friese Wolvega vorig jaar nog Nederlanders om te vechten in Kroatie en later in Hercegovina, nu worden er vrijwilligers gezocht die met de blanke boeren de gewapende strijd willen oppakken in Zuid-Afrika.

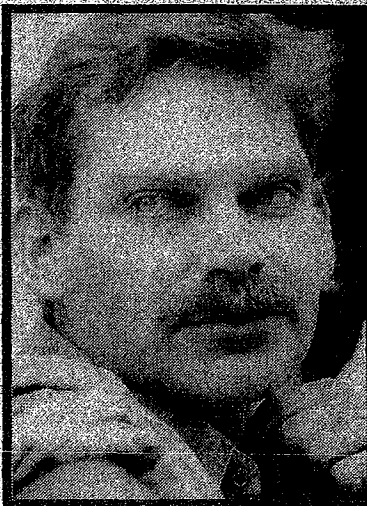
door
**ANGELO
VERGEER**

Tenminste, als daar een burgeroorlog uitbreekt. En die breekt uit, verwacht Douwe van der Bos, oprichter van de NKW. De verzoeken om mensen te sturen, heeft hij al genoteerd. Van Eugène Terreblanche, leider van de als neo-fascistisch bekend staande Afrikaanse Weerstandsbeweging. En van ex-legergeneraal Constand Viljoen, voorheen hoofd van de strijdkrachten, persoonlijk vriend van oud-president P.W. Botha, nu stichter van het Volksfront, dat ook als extreem-rechts te boek staat.

Vrijwilligers hebben zich al aangemeld. Volgens Van der Bos zijn er reeds tientallen op eigen houtje naar Zuid-Afrika vertrokken om daar alvast orde op zaken te stellen. Geld om hen uit te zenden of uit te rusten vormt echter een probleem. Dat is er niet. Vandaar dat de NKW de komende zomermaanden aan sponsorwerping wil doen.

Plannen

„We zullen Nederlandse bedrijven die handel drijven met

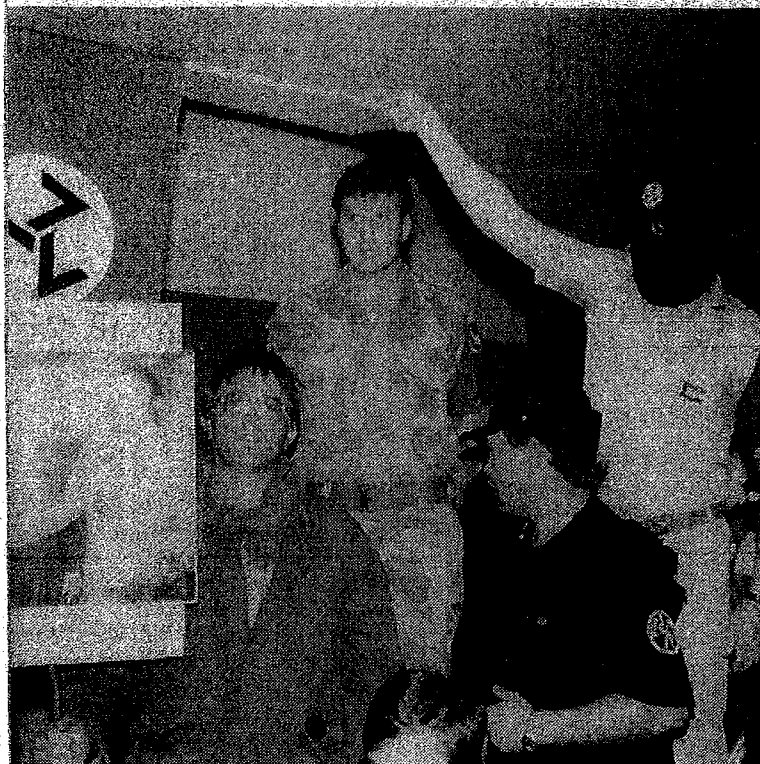
■ Douwe van der Bos, van de Nederlandse Kroatische Werkgemeenschap: „Historisch gezien ligt het voor de hand dat Nederlandse vrijwilligers naar Zuid-Afrika gaan om de blanken bij te staan. Dat is ook gebeurd tijdens de Tweede Boerenoorlog.”

Zuid-Afrika aanschrijven”, ontvouwt Douwe van der Bos, oud-Unifil-soldaat en ooit provinciaal lijsttrekker van de

Centrum Democraten in Friesland, zijn nieuwste plannen. „En we hebben al bedrijven op het oog die er alle belang bij hebben dat het politiek en economisch stabiel blijft in Zuid-Afrika. De economische boycot is min of meer opgeheven. Maar tot een burgeroorlog komt het, mijns inziens, als president De Klerk weigert de eis van het Volksfront in te willigen om te komen tot een eigen, onafhankelijke boerenstaat.”

Hij verwijst daarbij naar tal van acties de laatste maanden waaruit moet blijken dat blank Zuid-Afrika hard bezig is een vuist te maken. Met recent de massale inval van het Wereldhandelsgebouw in Johannesburg, waar zwaar bewapende blanken de onderhandelingen over een nieuwe grondwet voor een democratisch Zuid-Afrika wrood verstoorden. „Iedereen weet dat de boeren hun land niet laten afpakken.

CLUB WERFT VECHTERS VOOR ZUID-AFRIKA

■ Zwaar bewapende boeren en leden van de Afrikaner Weerstandsbeweging dringen de conferentiezaal van het Wereldhandelsgebouw in Johannesburg binnen, waar op dat moment vergaderd werd over een nieuwe grondwet.

FOTO: AP

Joegoslavische oorlog optrok, wil in augustus daar nog een boekje over opendoen: „Gewonde gevangenen doodsteken en etnische zuiveringen houden is fout, wie dat ook doen. De Serviërs, de Amerikanen of de Nederlanders...”

Organiseren

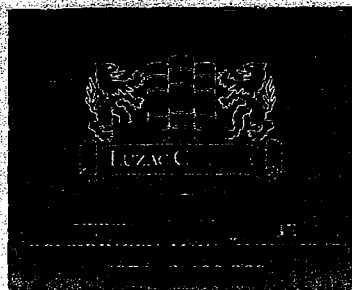
Keer op keer heeft Douwe van der Bos moeten weerleggen dat dat allemaal wel meeviel. Het ging om een „puur humanitair initiatief” en uit „rancune” werden er rare verhalen over de First Dutch rondgestrooid. Nu zegt hij: „We hebben van onze ervaringen geleerd. We kunnen de zaken dit maal beter organiseren. De mensen ook beter screenen alvorens we ze uitzenden. Ten tijde van Kroatië moest alles gehaast gebeuren, omdat de oorlog toen al in volle gang was.”

Er zitten, volgens Van der Bos, nog een stuk of vijf vrijwilligers in Hercegovina. Maar niet meer georganiseerd uitgezonden via hem. „De situatie werd daar gewoon te gevaarlijk. Kroaten raakten onderling slaags en politiek gezien werd het één wespennest. Op een gegeven moment konden we niemand meer vertrouwen. In Zuid-Afrika ligt dat heel anders allemaal. Daar kunnen we werken vanuit dezelfde basis. Onze taal en onze cultuur zijn immers aan elkaar verwant. En de boeren zijn min of meer onze volksgenoten.”

Maar net als destijds met Kroatië wacht Europa af zonder actie te ondernemen. Zuid-Afrika balanceert op de rand van totale anarchie”, verduidelijkt Van der Bos zijn inmenging.

Op het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag zijn ze echter niet blij met die inmenging. Sinds de wet Staatsburgerschap veranderd is, bestaan er geen sancties meer op Nederlanders die elders in een of andere strijdmacht de wapens opnemen.

(advertentie)

Mensen moeten het voor zichzelf maar uit maken of ze aan de oproep gehoor willen geven, laat het ministerie daarom in een eerste reactie weten. Maar of het verstandig is, voegt het departement er wijzigend aan toe, is vraag twee...

Temeer ook omdat de Nederlandse Kroatische Werkgemeenschap niet prat kan gaan op een smetteloos verleden. Het Fascistisch Onderzoekskomitee (FOK) onthulde dat enkele leden van het comité van aanbeveling dat de NKW moreel ondersteunde, actief waren geweest in ultrarechtse partijen en organisaties. Ook de uitgezonden vrijwilligers zelf kregen het zwaar te verduren. Ze werden in de media neergepend als een stelletje „brute huurlingen”, „dwaze rambo's” die uit waren op sensatie en avontuur. Een Amerikaanse Vietnamveteraan, die een tijdje met de Nederlanders in de

Praten over de oorlog in het voormalige Joegoslavië – dat doet iedereen. Maar Marc Molenaar (25) meldde zich als vrijwilliger aan bij de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap en toog ten strijde. Woede over de verwoesting die de Serven in zijn favoriete vakantieland aanrichtten was een van zijn drijfveren.

Bovendien: zijn baan op een Amsterdamse effectenbank was ook niet alles. „Anderen gaan in een hospitaal werken om hun steentje bij te dragen. Zo'n type ben ik niet. Ik heb andere capaciteiten.”

Een aantal Servische soldaten heeft dat met de dood moeten bekopen, stelt hij vast – met een zweem van trots.

DOOR MAARTEN PENNEWAARD

„Die oorlogsbeelden op de televisie gaven me een machteloos gevoel. Ik dacht: het is Europa, het is zo vlak bij. Daar ging je vroeger vrolijk op vakantie en nu gaat het er zo aan toe. En als je dan zag hoe de Europese Gemeenschap, de Verenigde Naties en de Navo er op reageerden: 'We vergaderen er nog eens over.' Dat doen ze nu, twee jaar later, nog.”

„Ik werkte op een effectenbank in Amsterdam. Aan de ene kant beviel het me wel, het was een goeie baan en ik verdiende best wel goed. Aan de andere kant, in Nederland is alles leuk en wel, maar ik voelde me echt zo'n kuddedier worden. Tot je zestigste bij de bank blijven en een jaar later doodgaan aan een hartaanval. Dan doe ik liever wat zinnigs.”

„M'n vader en m'n broer waren allebei beroepsmilitair, en zo ben ik ook opgevoed. Het militaire aspect zat er van jongsaf aan al in. Maar het Nederlandse leger was een tegenvaller. Ik was het liefst dienstplichtige bij de infanterie geweest, maar ik kwam in een magazijn terecht.”

„Laat ik het zo stellen: ik ben anti-communistisch. De Serven zijn de agressors, de communisten. Maar ik zit niet in de extreem-rechtse hoek of zo. Ik heb zelf een Antilliaanse vriendin, dus al die heisa in Nederland begrijp ik niet zo goed. Het ging mij om het initiatief, en dat trok me aan in de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap. Eindelijk een concrete oproep tot gewapend ingrijpen.”

Speedcursus

„Er bleef een groep van tien man over die naar Kroatië ging. Het was de bedoeling dat we daar een opleiding van twee weken zouden krijgen, om te wennen aan de wapens en het bergachtige gebied. Maar toen we daar met de bus aankwamen was het zo hectisch. Voor de derde nacht op rij was er een aanval op een dorp vlakbij, en de Kroaten hadden dringend assistentie nodig. Dus toen zijn we meteen

„We kregen een speedcursus hoe je een AK-47-geweer in elkaar zet. En *that's it*. We zijn voor de leeuwen geworpen. Maar goed, dan weet je meteen waar je aan toe bent. De bevolking dacht eerst dat wij huurlingen waren, die voor het geld kwamen. Maar we kregen even veel betaald als de Kroatische soldaten, 150 Mark per maand. Toen keken ze er heel anders tegen aan.”

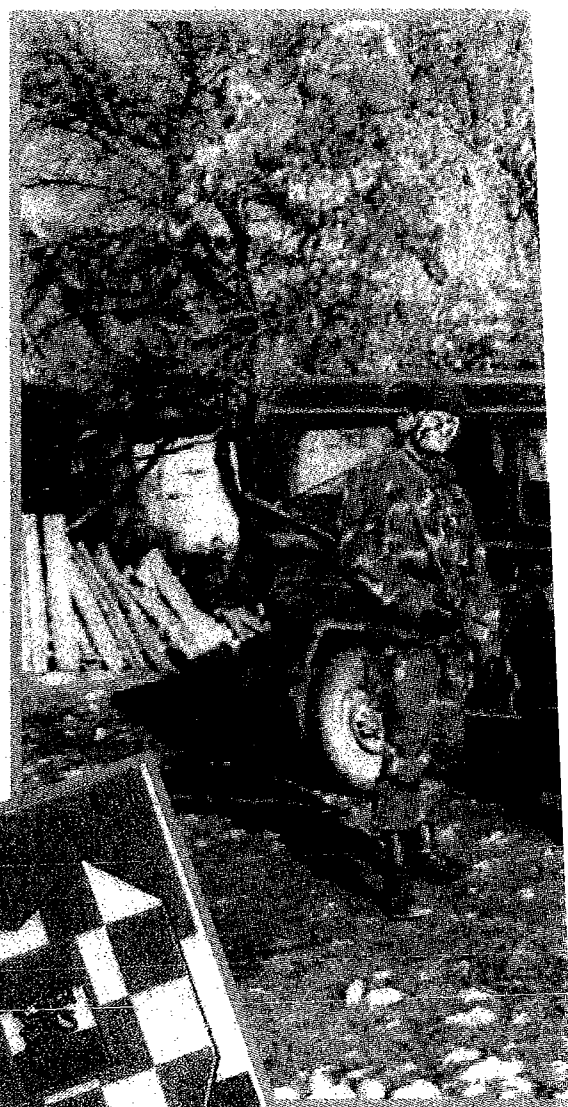
„Wij zaten in de Krajina in Oost-Kroatië, bij de stad Gospic, in een voormalige kazerne van het Joegoslavische leger. Elke dag gingen we op patrouille, dat betekende: net zo lang doorlopen tot je de vijand gevonden had, uitschakelen en weer terug.”

„Op een gegeven moment hebben we een dorp, Canak, heroverd op de Serven. Hetzelfde dorp waar we de eerste nacht met een heengestuurd werden. 's Avonds werd het overvallen door de Serven en overdag paktten de Kroaten het terug en dan kwamen de Serven 's avonds weer. Op een gegeven moment viel het weer in Servische handen en toen zijn wij een paar dagen later het dorp weer terug gaan veroveren.”

Opgeblazen

„Een brigade van de Kroaten bombardeerde het dorp eerst, terwijl wij op de berghelling zaten te wachten om vluchtende Serven te onderscheppen. Later hebben we het dorp verkend. Dat was wel een extreme belevenis. Op dat moment zag je wat er in die oorlog allemaal gebeurde. Van de huizen stonden alleen de muren nog overeind. De kerk was compleet opgeblazen. Serven zijn orthodox, dus het eerste wat ze doen is de kerk opblazen. Overal lagen dooie dieren, alleen bloed...

terug in

● De Nederlandse vlag en de Nederl...

le dorp stond in brand. Het was echt een puinhoop.”

„Kijk, oorlog is oorlog, maar ik vind het geen stijl zoals de dingen daar gebeuren. Je kunt iemand doodschieten, maar je kunt hem ook eerst compleet verminken. En als ik dat soort dingen zie, maak ik me daar kwaad over. Zeker als je dan ziet dat een mooie historische stad als Dubrovnik, waar ik zelf als toerist geweest ben, zonder enige reden helemaal platgebombardeerd wordt.”

houding in no-
de, die je ziet of
hebt, daar sta je
de ook nog. Ma
gegeven mome
ne. Je wordt er
ook wel nodig,
er gigantisch aa
doet er wat lach
je een macho h
er niet te lang b

„Ik weet niet ho
heb gedood. We
vechten gehad
gefallen, die ik
fouilleren. Maar
vechten geweest
afstand mensen

front in Kroatië de rij bij de Edah

NKW

enheid in vol ornaat bijeen 'ergens' in Kroatië: kameraden onder elkaar. De groep had zelfs een eigen embleem, een combinatie van de Nederlandse leeuw met het ruitensymbool van Kroatië.

Foto: GPD

De eerste do-
zelf gemaakt
il en de twee-
lerde, op een
dt het routi-
van. Dat is
nders ga je
erdoor. Je
ver, je meet
aan, je wilt
aan."

nensen ik
n wel ge-
doden zijn
op moest
ook vuurge-
ij je van
niet, en je
el dood zijn.
el or door

Gewone boeren

„In onze groep zaten twee ex-Uni-
fillers, een voormalig beroepsser-
geant en onze commandant was
ex-commando. De meesten had-
den een militaire achtergrond. De
eis was ook dat je in dienst moest
zijn geweest, zodat je in ieder geval
weet hoe de zaak een beetje in el-
kaar zit. Dat was ook het grote ver-
schil tussen ons en de Kroaten, dat
waren gewoon boeren uit de
streek."

„Op het moment dat je beschoten
wordt ben je zo geconcentreerd be-
zig dat je helemaal geen tijd hebt
om bang te zijn. *Shit*, waar wordt
geschoten, waar is de vijand. Ach-
teraf, als je weer terug bent in de
kazerne ga je nikkeren. De enige

toen ik die doodgeschoten Serven
moest fouilleren. Dat vond ik wel
raar. Je fouilleert iemand die twee
minuten daarvoor nog leefde. Ik
was z'n zakken aan het controle-
ren, z'n wapens en opeens dacht
ik: *shit*, vandaag ben ik met hem
bezigt en misschien lig ik morgen
hier. Zitten zij aan mijn lichaam te
trekken, weetjewel."

Overmoedig

„Je kunt ook te overmoedig wor-
den. Zeker als je zoveel geluk hebt
gehad als wij. Nu droom ik er ook
over. Als ik nu een nachtmerrie
heb, ben ik bang. Dan droom ik
dat ik gevangen genomen word, of
zo. Iedereen had een handgranaat
bij zich."

Dan bliezen we ons zelf wel op,
want we kenden de verhalen over
afgesneden neuzen en oren, dat
soort dingen."

„Soms moest je je echt inhouden.
Er was een collega van ons gedood
en ze hadden z'n lichaam onder-
mijnd. Toen we een touw over z'n
been gooiden om hem weg te trek-
ken knalde-ie in drie stukken uit
elkaar. Dan denk je: dat is weer
niet nodig. Als militair kunt je toch
een bepaald respect voor elkaar
hebben. Je kunt iemand dood-
schieten, maar die 'Cetniks' snij-
den je neus er af en je oren, ze
prikken je ogen uit. Voor dat soort
mensen kun je geen respect heb-
ben. Dan denk je nog maar aan een
ding: wraak."

„Ik kan niet alles vertellen. We
hadden daar al een prijs van tien-
duizend Mark op ons hoofd. Ik
weet dat sommige mensen door
het lint zijn gegaan en bepaalde
dingen hebben gedaan. Maar als je
daarover vertelt word je meteen tot
moordenaar gebombardeerd."

„Terug in Nederland was ik wel
blij. We weten dat we daar zinnig
werk hebben gedaan, we hebben
de nodige slachtoffers aan vijande-
lijke kant gemaakt. Maar toch. Fei-
telijk is er niets veranderd, het
heeft allemaal weinig uitgehaald.
De Verenigde Naties maken zich
volgens mij compleet belachelijk.
Geef de Bosniërs maar wapens,
dan vechten ze het zelf wel uit. Je
kunt er wel voedsel in blijven
pompen, maar als er aan de situa-
tie niets verandert, dan is het al-
leen maar verspilde moeite."

Bij de Edah

„Het leven is me hier wel tegenge-
vallen. Dan sta je weer op donder-
dagmiddag met je boodschappen-
kar bij de Edah. Het gevoel dat je
iets goed doet, dat mis ik hier. Hier
wordt je zo gauw beoordeeld. Ik
vertel niet wat ik daar heb gedaan,
ik zeg meestal dat ik drie maanden
in Spanje ben geweest. En dan
kom je bij een uitzendbureau en
daar zit zo'n burgertutje, net van
de havo, en die vindt jou dan wel
of niet geschikt. Dan wordt de ver-
lokking groot om weer terug te
gaan, ondanks alle risico's."

„Daar werd je echt enorm gewaar-
deerd. Kameraden onder elkaar,
onder zulke extreme omstandighe-
den. Als ik nu weg kon, zou ik naar
Bosnië gaan. Daar is het toch wat
heftiger."

Huurling in

D

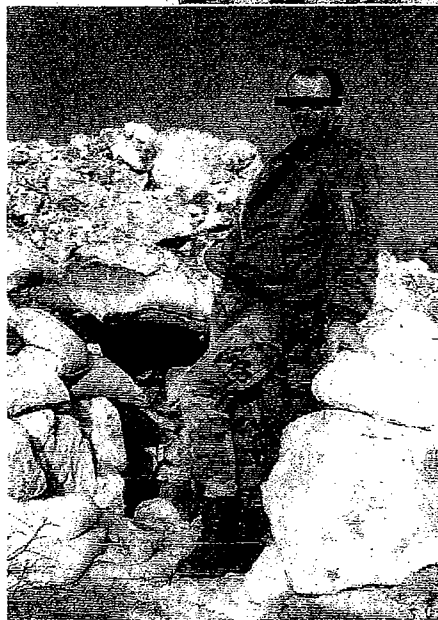
bander

Hij zat bij een Kroatische speciale eenheid en spioneerde als 'journalist' achter de Servische linies. Hoe een Nederlandse huurling aan perskaarten van de 'Nederlandse Courant', de Geïllustreerde Pers BV en de VN-vredesmacht kon komen.

CLIFFORD C. CREMER

Voor de oorlog in Bosnië heette het plaatsje nog Listica, nu is dat Siroki Brijeg geworden, naar de berg waarop de kerk staat. Naast deze kerk werden in 1945 28 nonnen levend verbrand door Tito's partizanen, als wraak tegenover de Ustaces, de Kroatische zwarthemden, die in Siroki en het verderop gelegen Ljubuski zeer actief waren geweest. De schuilkelder waarin de zusters met benzine werden overgoten en in brand gestoken is nu een monument.

Siroki ligt in het hart van Hercegovina en is een waar bastion van het Bosnisch-Kroatische leger, het HVO. Door de straten rijden verdacht veel dure Mercedesen en BMW's, de meeste met een HVO-nummerplaat, de rest met Duitse kentekens. Siroki wordt ook wel 'de mafia-hoofdstad' genoemd. Hier heeft het HVO het voor het zeggen: de paar agenten die rondlopen lijken over niemand enig gezag uit te oefenen. Unprofor of hulporganisaties rijden het liefst zo snel mogelijk door het plaatsje heen. Buitenlanders, en vooral VN-troepen, worden hier met achterdocht en vijandigheid bekeken. Tenzij ze Duits spreken. Want de periode dat de Ustaces hier nog zij aan zij vochten met de soldaten van de SS-divisie 'Prinz Eugen' is nog niet vergeten. Voor

'Robert Dagner' in vol ornaat

veel inwoners uit Siroki geldt die tijd zelfs als het hoogtepunt uit hun geschiedenis.

In café Pero zitten de Duitse huurling Klaus Hoffmann en zijn Nederlandse collega Roger Dagner aan het 'ontbijt', een blikje bier. Hoffmann (40) zit al ruim twee jaar in Siroki en is een plaatselijke beroemdheid. In 1978 vluchtte hij met een gestolen T-55 tank vanuit de DDR, dwars door de Elbe, naar West-Duitsland. Met de Stasi had hij grote problemen vanwege zijn 'politische Weltanschauung'. Toen de oorlog in het voormalige Joegoslavië uitbrak, was Hoffmann er als de kippen bij om als een van de eerste buiten-

Hercegovina

Kroatische troepen
aan het front in een
T-55 tank. Op de
bestuurderspost
Klaus Hoffmann.

FOTO UIT BOSNIA-HERCEGOVINA — SLIKE RATA / WAR PICTURES

landse vrijwilligers mee te vechten aan Kroatische kant. Na veel omzwervingen belandde hij uiteindelijk in Siroki Brijeg.

Vorig jaar werd Hoffmann in zijn knie geschoten door een moslim-soldaat. Niet aan het front, maar in zijn hotel te Novi Travnik. Wat de 'muselmanski' heeft bezielde weet hij niet. Nog voor Hoffmann de trap was afgerold, lag de kennelijk doorgedraaide schutter al dood op de grond, doorzeefd door Hoffmann's vrienden. Hoffmann loopt nu mank en gaat daarom alleen nog maar gemotoriseerd 'op actie'.

Dagner (46), net terug uit Nederland, zat in '92 ook eni-

ge tijd bij het HVO. Hij wil graag terug, maar dat blijkt onmogelijk. Sinds Kroatië officieel bezig is z'n troepen terug te trekken uit Hercegovina, worden buitenlanders niet meer toegelaten, ook niet als ze al eerder hebben meegevochten. Buitenlanders die nu nog actief zijn, worden binnenkort waarschijnlijk zelfs allemaal het land uitgezet.

De strijd in Kroatië was al geluwd toen Dagner zich medio '92 in Zagreb meldde. Hij werd doorverwezen naar Siroki Brijeg, waar hij Hoffmann leerde kennen.

"In Siroki zou ik eigenlijk eerst instructeur worden," zegt de bebaarde Brabander. "Maar dat had weinig zin; je kunt Kroaten toch niets bijbrengen. Ze hebben geen discipline

Huurling in Hercegovina

en leren nooit van hun fouten. Dat hun dat telkens weer veel levens kost, kan ze niets schelen: het enige dat telt is dat men zoveel mogelijk grondgebied verovert." Vanuit Siroki werd Dagner doorgestuurd naar het 'helidrome', een oud JNA-opleidingscentrum voor jachtvliegers, even buiten Mostar. Om wat zinniger bezig te zijn, vormden Hoffmann en Dagner hier hun eigen eenheid, de Gruppa Anti-Terroristan. Bijna weemoedig haalt Dagner herinneringen op aan die tijd, intussen het zoveelste blikje bier opentekkend.

"We zaten niet alleen aan het front zelf, maar ook achter de linies, waar we mensen opbliezen of sabotage pleegden. We reden bijvoorbeeld als burgers verkleed over de door Serviërs gecontroleerde bruggen, want vooral in het begin lieten die nog gewoon mensen door die naar hun werk gingen. Zodra de wachtpost ons aanhield, sprongen we uit onze auto's en begonnen we te schieten. Je knalde de wachtposten neer, plaatste je springstoffen en zorgde dat je zo snel mogelijk weer terugkwam aan je eigen kant. In die tijd kon je de Serviërs nog verrassen, want om de verveling te verdrijven zopen die zich altijd klem aan de 'loza'."

Vrij snel nadat de Serviërs zich uit Mostar hadden teruggetrokken, begonnen de eerste wrijvingen tussen moslims en Kroaten te ontstaan, al snel uitmondend in een totale oorlog. Dat Hoffmann en Dagner nu opeens op hun voormalige bondgenoten moesten schieten, vonden ze geen probleem.

"De moslims hebben het bondgenootschap met de Kroaten in Mostar zelf verziekt," blaft Hoffmann, die opvallend fel wordt zodra het over *die Moslem-Schweine* gaat. "Je hebt bij Mostar een berg, de Podvelez. Daarin bevindt zich een groot radiostation van de Serviërs, dat we in '92 met veel pijn en bloed veroverd hebben. Die bunker heeft twaalf verdiepingen en loopt door de hele berg heen. Dat complex was zo groot, dat toen we het bovenste gedeelte veroverd hadden, er in de onderste gangen nog steeds Serviërs zaten. Die lieten we daar gewoon zitten; vroeger of later zouden ze toch wel naar buiten moeten komen. De moslims zouden de bewaking van de berg op zich nemen. We gaven alles over en zijn zelf naar een ander front gegaan, in Blagaj.

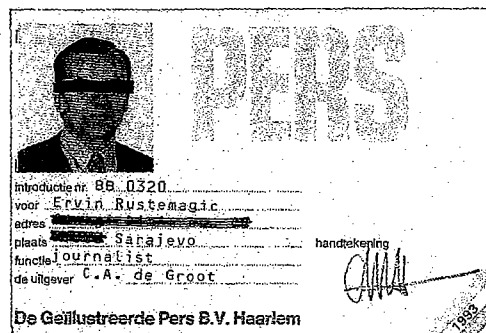
"Niet veel later deden de Serviërs, met één tank en vijftig infanteristen, een tegenaanval op het station. De moslims, die met vierhonderd man waren, hebben het toen op een lopen gezet, zonder de geringste weerstand te leveren. Maar alles was aanwezig om de berg te kunnen verdedigen, er waren zelfs Zolja's (antitank-wapens). Die eenzame tank kwam aanrijden over de enige weg die naar het station leidt. De moslims hadden desnoods alleen maar benzinevaten naar beneden hoeven rollen en die daarna laten exploderen, dan was die tank gestopt. Maar nee, ze vluchtten, zodat de Serviërs het weer konden overnemen. Die zitten daar nu nog steeds, en als ze willen kunnen ze Mostar op elk moment van de dag volkomen platbombarderen. Maar ik denk dat ze liever wachten tot de moslims en Kroaten elkaar hebben afgemaakt."

De volgende dag rij ik met Dagner en Hoffmann mee

naar het helidrome, als 'buitenlandse vriend'. De twee blijken bekende gezichten bij de talloze wegversperringen, want zonder enige controle rijden we het militaire terrein op en af, iets dat we in de volgende dagen nog vaak zullen doen.

Op het helidrome blijkt nog een Oostenrijkse huurling te zitten, Max geheten. De imposante, bebaarde Max, ook ex-legionair, verveelt zich te pletter sinds de wapenstilstand in Mostar en vult zijn dagen nu met het sleutelen aan zijn (van een hulporganisatie gestolen) jeep. Zijn kamer in de kazerne lijkt wel een wapenopslagplaats: diverse pistolen, een scherpshuttersgeweer met telescoop, handgranaten, explosieven en ontstekers slingeren er rond. Beneden in de kelder heeft hij nog zeventig 40 mm-granaten voor het afweergeschut liggen, dat buiten staat geparkeerd. Of we zin hebben die op een afgelegen plek af te vuren? We hebben er wel oren naar. Maar dan gooit Hoffmann roet in het eten: vanwege de wapenstilstand zou het vuren van het kanon wel eens de aandacht kunnen trekken van de hoog overvliegende F-16's van de NAVO. Tot algehele teleurstelling wordt het plan afgelast.

Terwijl Dagner en Hoffmann proberen de commandant van het helidrome over te halen Dagner alsnog toe te latei

bij het HVO, struinen Max en ik wat over het terrein. Niet ver van de hangars staat een groot gebouw dat dienst doet als gevangenis. Vanachter de met wasgoed volgehangen tralies kijken bleke, magere gezichten verveeld naar buiten. Krijgsgevangenen moslims, aldus Max, die nu gebruikt worden voor gevangenenruil. In totaal zijn het er een stuk of veertig. Frappant genoeg ontkent de woordvoerder van het HVO in Mostar later dat zich gevangenen op het helidrome bevinden, niet wetend dat ik ze diezelfde ochtend nog buiten op appél heb zien staan.

Op de terugweg vraag ik Hoffmann en Dagner naar hun ervaringen met gevangenen en oorlogsmisdaden. Volgens Dagner zijn de meeste verhalen over marteling en verkrachting pure onzin.

"Verkrachting, moord en plundering gebeuren wel, aan alle kanten, alleen heb ik het zelf nooit meegemaakt. Wel hebben we soms gevangenen afgeschoten, omdat we te weinig man hadden om ze af te voeren naar achteren. Dan moest je ze wel afmaken. Dat gebeurde ook weleens met burgers. Dat noem ik alleen geen moord; die dingen gebeuren nou eenmaal in een oorlog. Martelen? We gaven wel eens iemand een pak slaag, maar echt martelen, nee. Die verhalen over Kroaten die met kinderhoofdjes voetbalden,

zijn gelogen. Zulke figuren zouden we zelf ter plekke hebben omgelegd, ongeacht aan welke kant ze stonden of welke rang ze hadden."

Ook Hoffmann blijkt slecht op de hoogte. Het enige dat hij gezien heeft, bij Novi Travnik, waren de lijken van vermoorde Kroaten, hun afgesneden penis in de mond. Volgens Hoffmann werden die lijken destijds in de buitenlandse pers voorgesteld als gedode moslims.

Op een met alcohol doordrenkte avond in café Pero vertelt Dagner, dat hij vanwege zijn Nederlandse afkomst voor het HVO ook op andere manieren bruikbaar was: vermomd als 'journalist' achter de Servische linies. Zijn civiele kleding en Hollandse accent waren de perfecte

medewerker en 'militair adviseur'. Dat leek Dagner wel wat. Huremovic gaf hem vervolgens de nep-perskaart. Daarmee haalde Dagner eerst in Zagreb een Kroatische perskaart, die weer werd omgezet in de VN-perskaart, waarmee men als journalist moeiteloos de meeste wegversperringen passeert. Huremovic schijnt met nepkaarten gestrooid te hebben, want volgens Dagner zijn op deze manier ook heel wat al dan niet echte vluchtelingen door de stichting naar Nederland geloodst.

Bij navraag blijkt dat de 'Nederlandse Courant' inmiddels al geruime tijd als niet-bonafide bekend staat bij het VN-bureau te Zagreb. Voor Dagner zou dat vorig jaar nog geen probleem zijn geweest: hij blijkt ook nog eens in het bezit te zijn van een officiële perskaart van de Geïllustreerde Pers BV te Amsterdam, uitgever van onder meer Margriet en Nieuwe Revu.

Het lijkt weinig twijfel dat deze perskaart echt is. Dagner koestert het ding als een kostbaar kleinood; het kan hem in de toekomst nog uit een hoop 'vervelende situaties' redden. Alleen het jaartal moet nog even worden aangepast.

Uit welke 'vervelende situaties' de perskaart Dagner tot nu toe heeft gehaald, wil hij niet zeggen. Naarmate de avond vordert en de stapel lege bierblikjes hoger en hoger wordt, laat hij wel het een en ander los over bepaalde 'nevenactiviteiten'. Zo blijkt hij te fungeren als een soort contactpersoon voor huurlingen die naar Zuid-Afrika willen vertrekken om daar 'voor de blanken' te vechten. Via tussenpersonen in België en Johannesburg worden ze Zuid-Afrika binnengeloodst als zogenaamde *sleepers*, mannen die werkzaam zijn als bewapende *security-guards* bij goud- of diamantmijnen of beveiligingsfirma's, maar die, zodra er een gewapend conflict zou uitbreken, zich bij paramilitaire organisaties als bijvoorbeeld de Afrikaner Weerstand Beweging zouden aansluiten. Heel wat huurlingen en neo-nazi's (onder wie ook veel Kroaten) zitten volgens Dagner al in Zuid-Afrika, geduldig wachtend op de vonk in het kruitvat.

Een andere bezigheid, waaraan Dagner ook zijn perskaart van de Geïllustreerde Pers te danken heeft: mensen-smokkel. Kort na terugkomst in Nederland vorig jaar zette de ondernemende ex-legionair een reddingsoperatie op touw om drie mensen uit Sarajevo te halen. Wie hem hiervoor benaderde en hem alvast een voorschot gaf van 12.000 gulden: de bekende striptekenaar Martin Lodewijk uit Schiedam. Lodewijks Bosnische vriend Ervin Rustemagic was uit Sarajevo gevlucht en wilde nu zijn vrouw en twee kinderen daar laten weghalen. Alle pogingen hen via de officiële kanalen te laten vertrekken waren mislukt, zodat Lodewijk nu op zoek was naar andere mogelijkheden. Hij benaderde Dagner, nadat hij diens naam te horen had gekregen in het tijdelijk opvangcentrum voor asielzoekers te Den Bosch.

Het plan was simpel: met de perskaarten van de GP zou Dagner voor Rustemagic's echtgenote een VN-perskaart halen in Zagreb. Met die kaart zou hij dan samen met haar en de twee kinderen vanuit Sarajevo naar Split rijden, waar Ervin op hen zou wachten. Beiden zouden dan als journalist, met hun kinderen, Kroatië kunnen verlaten. Er waren in totaal drie perskaarten van de Geïllustreerde Pers: twee voor Rustemagic en zijn vrouw en een voor Dagner zelf. De kaarten zijn echt, de handtekeningen van 'uitgever C.A. de Groot' werden vervalst.

De operatie mislukte jammerlijk. Volgens Dagner omdat Rustemagic allerlei instanties had ingelicht over zijn komst

De gebruikte 'perskaarten'. Links die van De Geïllustreerde Pers, met de vervalste handtekening van de directeur

dekmantel voor spionage-activiteiten. Dagner beweert in '92 verschillende malen met EG-waarnemers te zijn meegereden naar Servische stellingen rondom Nevesinje. Daar zou hij zijn ogen en oren goed de kost hebben gegeven en aantekeningen hebben gemaakt. Vervolgens meldde hij zich weer in Mostar, waar met de verse informatie nieuwe aanvalsplannen werden voorbereid.

Hoewel het onwaarschijnlijk lijkt dat EG-waarnemers een journalist in hun eigen voertuig zouden meenemen naar 'gevoelige' Servische militaire installaties, houdt Dagner zijn bewering vol. Naar eigen zeggen heeft hij later de EG-waarnemers zelfs nog gewaarschuwd voor dit soort praktijken. Ik weet niet wat ik ervan moet geloven. Mijn scepsis vermindert echter aanzienlijk als Dagner opeens een officiële VN-perskaart uit zijn bomberjack trekt. Die kreeg hij op het VN-accreditatiebureau te Zagreb, nadat hij een perskaart kon overleggen van de niet-bestaande 'Nederlandse Courant'. Bron van deze nepkaart: de in Rotterdam gevestigde Stichting Bosnië-Hercegovina, van de Nederlandse Bosniër Hasan Huremovic.

Voorjaar '93 benaderde Huremovic Dagner, die toen in Nederland was om bij te komen van een ernstige longinfectie, met het verzoek een keer mee te gaan naar Bosnië als

Huurling in Hercegovina

naar Sarajevo, in de hoop dat deze zouden meewerken. Het gevolg was dat 'iedereen' was ingelicht en dat Dagner bij elke wegversperring die hij — in zijn Nederlandse huurwagen — wilde passeren, tientallen of zelfs honderden Duitse marken 'tolgeld' moest betalen, terwijl hij er normaliter altijd zonder enig probleem doorheen kwam. Het werd hem te heet onder de voeten en halverwege zijn reis in Bosnië brak hij de operatie af om terug te keren naar Nederland.

Het verhaal van Dagner vertoont de nodige hiaten en rammelt aan alle kanten. Ten eerste kon men nooit voor iemand anders een perskaart ophalen bij het VN-bureau te Zagreb, zelfs niet in de ongeorganiseerde periode '91-'93. Ten tweede lijkt het hoogst onwaarschijnlijk dat soldaten bij *roadblocks* in Bosnië überhaupt informatie kregen doorgespeeld vanuit Zagreb; men beschikte vaak niet eens over radio- of telefoonverbindingen. Bovendien kwam in die periode niemand Sarajevo zomaar in of uit, in een auto al helemaal niet, VN-perskaart of niet.

Twee weken later vertelt tekenaar Lodewijk (door Dagner steevast omschreven als 'die geitewollensokken-socio') in een Leids café zijn versie van het verhaal. Lodewijk, tekenaar van onder meer *Agent 327* en tekstschrijver van de stripserie *Storm*, schuift wat ongemakkelijk op zijn stoel. Hij had gehoopt nooit meer iets van de zaak met Dagner te horen en zit duidelijk in z'n maag met het opgerakelde zeer. Bovendien durft hij Dagner uit pure angst niet echt te beschuldigen.

Dagners verhaal blijkt redelijk te kloppen. Lodewijk heeft inderdaad 12.000 gulden op zijn rekening gestort. Alleen heeft niet hij Dagner benaderd, maar Dagner hem. Dagner zou juist over Lodewijk gehoord hebben in het asielzoekerscentrum, en vervolgens zou hij z'n diensten hebben aangeboden. Lodewijk geeft grif toe dat hij de schimmige wereld van Dagner minder goed kende dan het fantasie-wereldje van *Agent 327*, en dat 'humanitair hulpverlener' Dagner daarom zonder veel vragen werd ingehuurd. Op zijn speciale verzoek kreeg Dagner de drie perskaarten van Lodewijk. Van de 12.000 gulden zou hij onder meer een auto huren ('een groene!'), drie kogelvrije vesten kopen en sloffen sigaretten om de wachtposten om te kopen. Dagner zou elke dag met Lodewijk bellen, die op zijn beurt Rustemagic weer zou inlichten. Want Dagner zou in Split eerst nog een persoonlijke brief van Rustemagic aan zijn vrouw moeten afhalen, anders zou ze waarschijnlijk niet eens met Dagner meegaan als die opdook in Sarajevo.

Dagner vertrok en liet vervolgens drie weken niets van zich horen. In Split heeft hij zich nooit gemeld, op het VN-accrediteerbureau te Zagreb ook niet. Volgens Dagners ex-vrouw was hij vanaf z'n woning vertrokken met een taxi, die hem niet bij een autoverhuurbedrijf, maar bij het station afzette. De vrouw had bovendien vóór Dagners vertrek 5.000 gulden van hem gekregen, van het geld van Lodewijk. De volgende dag belde Dagner met haar vanuit Zagreb en toen werd het stil. Totdat hij drie weken later plotseling weer in Nederland opdook, met het vage verhaal dat 'alle autoriteiten in Kroatië en Bosnië achter hem aanzaten'.

Dagner kwam per trein terug, zijn 'huurwagen' had hij om duistere redenen moeten achterlaten, net als de kogelvrije vesten en de overige spullen. Op een kladje stuurde hij nog een rekening van 13.000 gulden naar Lodewijk, voor 26 dagen werk à f500. Lodewijk betaalde niet en schakelde voor de zekerheid maar vast een advocaat in.

Dat zou *Agent 327* toch anders opgelost hebben.

Twee weken eerder in het helidrome. De pogingen van Dagner bij het HVO terug te keren zijn definitief mislukt. Tot overmaat van ramp houdt de wapenstilstand tussen moslims en Kroaten ook nog eens stand. Het ziet ernaar uit dat Hoffmann en Dagner nieuwe acties in dit gebied wel kunnen vergeten. In café Pero wordt de teleurstelling 's avonds vergeten. "Het kan elk moment weer losbarsten!" praat Hoffmann zijn kameraad moed in. Dagner zwijgt en staart voor zich uit. Wat moet hij nu? Hij kan maar niet geloven dat de Kroaten en moslims elkaar met rust laten. Tenslotte was hij erbij toen de eerste gevechten uitbraken.

"Toen de moslims de berg Podvezle had verloren begonnen ze opeens gedeelten van Mostar af te zetten. Er mochten geen Kroaten en HVO meer door, zeiden ze. Het gevolg was dat onze eenheid regelmatig moest optreden, om even te laten zien wie de sterkste was. Zo is eigenlijk de haat en nijd tussen de eenheden van de moslims en het HVO ontstaan. Vanaf dat moment volgden vele politionele acties, voornamelijk tegen moslims die Kroaten uit hun huizen hadden gezet. Wij drongen dan 's avonds laat zo'n flat binnen en schopten de moslims er weer uit, waarna we de flat teruggaven aan de rechtmatige eigenaar. Die uitzettingen gingen altijd gepaard met grof geweld. We waarschuwden eerst dat ze de deur moesten opendoen; deden ze dat niet, dan traptten we die in en stormden we naar binnen. Alle consequenties waren voor de persoon die nog binnen was. Vonden we wapens, dan pakte het slecht uit. Maar dat gold niet alleen voor moslims, want we voerden ook acties uit tegen HOS-leden, die in die tijd nog erg opstandig waren (HOS is de inmiddels in Kroatië verboden paramilitaire tak van de extreem rechtse HSP-partij. Tussen het HVO en de HOS is nog steeds een soort machtsstrijd gaande in Hercegovina; op 3 maart werden vijf HVO'ers uit Siroki Brijeg in Ljubuski doodgeschoten door de HOS — red.).

"Ik heb zowel moslims, als Kroaten, als HOS-leden uit woningen gezet of uit gebieden verwijderd. Iedereen die niet luisterde naar het HVO. Met etnische zuivering had dat niets te maken. We deden dat ook met buitenlandse huurlingen. Zo was er een Fransman, die een mooi handeltje had in wapens die hij aan iedereen verkocht die ervoor wilde betalen. Die hebben we op een avond meegenomen op een vriendschappelijke drinktocht, en die zal nooit meer thuiskomen." Hoffmann knikt.

Gedwongen door de aanhoudende rust in Hercegovina, laadden Dagner, Hoffmann en Max in de afgelopen maand heimelijk hun twee wagens vol met al het wapentuig waarover ze beschikten, inclusief explosieven. Vervolgens reden ze naar Duitsland, waar alles werd verkocht. De opbrengst was meer dan genoeg voor drie tickets naar Johannesburg.

Ter bescherming van de privacy is voor 'Robert Dagner' een gefingeerde naam gebruikt.

JOEGOSLAVIE: ETNISCH KRUITVAT

Het bestaan van de staat Joegoslavië heeft gedurende 73 jaar de suggestie gewekt van eenheid en losverbandenheid tussen de daar wonende volkeren. De afgelopen weken is dit masker definitief gevallen. Niet de eenheid maar de argwaan regeert in dit land. Zowel het recente verleden als ook eeuwenoude historische, economische en culturele verschillen hebben er toe bijgedragen dat de vorming van een natie bijvoorbeeld gedoemd was te mislukken.

TEXT: HENDRIK ROODBEEN ■ FOTOS: ANP e.o.

Joegoslavië is het resultaat van de ondergang van twee grootmachten, namelijk het Ottomaanse en het Oostenrijks-Hongaarse rijk. De orthodoxe Serven, die eeuwenlang onder Turkse overheersing leefden, kregen een andere cultuur ontwikkeld dan de katholieke Slovenen en Kroaten, die zich op Midden-Europa richtten. De volkeren spreken niet alleen een andere taal maar gebruiken ook een verschillend alfabet.

In 1918 werd het Koninkrijk van de Serven, Kroaten en Slovenen gesticht. Deze staat was een compromis tussen het centralisme van de Serven, thans staat moed, met Kroaten in Joegoslavië, maar Joegoslavië in Servië en het streven van Kroaten om Slovenen naar een religieuze status zoals die volksoort. De Kroaten wonden er toe dat de Serven te veel overheersden en voor de laatste was het vanzelfsprekend dat zij de leidende natie waren. De verspreidende etnische ruzies liepen hoog op. In 1928 schreef een Minister-president de Kroaat Stjepan Radice dood in het parlement. Konink Alexander riep hierna de dictatuur uit en veranderde de naam van de staat in Koninkrijk Joegoslavië. Dit was echter geen oplossing voor de fundamentele problemen. Volgens A. van Jassard, schrijver van een aantal belangrijke romans over het Joegoslavische volkeren-misere, bleef Servië 'de staat die in het kippenhok Joegoslavië de meeste depechade'.

De Tweede Wereldoorlog behorende de Twee-

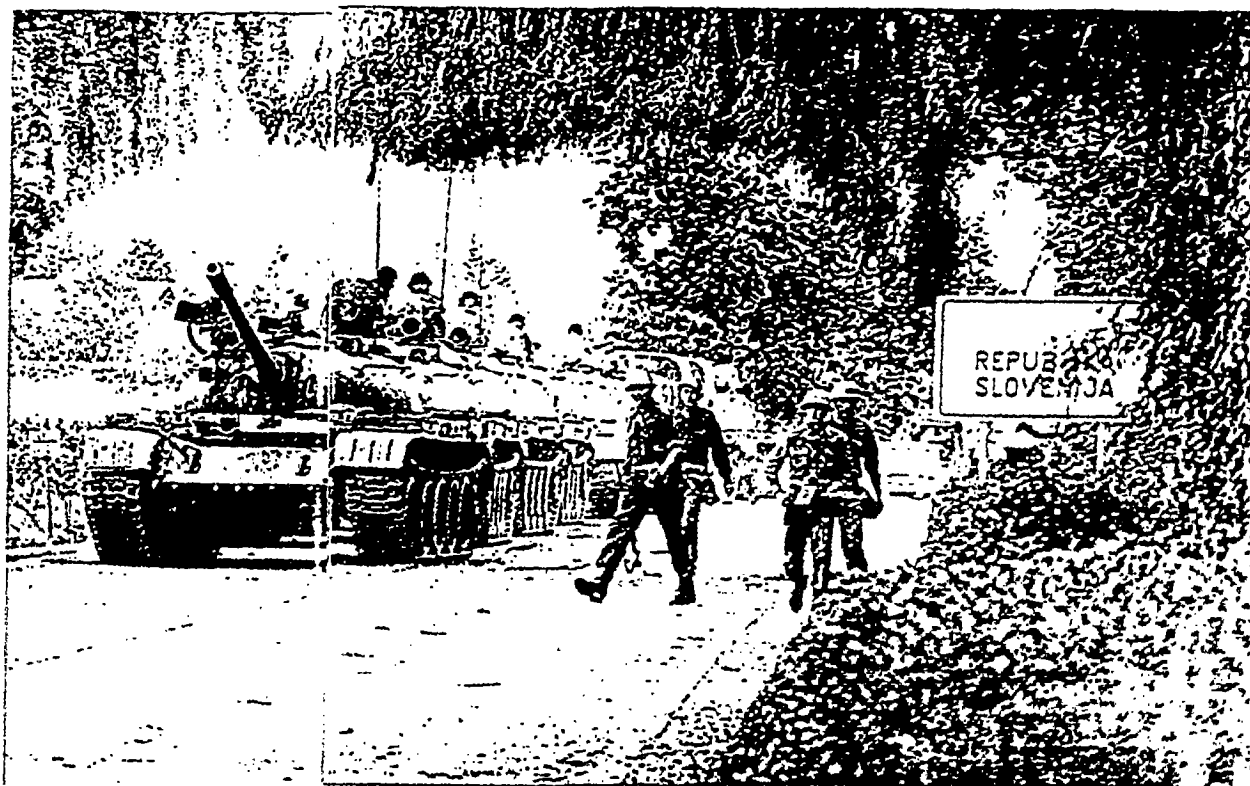
de Wereldoorlog sloeg alleen maar diepere wonden in het onderlinge conflict. De door de Duitsers in Kroatie geïnstalleerde Ustaša-regering leefde haat en wraak tegen de Serven uit in gruwelijke moordpartijen. In Servië werkte op haar beurt de regering, die samen met de Duitse bezetter. Veel Serven slooten zich aan bij de koningsgezinde en grootservische beweging van de Chetniks die een bloedige terreur uitoefende onder de Kroaten. Daarnaast was er nog een derde partij, die van de linksevoortrekkende partizanen onder leiding van Tito. Uit deze meeslepende strijd van allen tegen allen kwam de beweging van Tito als winnaar te voorschijn. De federale staat die hij na de oorlog stichtte, was slechts een maskerspel voor het ijeren bewind van de communistische partij. Elk verzet tegen het

Boven: Troepen van het leger aan de grens van Slovenië

Links: LSS tanks van het leger op weg naar Zagreb

Midden: Kroatische gevangenen gemaakt door Slovenen worden in een schot gehouden door een militair van het leger

Rechts: Een Slovenische soldaat met de kroatische eenheid een oogje in het zeil houdt op de Kroatische-Slovenische grens

MID-KI-B	AFZ: 7300 BEH: HDA
19 MEI 92	0019660
MOEDERNR:	OBJ: -
152 . 1	2 51.15.6 3(497.11)

CM

Le peuple croate, parce qu'il a choisi la démocratie et la voie pacifique, se trouve devant un génocide calculé. Une politique d'extermination systématique a été conçue: elle est en cours de réalisation à l'encontre de toute une nation et sur son propre sol. L'exode des populations est massif: on ne compte plus ceux qui ont dû quitter leur foyer. Des écoles et des églises sont les cibles favorites de ceux qui sèment la haine et la mort. C'est pourquoi le peuple croate lance un appel urgent à l'opinion publique occidentale, croyant fermement sur sa générosité!

La douleur et l'amertume ont envahi l'âme d'un peuple à la recherche de la justice. Puissent être soulagées ses souffrances par le secours que vous pouvez lui apporter.

Un merci fraternel!

Voici les principales adresses où vous pouvez déposer vos dons (vêtements, couvertures, denrées alimentaires non périssables, médicaments, etc...):

A CAGNES sur MER, 19 av. Renoir (5ème étage, bureau n°5507)
Compte bancaire N°79271 C au nom de: CROATIE LIBRE
Crédit Lyonnais place du Maréchal JUIN 06140 VENCE

CROATIE-LIBRE

19 Ave RENOIR CAGNES/MER
TEL: 93 20.89.81

Een héél rare oorlog

rusic zich — getuige de overgebleven compleet leeggeschoten magazijnen — dood tegen een aantal Serviërs. Aan een van de gesneuvelden bewaarde First Dutch speciale herinneringen, al was het maar omdat hij een tijdje bij de Hollanders op de kamer gelegd was geweest. Hij had zich opgeblazen met die laatste handgranaat om niet in handen te vallen van de Cetniks.

Douwe van de Bos, de oprichter van de NKW, deze week via Zagreb en Gospić op bezoek bij 'zijn' vrijwilligers in Perusic, vormt in dit gezelschap een buitenbeentje. De jongens lijken niet bereid de oud-chauffeur bij de Koninklijke Landmacht tijdelijk op te nemen in hun eenheid.

Zo langzamerhand, zegt Van de Bos, wordt hij 'doodziek' van alle berichten in de Nederlandse pers over zijn connecties met de Centrum Democraten, waarvoor hij ooit als Fries lijsttrekker fungeerde. Zijn Nederlands Kroatische Werkgemeenschap heeft volgens hem geen politieke ideologie, maar is een organisatie met zuiver humanitaire doelstellingen. „Natuurlijk hebben we wel partij gekozen. De Serviërs laten zich leiden door verstokte communisten, de Kroaten hebben historisch gezien altijd bij het Westen gehoord. Wij willen een gebaar maken. De EG en de VN komen pas in actie als er economische belangen in het geding zijn. Als het aan de VN had gelegen, was er nu geen Cambodjaan meer over geweest, ja, eentje. Pol Pot.”

In Nederland probeert men hem 'meteen in de extreemrechtse hoek te drukken': „Dat Nederlanders uit zuiver idealisme hun leven wagen, gaat veel journalisten natuurlijk boven hun pet.” Aan de andere kant begrijpt hij ook wel dat het Kroatisch streven in de rechtse hoek wordt gesitueerd: „Men legt al gauw verband met het fascistische verleden van Kroatië in de Tweede Wereldoorlog, alsof dat iets met de huidige situatie te maken zou hebben.”

Zelfs de Kroatische gemeenschap in Nederland wilde hem geen financiële bijdrage geven. Als hij in een Rotterdams café een stel Kroaten de ene na de andere gulden in de flipperautomaat ziet duwen, dan denkt hij meteen: jullie zitten hier in de kroeg, terwijl wij naar het front gaan.

Na de eerste oproep in De Telegraaf van 2 november meldden zich enkele tientallen mensen bij het NKW, dat een week of twee eerder was opgericht. Maar toen de geïnteresseerden werden uitgenodigd voor een informatiedag in café-restaurant De Oude Tram, tegenover het station in Amersfoort, haakte het gros prompt af. Van de Bos 'vond dat wel prima zo, het was een natuurlijke selectie'.

De oorlog in Kroatië werkt als een magneet op avonturiers. In de periode voordat het NKW met Zagreb overlegde over een enigermate geregelde modus operandi had iedereen die zich in Zagreb had aangegevend onmiddellijk een wapen in zijn handen gedrukt gekregen en was direct als 'buitenlandse specialist' naar het front gestuurd. De meeste van dit soort specialisten waren binnen een paar dagen gesneefd. Tegenwoordig worden internationale brigadisten in spe via Interpol gecheckt en officieel als Gardist ingeschreven, wat zo'n registratie overigens ook mag betekenen.

Uiteindelijk hield Van de Bos zo'n twintig serieuze vrijwilligers over. De vier kwartiermakers die eind november naar Zagreb vertrokken, moesten ervoor zorgen dat de Nederlanders dezelfde rechten kregen als de soldaten van de Nationale Garde: vrije medische verzorging, een uniform, een wapen en een soldij van rond de 250 D-Mark per maand — niet het soort wedde waarvoor een echte *mercenary* in de benen komt.

De Kroatische Nationale Garde is een leger in opbouw, gehin-

derd door een ernstig gebrek aan militaire kennis en infrastructuur. In het begin van de burgeroorlog werd de strijd aan Kroatische kant vooral gevoerd door politie-agenten die waren bewapend met pistolen en ouderwetse repeteergeweren. Toen de Kroaten terrein verloren op het in vergelijking formidabel toegeruste en getrainde federale leger stuurde men na een rudimentaire training van een week bakkers, slagers en postbodes naar het front. Van militair even onervaren tandartsen, advocaten en directeurs werd aangenomen dat ze als officieren zouden kunnen functioneren.

Tot voor kort werden buitenlandse vrijwilligers gelijk daar ingezet waar ze zich maar aandienen, zodat er ook geen echt overzicht bestaat van het aantal Nederlanders dat op de Balkan vecht. Op militaire kwalificaties werd nauwelijks acht geslagen, zodat het niet uitgesloten moet worden geacht dat er ook onder de vrijwilligers nogal wat gesneuvelden zijn gevallen. Ook al omdat de onervaren avonturiers soms onmiddellijk werden ingelijfd bij de 'HOS', een extreem-nationalistische, paramilitaire, zij het onofficiële, Kroatische organisatie waarbij veel 'buitenlandse' Kroatiërs dienen en die — ook al door hun strijdmethoden — als tegenpool van de Cetniks beschouwd kan worden. In het begin moest wat doorging voor een Kroatisch leger vaak worden bijgestaan door de HOS, dat als een soort militaire brandweer fungeerde: waar een Servische doorbraak aanstaande was, manifesteerde zich niet de Kroatische Garde, maar de nog minder officiële strijdkrachten van de HOS.

De chaos van het Servisch-Kroatische slagveld wordt verder geïllustreerd door het ratjetoe aan wapens waarvan men zich bedient: men ziet er behalve de Kalasjnikov net zo goed het standaardwapen van de Amerikaanse infanterist, de M-16, als de (Belgische) FAL waarvan menige Europese NAVO-collega, zoals de Nederlandse, zich pleegt te bedienen.

Het ervaren Nederlandse detachement, hoe marginaal in numerieke zin dan ook, vormde dus een welkome versterking. Men kreeg op het gebied van uitrusting — zie het indrukwekkende wapenarsenaal in hun kamer — en organisatie in alles zijn zin.

Inmiddels heeft zich in de persoon van de 63-jarige Wim de oudste Nederlandse vrijwilliger aangegevend. Hij begon zijn militaire carrière in 1944 aan de KMA, waarna hij zich, zoals zoveel Nederlandse officieren tussen '47 en '50, inzette voor het behoud van Nederlands-Indië. Hij diende er bij het Regiment Speciale Troepen, de voorloper van het huidige Korps Commandotroepen, uit welke periode zijn affiniteit voor kapitein Raymond — 'De Turk' — Westerling stamt. Vervolgens emigreerde hij naar Australië, om van daaruit in '51 dienst te nemen voor de strijd tegen het communisme in Korea. Als Australiër was zijn laatste frontervaring in de jaren '62, '63 die van adviseur tactische operaties in Zuid-Vietnam, waarna hij het militaire bestaan verruilde voor een civiel ingenieurschap.

Op een leeftijd dat iemand anders wellicht zou overwegen een hengel aan te schaffen, zag Wim — intussen weer in het vaderland teruggekeerd — op de Duitse televisie de Joegoslavische oorlogsbeelden: „Toen ik oude Kroatiërs in hun platgeschoten dorpjes op wacht zag staan met jachgeweren schoten de tranen in m'n ogen. Alles wat ik ooit in oorlogen heb meegemaakt, kwam weer boven. Ik kon het niet meer aanzien dat, terwijl zich in Kroatië genocide voltrok, men zich in Nederland opmaakte voor de kerstdagen en heb me bij de NKW aangemeld. Natuurlijk, ik had óók thuis kunnen blijven zitten en dan had niemand er wat van gezegd, want ik heb m'n portie oorlog en ellende wel gehad, zou je zeggen. Maar ik beschouw de Kroaten als mijn christelijke broeders. Ik heb een God, een waarheid, een geweten, een plicht en mijn plicht is nu om hier te zijn. Mijn geweten knaagt niet, over mijn waarheid zal een volgende generatie pas kunnen oordelen.”

Een week na aankomst bij de internationale brigade in Zagreb kon hij zich toeven met zijn oude Australische rang van luitenant-kolonel. Zijn taak is het in zeer korte tijd opleiden van complete Kroatische bataljons.

(overeen afbreek)

Voorpublicatie uit 'Het Vlaams Blok'

Extreemrechtse Vlaamse en Nederlandse huurlingen in Kroatië

(...) De officiële en officieuze Blok delegaties worden bijgevolg in Zagreb door de regering van Franjo Tudjman met open armen ontvangen. Toen het Duitse weekblad Stern op 19 maart 1992 een dossier publiceerde over de deelname van extreemrechtse huurlingen aan het Kroatische vrijwilligerskorps 'het Zwarte Legioen', werd dit geïllustreerd met o.a. een foto waarop de Vlaams Blok-parlementairen Filip Dewinter, Wim Verreycken en Francis Van den Eynde trots poseren voor een tank in Zagreb.

De adhesie-betuigingen aan het adres van de Kroatische ultra-nationalisten blijven evenwel niet beperkt tot wederzijdse vriendschapsbezoeken. Het Vlaams Blok startte ook een intensieve informatiecampagne op waarbij vooral Jan Huijbrechts en Luc Vermeulen - al dan niet in het gezelschap van buitenlandse sprekers - stad en land afreizen met film en voordracht over Kroatië. Daarnaast laten de Vlaams Blok-mandatarissen geen gelegenheid onbenut om in Kamer, Senaat, provincie- en gemeenteraad het Kroatische volksnationalisme op te hemelen en zelfs open en bloot te pleiten (zoals overigens ook in het partijblad wordt gedaan) voor militaire steun aan de Kroaten.

Ronselen

Het Vlaams Blok wil Kroatië echter ook actief steunen. In dat kader haalde de partij op 10 april 1992 de Nederlander Douwe van der Bos 'voor een lezing' naar het Antwerpse partijhoofdkwartier. Op het programma stond de vertoning van een video over de activiteiten van Nederlandse huurlingen in Kroatië en verder zou het woord gevoerd worden door een vertegenwoordiger van de Kroatische regering, volksvertegenwoordiger Filip Dewinter en senator Wim Verreycken.

Douwe van der Bos is in Nederland (en voor het Vlaams Blok) geen onbekende. Van zijn hand verscheen wel eens een bijdrage in het tijdschrift Revolte, een uitgave van Voorpost. Van der Bos, een ex-bestuurslid van de Centruumpartij, inmiddels overgestapt naar de Centrumdemocraten, is een van de drie topfiguren van de Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap (NKW). Deze organisatie zorgde in november 1991 voor enige opschudding door mid-

dels advertenties in de pers huurlingen te ronselen om in Kroatië aan de zijde van de nationalistten te gaan vechten: "Vrijwilligers voor het uitvoeren van actieve militaire taken in Kroatië. Mil. ervaring vereist." Zoals bij dergelijke organisaties gebruikelijk heeft het NKW geen adres, wel een postbus en twee telefoonnummers. Toen deze gegevens door het Nederlandse Fascisme Onderzoekskolлектив (FOK) werden nagetrokken, bleek dat de postbus op naam stond van Douwe van der Bos en dat ze voordien gediend had voor de Centrumdemocraten. Ook een van de telefoonnummers stond op naam van van der Bos. Het tweede nummer bleek op naam van Broer Wiersma te staan. Wiersma was ooit nog voorzitter van de Nederlandse afdeling van Voorpost (momenteel is hij gewoon lid), is lid van het Sint Maartensfonds en van de Centrumdemocraten en onderhoudt goede contacten met Wre De en met het Consortium de Levensboom van de weduwe Rost van Tonningen.

Defensiespecialist

Het derde lid van de leidinggevende NKW-troika is kolonel H.C. de Roode, een officier op rust van de Nederlandse Marine en eveneens een politieke zwerfkat. Begin jaren tachtig was de Roode 'defensiespecialist' van de Centruumpartij, in 1985 trad hij toe tot het hoofdbestuur, maar een jaar later zegde hij zijn lidmaatschap op om mee te gaan werken aan de oprichting van de al even extreemrechtse Conservatieve Volkspartij (CVP), een partijtje waarvan de leiding was samengesteld uit oude en nieuwe nazi's.

In 1989 was de Roode medestichter van de eveneens ultra-rechtse Politieke Partij Realisten Nederland. Blijkens het Jaaroverzicht 1991 van het FOK is H.C. de Roode samen met Wiersma en Van der Bos lid van de Voorpost-raad Nederland. Deze 'raad' werd in 1990 opgericht als een informele gespreksgroep om (de van uit België geleide organisatie) Voorpost wat dichterbij de Nederlandse leden te brengen. De Voorpost-raad vergadert eens in het kwartaal onder Belgische leiding. (Zoals voordien reeds gemeld, is de leiding van Voorpost in handen van de Vlaams Blok-parlementsleden Roeland Raes en Francis Van den Eynde.)

Dit merkwaardige Voorpost-NKW-trio ronselt dus huurlingen om aan de zijde van de Kroaten te gaan vechten en komt in Vlaanderen deze (in België illegale) activiteit toelichten (*). Toen dit vriendschapsbezoek op 10 april 1992 uitlekte in Het Nieuwsblad, verklaarde Vlaams Blok-jongerenvoorzitter Jan Huijbrechts aan journalist Mon Vanderostyne dat het helemaal niet de bedoeling was Vlaamse frontsoldaten te ronselen. Huijbrechts - zelf een Kroatië-kenner - zei verder dat op de NKW-oproep destijds honderdveertig geïnteresseerden hadden gereageerd, maar dat uiteindelijk "minder dan twintig Nederlanders" naar Kroatië werden gestuurd. Volgens Huijbrechts zouden er twee Belgen dienst doen in een Kroatische eenheid. Dit zouden evenwel Joegoslavische migranten zijn van Kroatische afkomst. Hoe waarheidsgetrouw deze uitleg is, is moeilijk na te gaan. Feit is alleszins dat twee dagen voordien (8 april 1992) De Morgen een verklaring van Huijbrechts afdruckte waarin sprake is van acht Vlamingen die zich sinds het begin van de burgeroorlog in Zagreb zouden gemeld hebben.

Volk in Nood

Bovendien schrijft journalist Jürgen Oosterwaal in hetzelfde - nooit door het Vlaams Blok aangevochten - artikel: "Het Blok durft wel kandidaat-vrijwilligers voor Kroatië doorsturen naar Nederland, zegt de jongerenvoorzitter. Bij onze noorderburen worden via een Telegraaf-advertentie wel openlijk huurlingen geronseld door de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap van Douwe van der Bos, een voormalige Friese lijsttrekker van de Centrumdemocraten... Huijbrechts was ondermeer in Zagreb om Douwe van der Bos te contacteren. De huurlingenleider wordt dit weekeinde samen met twee fighters in België verwacht om zijn Vlaamse geestesgenoten toe te spreken."

Ook voor hulp aan Kroatië beschikt het Vlaams Blok over een eigen organisatie: het 'Hulpkomitee Kroatië: Volk in Nood'. Dit comité zend hulpgoederen naar de Kroatische hoofdstad Zagreb. Stuwende krachten achter dit comité zijn Luc Vermeulen uit Deurne (lid van het Vlaams Blok, medestichter van Voorpost en leider van de 'actiegroep' van Voorpost) en

Vlaams Blok-kamerlid John Spinnewijn uit Turnhout.

Russische troepen

De Vlaams Blok-steun aan Kroatië neemt bij wijlen ook hilarische vormen aan. Getuige daarvan een tussenkomst van Vlaams Blok-kamerlid Karim van Overmeire die op 19 mei 1992 in de Kamercommissie voor Landsverdediging de bevoegde minister interpeleerde over het feit dat de vijfhonderd Belgische blauwhelmen in Kroatië in het kader van de 'VN-protection force' samenwerken met Russische collega's: "...is het toeval dat de Belgische troepen samenwerken met Russische troepen? Of vormen de "orthodoxe", dus "pro-Servische" Russen een tegengewicht voor de "katholieke", dus "pro-Kroatische" Belgen..."

En wat te denken van de interpellatie die kamerlid Gerolf Annemans op 15 juni 1992 richtte aan de minister van Landsverdediging: "Door betrouwbare bronnen, be-

vestigd door minstens één internationale krant, verneem ik dat de Belgische militairen (de Belgische blauwhelmen; H.G.) in het voormalige Joegoslavië voetbal spelen met het Servische leger. Dat is ogenschijnlijk maar een detail, maar toch zijn de Kroatische overheden zeer verontrust door het feit dat de Belgische militairen op zulke vertrouwelijke voet omgaan met het Servische leger. Zijn deze feiten correct? Zo ja, wat zijn de omstandigheden waarin deze feiten hebben plaatsgehad?"

Op 29 juni kwam het laconieke antwoord van de minister: "De bewering is ongegrond."

□ Hugo Gijssels

* Sinds 1985, na wijziging van de wet op het Nederlanderschap, is het voor Nederlanders wel mogelijk om, zonder het Nederlanderschap te verliezen of anderszins de wet te overtreden, in buitenlandse krijgsmacht te treden (red. Casablanca)

Rechts actief voor Kroatië

Aanhang Janmaat werft vrijwilligers voor milities

door CAREL BRENDEL

ROTTERDAM — Extreem-rechtse kringen spelen een hoofdrol bij de werving van Nederlandse vrijwilligers voor Kroatische milities. De coördinatoren B. Wiersma en D. van der Bos en vijf andere leden van de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap (NKW) hebben zich de afgelopen jaren ingezet voor de Centrumdemocraten van Janmaat of aanverwante organisaties.

De voormalig Korea-strijder B. Wiersma was tot 1963 voorzitter en is nog steeds lid van Voorpost, een uit Vlaanderen afkomstige beweging die optreedt als een actieve voorhoede van het Vlaams Blok. Zijn collega, de voormalig Unifil-ler D. van der Bos, was de jongste Statenverkiezingen lijsttrekker van de Centrumdemocraten in Friesland.

Fascisme Onderzoeks Kollektief

Volgens gegevens van het Fascisme Onderzoeks Kollektief (FOK) hebben andere NKW-leden kieslijsten van de Janmaat-partij ondertekend of bij lokale verkiezingen kandidaat gestaan voor rechtse splinterpartijen.

Het meest prominente lid van het steunverlenend comité, kolonel der mariniers b.d. H.C. de Roode, schreef in 1985 de defensienota van de Centrum Partij, was daarna actief in Conservatieve Volkspartij, Koninkrijkspartij en Realisten Nederland en is sinds kort lid van Appel Bestrijding Criminaliteit. Deze organisatie verkeert volgens het FOK steeds meer in het vaarwater van Janmaats Centrumdemocraten.

Hoewel bijna de helft van de comitéleden uit zeer rechtse hoek komt, zijn volgens De Roode bij de actie voor Kroatië 'mensen uit alle groeperingen' welkom. „Als iemand voor de kankerbestrijding collecteert, kijk je ook niet naar zijn politieke achtergrond.”

Twintig

Volgens coördinator Wiersma hebben zich tot gistermiddag ongeveer twintig serieuze gegadigden gemeld voor uitzending naar Kroatië. De werving van Nederlandse vrijwilligers echter wordt mogelijk stopgezet. „Ik denk dat we het afblazen”, aldus Wiersma. „De Kroatische president Tudjman heeft laten weten dat hij geen buitenlanders in zijn nationale garde wil opnemen. We willen de vrijwilligers niet naar toelopende beneden sturen.”

Eén van degenen die gisteren in contact wilde komen met het NKW is de voormalige commando Theo Berndszen uit Helmond, die 'leever vandaag dan morgen' naar het strijdtoncel zegt te vertrekken. „Ik heb hier geen toekomst, ik baal van Nederland. Mijn vader en moeder zijn gestorven. Ik heb geen vrouw of vriendin die me hier vasthoudt. Misschien blijf ik wel voorgoed in Kroatië, als ik daar een aardige vrouw ontmoet.”

Democratie

Berndszen zegt desgevraagd dat hij mogelijk ook zou reageren op een oproep van Serbische milities. „Het lijkt me machtig om dat alles eens mee te maken en wat voor mensen te kunnen doen. De Kroaten vechten voor democratie, maar het zal me worst wezen waarvoor ze knokken. Ik ga puur om het volk daar te helpen. Het gaat me er niet om de trekker over te halen. Ik denk ook aan humanitaire hulp, het beschermen van vrouwen en kinderen, die bij zulke conflicten altijd de dupe zijn.”

De ex-commando zegt zich bewust te zijn van de risico's. „Die Nederlandse jongen, die daar gesneuveld is, heeft iets niet goed gedaan. Je moet in een oorlog altijd je ogen en oren open houden. Ik ben gewaaid. En als ze me toch nog overhoop schieten, dan is het mijn eigen verantwoording.”

'We zijn tegen al die rottigheid'

door THEO GERRITSE

AMERSFOORT — Menslievende idealisten, die zichzelf 'een zware, humanitaire taak' hebben gesteld. Zo laten de leden van 'Nederlands—Kroatische Werkge-meenschap' (NKW) en de door hen uit te sturen 'vrijwilligers' zich het liefst bestempelen. Politieke motieven zijn 'ook niet aan de orde'.

Het heeft woordvoerder Douwe van der Bos daarom diep verdrotten, dat de media 'steeds maar weer melding maken' van de rechtsradicale achtergrond van een aantal initiatiefnemers. „Niet relevant", aldus de ex-Unifilsoldaat, die bij de laatste provinciale verkiezingen lijsttrekker was voor Janmaats' centrum-democraten in Friesland.

Van der Bos is zaterdag vanuit het hoge noorden naar Amersfoort gereisd. In café-restaurant 'De oude Tram' is hij de gastheer op de eerste voorlichtingsdag voor de belangstellende, die nu de EEG het laat afweten — het wil opnemen tegen de 'Servische agressor'. „Wij kunnen immers niet

Vrijwilligers: Humanitaire missie in Kroatië

toestaan, dat de Kroatische natie met zijn eeuwenoude beschaving en cultuur wordt teruggebombardeerd naar de middeleeuwen", zal hij deze middag zijn gehoor voorhouden.

Twintig man

Dat gehoor wordt gevormd door een kleine twintig man. Tegen half twee druppelen de vrijwilligers in-spé langzaam 'De Oude Tram' binnen. Ze laten zich er makkelijk uitpikken, voordat ze door Van der Bos en zijn kortgeknipte 'adjutant' Guido ten Broeke naar een zaaltje achterin worden afgevoerd. Vrijtijds-kleding van de Hema, gouden halskettinkjes en joggingschoenen.

Een uit Rotterdam afkomstige man lijkt nu al op weg naar de brandhaard op de Balkan. Bepakt en bezakt komt hij het café-restaurant binnen. De spullen in de vol-

gepropte ransel dienen echter niet een eigen missie, maar worden door deze 'Afghanistan-veteraan' belangeloos ter beschikking gesteld voor een of meer leden van het 'Nederlandse legioen'.

De bijeenkomst is niet toegankelijk voor de pers, omdat — aldus Van der Bos: „we de anonimiteit en — na recente berichten over mogelijke moordcommando's uit Servië — de veiligheid van de mensen willen waarborgen. Ik zal zien of één of twee van hen bereid zijn in de pauze anoniem te praten."

Actuele situatie

Voor het zover is, wordt er in het zaaltje uitleg gegeven over de 'waarborgen' en de 'risico's' van een dergelijke onderneming. Ook wordt de actuele situatie in Kroatië onder de loupe genomen. Deze informatie komt van vier al eerder naar het oorlogsgebied vertrokken vrijwilligers, van wie er twee — zo meldt Van der Bos — zich inmiddels aan het front ophouden.

De aanwezigen in het naast het station gelegen café zijn een eerste selectie van de 60 à 85 aanmeldingen. Wat zijn de criteria van de NKW daarbij? Na de bijeenkomst geven Van der Bos en Ten Broeke uitleg. „De mensen moeten een militaire achtergrond hebben met als minimum, dat ze hun dienstplicht hebben vervuld."

Of de vrijwilligers in een goede lichamelijke en geestelijke gezondheid verkeren, moet maar ter plekke worden uitgezocht. „We zijn hier geen psychologen." Zoals het ook aan de Kroaten is om de kandidaten op mogelijk criminele antecedenten bij Interpol te checken.

Trappelen

Hoewel vele vrijwilligers volgens de initiatiefnemers zouden staan te trappelen

om te vertrekken, moeten de Kroaten eerst nog enige toezeggingen doen over de nationale herkenbaarheid van de Nederlandse vrijwilligers. Ze moeten bij voorbeeld als aparte eenheid gaan opereren.

De bijeenkomst verloopt heel goed, meldt een oude baas, die als 'belangstellende' is meegekomen met een van de kandidaten: „Het zijn flinke kerels. Ik wou dat we er in dit land twee miljoen van hadden. Dan was er niet zoveel rottigheid in de wereld."

Twee van die 'kerels' zijn Herman (34) uit Kampen en Ger (23) uit Groningen. behalve dat ze beiden in Libanon hebben gezeten, delen ze het lot dat het leven hen nog niet erg heeft toegelachen. Herman heeft zestien jaar gewerkt als slachter/uitbener, voordat hij (gescheiden vader van een zoontje) zijn dag beroepsmatig ging vullen met het laden en lossen van vrachtauto's. Ger werkt als uitzendkracht op een meubelfabriek.

Humanitair

Vandaar dat de te verbranden schepen — mocht het tweetal binnenkort naar de Balkan gaan — niet te groot zijn. Dat het initiatief voor deze onderneming in rechtsradicale hoek is geboren, maakt beiden niet uit. Voor politiek hebben ze geen belangstelling, slechts de 'humanitaire missie' geldt. „Het moet maar eens afgelopen zijn met die slachtpartijen in Kroatië, Cambodja en bij de Kurden", zegt Herman. In de Golfoorlog, toen het om olie ging, konden de Verenigde Naties wel van alles doen, vult Ger zijn mogelijke slappe aan.

De twee vrijwilligers vinden zichzelf absoluut geen avonturier.

Zijn ze dan idealist? Herman: „Idealist, wat is dat? We zijn tegen al die rottigheid. We zijn een soort Artsen zonder Grenzen."

AD 2/12/91

TLG 10.12.91

Eerste groep vrijwilligers naar Kroatië

Van onze correspondent

AMSTERDAM, dinsdag

De eerste grote groep vrijwilligers, gerekruteerd door de omstreden Nederlandse Kroatische Werkgemeenschap (NKW) vertrekt vandaag naar een opleidingskamp in Gospyc.

Daar krijgen de circa vijftien vrijwilligers uniformen en wapens van de nationale garde en worden ze vertrouwd gemaakt met Russische wapens, waaronder mitrailleurs en anti-tankwapens.

Uit vertrouwelijke instructie blijkt verder dat de groep wordt getraind in „de gevechtsformaties die belangrijk zijn bij het uitvoeren van verkennings- en gevechtspatrouilles.” De groep wordt na een training van een week overgebracht naar het operatiegebied.

Het NKW is een initiatief van een door zijn lidmaatschap van de rechtse CD-partij omstreden Douwe van der Bos uit Oldelamer. Van der Bos ontkent dat zijn politieke achtergrond iets van doen heeft met de activiteiten van het NKW. „Het gaat om een zuiver humanitaire missie.” Volgens Van der Bos krijgen de vrijwilligers dezelfde opvang, status, rechten en plichten als elke Kroatische gardist. Het Kroatische ministerie van Defensie heeft de vrijwilligers een soldij van 150 D-mark per maand en gratis medische voorzieningen toegezegd.

De meeste vrijwilligers zijn oud-beroepsmilitairen en worden volgens Van der Bos gedreven door idealistische overwegingen. „Door de Servische agressie wordt het Kroatische volk uitgemoord. We voelen ons verplicht om

op humanitaire gronden het Kroatische volk te helpen.”

De Nederlandse vrijwilligers in Joegoslavië kunnen geen verzekering afsluiten en in geval van verwonding nergens op terugvallen. „De mannen weten dit en aanvaarden het.” Wel heeft het NKW een advocaat ingeschakeld om te kijken of er iets aan de rechtspositie kan worden gedaan. „Maar het ligt erg complex”, geeft Van der Bos toe.

ANP136 4 BIN 106 849 B;
WERFKROAAT; OLBELANER-HUIZEN-KROATIE

Bestuur werkgroep slaakt vrijwilligersactie voor Kroatie (1)

DEN HAAG (ANP) - Een aantal leden uit het comité van aanbeveling van de Nederlands-Kroatische Werkgroep in oprichting (NKG) heeft donderdag verklaard niet langer steun te willen verlenen aan Nederlanders die op individuele basis aan Kroatische zijde willen vechten tegen Servische milities en het federale leger.

Ze hebben hun verklaring vandaag voorgelegd aan het bestuur van de NKG. Dat heeft een van de prominente leden, de kolonel der mariniers b.d. H.C. de Roode, donderdagmiddag tegenover het ANP gezegd.

De verklaring luidt volgens De Roode: „Gezien het ongunstige verloop van de conferentie inzake het conflict in Joegoslavië, en de uitspraak van president Tudjman met betrekking tot het werven van buitenlandse vrijwilligers, distantieert de werkgroep zich van het verlenen van steun aan vrijwilligers, die op individuele basis zich willen aansluiten bij Kroatische legereenheden. De werkgroep handhaaft haar doelstelling, waarin zij er bij de Nederlandse regering op aanringt, binnen VN- dan wel EG-verband, gewapende eenheden in te zetten, om een eind te maken aan de zinloze volkenmoord in Kroatië.”

De Roode zegt de verklaring te hebben opgesteld in overleg met Douwe van der Bos en Broer Wiersma, twee andere initiatiefnemers van de NKG. De verklaring volgt op de negatieve publiciteit die de werkgroep heeft gecoopt, terwijl zijn motieven volgens De Roode volstrekt nomaan zijn en geen politieke doel hebben.

Gegevens van het Factisme Onderzoeks Kollektief (FOK) leren dat zeven van de vijftien leden van het comité van aanbeveling van de NKG een rechts-radicala politieke overtuiging hebben. Zowel De Roode, Wiersma als Van der Bos waren of zijn betrokken bij de acties voor de Centrumpartij, de Centrumdemocraten of de Levensboom, de organisatie die wordt geleid door de weduwe Rust van Toningen. (w.v.)

071457 nov 91

ANP142 4 BIN 221 049 BI
WERFKROAAT A; OULDELAMER-GIETEN-KROATIE

Bestuur werkgroep .... (2)

(ANP) - Volgens De Roode gaat het niet aan het initiatief van de NKW te torpederen omwille van de politieke achtergrond van de leden van het steuncomité. „Als ik wil collecteren voor een goed doel, dan vraagt u toch ook niet naar mijn achtergrond. Het gaat er om dat er mensen, vrouwen en kinderen voorop, worden afgeslacht in Kroatië, omdat het politieke vredesproces heeft gefaald. Dan is er in mijn ogen maar één methode: net als in Korea en Nieuw-Guinea moet Nederland een vrijwilligerseenheid samenstellen, die een barrière opwerpt tussen de strijdende partijen in Kroatië.”

De Roode zegt als ex-marinekolonel te veel ervaring te hebben opgedaan om nog langer aan het aanvankelijke initiatief van de Nederlands-Kroatische Werkgroep deel te nemen. „Ik ben drager van het Bronzen Kruis en ik heb 34 gevechtsacties op mijn naam staan. Een goed militair zal nooit willen en wetens manschappen de strijd insturen, als de kans op gewonden of doden levensgroot aanwezig is. De situatie in Kroatië is dermate chaotisch, dat ik het niet verantwoord vind om vrijwilligers op hun eigen houtje naar Kroatië te laten gaan”, zegt de Roode.

Over de mogelijke politieke motieven van andere initiatiefnemers van de NKW wil De Roode zich niet uitlaten. „Ik houd niet van termen als extreem-rechts of extreem-links. Ik kan u alleen zeggen dat het steuncomité van de NKW bestaat uit mensen van zowel rechtse als linkse signatuur.”

Volgens het Fascisme Onderzoeks Komitee heeft De Roode echter boter op het hoofd. Een woordvoerder zegt: „De oud-kolonel was in 1986 actief lid van de Centruumpartij. In 1985 schreef hij voor die partij „de Defensienota”, die als discussiestuk binnen de CP heeft gediend. Per 21 januari 1986 is hij officieel opgestapt als CP'er, maar vervolgens was hij weer actief voor de Conservatieve Volkspartij. Daarvan is de ideoloog ene W.P. Zeilmaker, de rechterhand van de weduwe Rost van Toningen. Sinds 1989 is De Roode actief lid van de extreem-rechtste organisatie „Realisten Nederland”. Vanaf 1990 maakt hij deel uit van het comité van aanbeveling van het Appel Bestrijding Criminaliteit (ABC), een club die wordt geleid door Douwe van der Bos.” (w.v.)

071514 nov 91

TELEX
TELEX
TELEX

Notitie

Van:

Aan: D3, D2

15 mei 1992

NEDERLANDSE HUURLINGEN OP HET JOEGOSLAVISCHE STRIJDTONEEL

**Werving
Recruterings
Inzet**

035

1. DE INZET VAN NEDERLANDSE HUURLINGEN IN JOEGOSLAVIE M.N. KROATIE

1.1 INITIATIEFNEMERS/ORGANISATIECOMITE

Zoals in het rapport "Joegoslavië, Brandhaard in Europa" reeds vermeld is, verscheen er op 2 november 1991 in de Telegraaf een advertentie waarin vrijwilligers werden opgeroepen zich te melden bij de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap NKW voor het uitvoeren van militaire en humanitaire taken in Kroatie.

De oorspronkelijke initiatiefnemers van de NKW, personen met een extreem-rechtse achtergrond zoals Kol. b.d. H.C. de Roode en de heer B. Wiersma, bleken zich al spoedig van verdere bemoeienis met deze organisatie te distantieren, waarna de coordinatie en organisatie in handen kwam te liggen van Douwe van der Bos uit Oldelamer (Fr).
Van der Bos.

trad ook naar buiten op als leider van de NKW (hij verscheen zelfs op 7 december 1991 op de televisie in het programma van Sonja Barend). Publicaties in de lokale media in Friesland bleken begin november 1991 aanleiding te zijn voor het starten van een gerechtelijk vooronderzoek tegen o.a. van der Bos in verband met het mogelijk overtreden van de artikelen 205 en 140 van het Wetboek van Strafrecht, zijnde respectievelijk het zonder toestemming des Konings iemand aanwerven voor vreemde krijgsdienst en het deelnemen aan een rechtspersoon die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven. Begin december werd besloten dit GVO niet verder te continueren aangezien het langs de gevolgde weg niet mogelijk bleek voldoende gegevens te verzamelen om beschuldigingen aan het adres van de NKW en de betrokken personen te kunnen onderbouwen. Naar aanleiding van de zwakke uitgangspositie in deze gevoelige zaak werd besloten het GVO te beëindigen, hetgeen op 9 december 1991 is geschied.

1.2

WERVING

Op de advertentie in de Telegraaf is door ongeveer 80 personen gereageerd.

Ten behoeve van deze vrijwilligers is er een voorlichtingsdag belegd in restaurant "de Oude Tram" in Amersfoort op 30 november 1991. Op deze bijeenkomst, die geleid werd door Douwe van der Bos, bleken een veertigtal personen afgekomen te zijn die werden "voorgelicht" over de situatie zoals die op dat moment in Kroatie was.

Tevens werden er vragen gesteld door de aanwezigen over diverse zaken, zoals:

- opleiding (een week in Nederland);
- het verliezen van het Nederlanderschap (men gaat niet in vreemde krijgsdienst want Kroatie is nog niet erkend als zelfstandige natie, men gaat als vrijwilliger);
- wat te doen als er een V.N. leger in Joegoslavië gestationeerd wordt (dan wordt alles opnieuw bekeken en zal er vermoedelijk besloten worden zich terug te trekken);

- soldij (antwoord niet duidelijk; later is vastgesteld dat men fl. 250,-- per maand ging verdienen);
- wanneer er getekend kon worden (dezelfde dag al);
- het idealisme (enkel en enkele waren de mening toegedaan dat het idealisme belangrijker was dan de financiële vergoeding) etc.

In het algemeen kan gezegd worden dat er nogal in vaagheden geantwoord werd als er directe vragen werden gesteld.

Saillant detail tijdens deze bijeenkomst was, dat men zich er blijkbaar van bewust was dat er toch over zaken gesproken werd die mogelijk in strijd waren met de democratische rechtsgang in Nederland, aangezien geconstateerd is dat er een contra-observatie gepleegd werd buiten de locatie waar de vergadering plaats vond. Ook vertegenwoordigers van de pers werden in de vergaderzaal geweerd, hoewel door sommige van de aanwezigen na afloop wel met journalisten gesproken is.

1.3

RECRUTERING EN INZET

Op 10 december 1991 werd informatie ontvangen dat -hoogstwaarschijnlijk diezelfde dag- een aantal vrijwilligers vanuit Amersfoort richting Kroatie af zou reizen. Het daadwerkelijk vertrek van deze "First Dutch Volunteer Unit" kon echter niet worden geconstateerd.

Begin april 1992 kwam bij de Dienst het bericht binnen dat een der huurlingen zich bij een Nederlands politiekorps gemeld had en gevraagd had om bescherming, daar hij zich door zijn ex-kameraden bedreigd voelde naar aanleiding van een artikel in HP-de Tijd. Deze huurling, had zich in dit artikel minder lovend uitgelaten over de HOS-militairen (bloeddorstige moordenaars), over HSP-leider Paraga (die aan de heroine verslaafd zou zijn) en over Van der Bos zelf (die de "echte" NKW militairen had opgescheept met een "stelletje eikels").

1.4

TYPERING HUURLINGEN

Over het algemeen kan van de Nederlandse huurlingen, die daadwerkelijk in Kroatie aan de zijde van het Federale Kroatische Leger meegevochten hebben, gezegd worden, althans voor zover bekend, dat zij geen directe affiniteit hebben met, dan wel lid zijn van rechtse c.q. extreem rechtse organisaties, maar dat zij op een of andere manier een erkenning zoeken die zij in ons land niet kunnen vinden, of dat zij op zoek zijn naar het avontuur; dat zij een militaire achtergrond hebben, meestal ongehuwd en werkloos zijn, veel belangstelling hebben voor het "militaire werk" (idolaat van het milita/risme) en nog vrij jong zijn (tussen de 20 en 30 jaar). Ze maken een enigszins ontwortelde indruk en lijken, in de strijd tegen hun maatschappelijk isolement, op zoek naar een vorm van kameraderie. Het betreft hier een categorie personen (deels met criminele antecedenten) die in Nederland groeiende is.

1.5

1.6

TERUGTREKKING

Gezien de opstelling van Van der Bos in een eerder stadium, betreffende het stationeren van een VN-vredesmacht in het probleemgebied, waaraan ook door Nederland zal worden deelgenomen, is de verwachting dat de "First Dutch" zich dan zou terugtrekken uit Kroatie, inmiddels uitgekomen.

Op

na,

zijn de Nederlandse huurlingen rond 25 maart 1991 teruggekeerd naar ons land.

Dat Douwe van der Bos liever was blijven doorvechten in Kroatie blijkt tevens uit het feit dat er op 10 april 1992 in Antwerpen een voorlichting heeft plaatsgevonden, georganiseerd door de NKW in samenwerking met Voorpost en in eerste instantie ook met het Vlaams Blok. Deze laatste organisatie heeft zich echter teruggetrokken na negatieve publicaties in de Belgische pers hierover, aangezien het treden in vreemde krijgsdienst in België, in tegenstelling tot in Nederland, nog steeds een strafbaar feit is. Ook de door het Vlaams Blok ter beschikking gestelde locatie kon niet gebruikt worden. Deze voorlichting is bijgewoond door enkele tientallen personen, die o.a. een video te zien kregen en over de oorlog werden geïnformeerd door o.a. Douwe van der Bos en enkele andere ex-Kroatie-gangers.

1.7

NIEUWE INITIATIEVEN

2.

REACTIES IN NEDERLAND OP DE HUURLINGENPROBLEMATIEK

2.1

Hoe staat nu de politiek in Nederland tegenover de initiatieven zoals die door de NKW, c.q. Douwe van der Bos en consorten, worden ontwikkeld.

In de eerste plaats is er berichtgeving in het ABC VOOR HUURLINGEN, een bijlage van N.N. van 28 november 1991, uitgegeven door het FOK, het Fascisme Onderzoek Kollektief, waarin de activiteiten van de NKW aan de kaak gesteld worden.

Er is door het FOK in november 1991 contact gezocht met het Ministerie van Defensie om duidelijkheid te krijgen over mening die Defensie heeft over deelname van met name actieve (leden van de NatRes, de Nationale Reserve) en oud-militairen aan een aan Kroatische zijde strijdend leger. Volgens de afdeling voorlichting van Defensie was men "bijzonder ongelukkig met dit initiatief, maar zolang deze activiteiten niet in uniform gebeuren, of met faciliteiten van Defensie, kan hier niets aan gedaan worden".

Ten tweede zijn er op 14 januari 1992 door het 2de Kamer lid Frinking (CDA) vragen gesteld over deze materie aan de Minister van Buitenlandse Zaken (zie het aanhangsel van de Handelingen nr. 364).

Op berichten dat er aan Kroatische zijde nog steeds ongeveer twintig Nederlandse "vrijwilligers" meevechten antwoordde de Minister op 7 februari 1992 dat deze berichten bij hem bekend waren, doch dat omtrent de eventuele juistheid wegens het ontbreken van de nodige gegevens geen uitspraak gedaan kon worden. Tevens werden door de heer Frinking de volgende vier vragen gesteld:

- Is het gewapend optreden van deze Nederlanders in Joegoslavië strijdig met enige Nederlandse wet of het volkenrecht? Zo ja, welke maatregelen denkt de minister dan te nemen?
- Hoe moet de handelwijze juridisch gekwantificeerd worden van Nederlandse vrijwilligers, die door deelname aan de gewapende strijd bijdragen aan het verbreken van een in VN-verband overeengekomen bestand?
- Is deelname aan de gewapende strijd een belemmering voor het tot stand komen van een vreedzame oplossing?
- Bent u bereid maatregelen te nemen die kunnen leiden tot beeindiging van individuele Nederlandse deelname aan de strijd in Joegoslavië aan de zijde van een der partijen?

Op deze vragen werd door de Minister in een antwoord gereageerd:

"De Nederlandse nationaliteitswetgeving verbindt sinds 1 januari 1985 geen gevolgen aan het zonder toestemming treden in vreemde staats- of krijgsmacht. Het deelnemen van Nederlandse "vrijwilligers" aan de strijd in Joegoslavië vormt bovendien naar Nederlands recht geen strafbaar feit, zodat daartegen ook niet tijdens de Regering kan worden opgetreden. Uiteraard vormt voortzetting van de gevechtshandelingen, ongeacht door wie daaraan wordt deelgenomen, een belemmering voor het tot stand komen van een vreedzame oplossing. Ook het internationale recht bevat echter voor een dergelijke situatie geen regels die de Nederlandse autoriteiten zouden verplichten tot optreden, dan wel Nederlandse onderdanen zouden verbieden om aan activiteiten als de onderhavige deel te nemen".

Tot zover het antwoord van de Minister van Buitenlandse Zaken.

Uit de reacties van de beide Ministeries blijkt dat het NKW zich, voor zover nu geconstateerd kan worden, niet met activiteiten bezig houdt die in strijd zijn met nationale of internationale wetten. Ook het optreden van Nederlandse onderdanen in Joegoslavië wordt niet strijdig geacht met deze wetten.

3.

VERWACHTINGEN

De vraag moet gesteld worden, wat er nog verwacht kan worden van personen die gedurende enige tijd hebben

deelgenomen aan een strijd die, zeker in Kroatie en Servie, wordt aangeduid als een "smerige oorlog"? Hoewel in eerste instantie de gedachte geopperd werd dat deze mensen zich zouden kunnen gaan manifesteren als extreem-rechts en zich af zouden gaan zetten tegen o.a. allochtone minderheden, is gaandeweg het onderzoek naar voren gekomen dat de huurlingen zelf eigenlijk geen echt politieke voorkeur hebben en -zoals eerder vermeld- slechts naar Kroatie gaan voor het avontuur en om zich op een of andere manier te kunnen manifesteren, iets wat voor hen in Nederland blijkbaar niet mogelijk is.

De houding van initiatiefnemer Van der Bos is opvallend.

Hoewel het er in eerste instantie naar uitzag dat hij de NKW-huurlingen uit Kroatie wilde laten terugtrekken op het moment dat de "Blauwe Baretten" in Joegoslavië gestationeerd zouden worden, is gebleken dat hij hier toch moeite mee had. Dat hij vervolgens pogingen heeft gedaan om in België, in samenwerking met Voorpost, sympathie voor zijn beweging te verkrijgen is tevens een punt dat niet uit het oog mag worden verloren.

De vraag dient gesteld te worden in hoeverre met betrekking tot de NKW hier op enigerlei wijze sprake is geweest van een vorm van (militaire) interventie. Feitelijk hebben we hier toch een optreden gezien van een Nederlandse organisatie in een conflict dat zich elders afspeelt tussen enerzijds een oude erkende staat (Joegoslavië) en anderzijds een zich afsplitsend deel daarvan (Kroatie) op een moment dat het laatstgenoemde deel eveneens erkend wordt en daarmee een formeel erkende status heeft gekregen.

Bovendien zijn wij in Nederland geconfronteerd met een organisatie die in staat is geweest een, weliswaar kleine, groep mensen te recruteren voor militaire activiteiten, deze mensen heeft uitgezonden, ze in een

buitenland heeft kunnen laten meestrijden en vervolgens weer naar Nederland heeft kunnen terugbrengen. Daarbij zijn talrijke internationale relaties gelegd en is ervaring opgedaan die bedenkelijke kanten heeft. Herhaling kan niet worden uitgesloten.

Bijlagen:

NKW persbulletin
Programma van de informatiedag in Amersfoort
NKW informatie t.b.v. de vrijwilligers
Uitnodiging voor vertrek naar Kroatie

DE NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP

Historisch overzicht en huidige situatie

Op 2 november 1991 verscheen in de Telegraaf een advertentie waarin vrijwilligers werden opgeroepen zich te melden bij de zogenoemde 'Nederlands-Kroatische Werkgemeenschap' (NKW) voor het uitvoeren van militaire en humanitaire taken in Kroatie. De coördinatie en organisatie van een en ander kwam in handen te liggen van Douwe VAN DER BOS uit het Friese Oldelamer,

Publicaties in de locale media in Friesland bleken reeds in de eerste helft van november 1991 aanleiding te zijn voor het starten van een gerechtelijk vooronderzoek tegen met name VAN DER BOS. Uitgangspunt daarbij was het mogelijk overtreden van de artikelen 205 en 140 van het Wetboek van Strafrecht, zijnde respectievelijk het zonder toestemming des Konings iemand aanwerven voor vreemde krijgsdienst en het deelnemen aan een rechtspersoon die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven. Op 9 december 1991 werd dit GVO echter beëindigd aangezien het langs de gevolgde weg niet mogelijk was voldoende gegevens te verzamelen om beschuldigingen aan het adres van de NKW en de betrokken personen te kunnen onderbouwen.

Inmiddels hadden 80 personen op de advertentie van de Telegraaf gereageerd. De helft van hen verscheen op 30 november 1991 op een voorlichtingsbijeenkomst te Amersfooft, die ook door Douwe VAN DER BOS werd bijgewoond.

stationeren van een VN-vredesmacht in Joegoslavië, waaraan door Nederland werd deelgenomen, was aanleiding om het optreden van de First Dutch in Kroatie te beëindigen. Met uitzondering van

zijn
de Nederlandse huurlingen rond 25 maart 1992 teruggekeerd naar Nederland.

Evaluatie en prognose

Met het oog op de chaotische situatie in Joegoslavië, dient de vraag gesteld te worden in hoeverre met betrekking tot de NKW op enigerlei wijze sprake is geweest van een vorm van (militaire) interventie. Goed beschouwd blijkt het hierbij te gaan om het optreden van een Nederlandse organisatie in een conflict dat zich elders afspeelt tussen een erkende staat (Joegoslavië) en een zich daarvan afsplitsend deel (Kroatie) op een moment dat het laatstgenoemde deel eveneens is erkend en daarmee een formele status heeft gekregen. Het NKW bleek evenwel in staat te zijn een, weliswaar kleine, groep mensen te recruteren voor militaire activiteiten, deze personen naar het strijdtoneel in het buitenland te verplaatsen en vervolgens weer naar Nederland terug te halen. Dat daarbij het internationaal aanzien van Nederland in het geding is staat buiten kijf, te meer daar de huurlingen werden uitgezonden in een stadium dat Nederland als voorzitter van de EG een vreedzame oplossing voor het conflict in Joegoslavië trachtte te bewerkstelligen. Niettemin lijkt het internationaal aanzien van Nederland door de gevechtshandelingen van de 'First Dutch Volunteer Unit' niet vergaand te zijn aangetast, omdat deze getalsmatig nauwelijks gewicht in de schaal legde.

Zorgwekkend is wel de achtergrond van de NKW-leider Douwe VAN DER BOS, die afkomstig is uit de extreem-rechtse kringen in Nederland en daarin over goede contacten lijkt te beschikken. Bovendien onderhoudt VAN DER BOS relaties met rechtse, nationalistische organisaties in Vlaanderen (Voorpost en Vlaams Blok), waarvoor hij in april jl. te Antwerpen een voorlichtingsbijeenkomst over de strijd in Joegoslavië heeft gehouden.

Over het algemeen kan van de Nederlandse huurlingen, die daadwerkelijk in Joegoslavië aan de zijde van de Kroaten hebben meegevochten, niet gezegd worden dat zij affiniteit hebben met, dan wel lid zijn van rechtse, c.q. extreem-rechtse organisaties. Veeleer gaat het hierbij om personen, die op de een of andere wijze de erkenning en waardering zoeken die zij in ons land niet kunnen vinden of op zoek zijn naar het avontuur. Zij hebben een militaire achtergrond of veel belangstelling voor het 'militaire werk' en zijn over het algemeen vrij jong (leeftijdsgroep van 20 tot 30 jaar), ongehuwd en werkeloos. Ze maken een enigszins ontwortelde indruk en lijken in de strijd tegen hun maatschappelijk isolement op zoek naar een vorm van 'kameraderie'. Feitelijk gaat het hierbij wel om een groep personen in de Nederlandse samenleving die groeiende is en wellicht ook in de toekomst gevoelig kan zijn voor

recruteringsactiviteiten, zoals die recentelijk door de NKW zijn
ontplooid.

Nieuwe vormen van recrutering in Nederland ten behoeve van
Kroatie en/of Bosnie-Herzegovina kunnen op korte termijn niet
volledig worden uitgesloten.

Los hiervan moet ook herinnerd worden aan de NKW die inmiddels
een infrastructuur voor huurlingen-acties heeft opgebouwd en ook
praktijkervaring heeft opgedaan, die in de nabije toekomst een
goed uitgangspunt voor nieuwe initiatieven zou kunnen bieden.

De Telegraaf van zaterdag 2 november 1991, advertentierubriek
Oproepen:

"Nederlands Kroatische Werkgemeenschap vraagt VRIJWILLIGERS voor
het uitvoeren van actieve militaire en humanitaire taken in
Kroatie. Militaire ervaring gewenst. Roept Nederlandse en
wereldgemeenschap op om Kroatie en Slovenie te erkennen. NKW,
postbus 256, 8470 AG te Wolvega, tel. 05619/399 en 01640/40715"

Aan genoemde advertentie ging een persbericht vooraf, gestuurd
door de Nederlands Kroatische Werkgemeenschap aan 100 Nederlandse
dagbladen en persbureaus. In het persbericht wordt een opsomming

---

van de huidige toestand in Joegoslavië gegeven, men constateert de onmacht van de Europese Gemeenschap om concreet iets te bereiken in Joegoslavië en doet een aantal voorstellen om via Europese Gemeenschap dan wel de West Europese Unie over te gaan tot militaire interventie in Joegoslavië en wel op de manier waarop de USA tijdens de Golfoorlog is opgetreden. In dit geheel wordt Servie aangeduid als de agressor, tegen wie niet hard genoeg opgetreden kan worden. Zolang er niet langs officiële weg iets gebeurt om Kroatie te helpen, stelt de NKW zich voor zelf iets te ondernemen middels het uitzenden van vrijwilligers, die de Kroatische Gardes kunnen gaan versterken. Er zouden volgens dit communiqué al vrijwilligers uit Amerika, Duitsland, Schotland e.d. in Kroatie vechten. Hoewel de advertentie ook spreekt over humanitaire hulp wordt hierover in het persbericht geen melding meer gemaakt. De nadruk wordt gelegd op het feit dat vrijwilligers in Nederland in militaire dienst moeten zijn geweest, liefst bij het Korps Commando Troepen of bij het Korps Mariniers.

De Nederlandse wetgeving stelt dat een Nederlander, die in vreemde krijgsmacht treedt, zijn of haar staatsburgerschap verliest. De NKW denkt een maas in de wetgeving te hebben gevonden door te stellen dat Kroatie geen officieel erkende natie is. Nederlanders die in het Kroatische leger dienst nemen zouden dus ook officieel niet in vreemde krijgsmacht zijn. Een duidelijke uitspraak over dit probleem laat nog op zich wachten.

Het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft in een reactie laten weten dat het Nederlanders sterk ontraden wordt in Kroatische krijgsmacht te treden. Het door Nederland toestaan van dergelijke activiteiten staat haaks op haar pogingen de crisis in Joegoslavië langs diplomatieke weg op te lossen. Mocht het al zo zijn dat het wettelijk toegestaan zou zijn dat Nederlanders in Kroatische krijgsmacht treden, dan is de oorlog in Joegoslavië wel van een dergelijk karakter dat processen na de oorlog over oorlogsmisdaden te verwachten zijn. Hoe het Ministerie van Justitie zal reageren wanneer blijkt dat bij dergelijke misdrijven ook Nederlanders betrokken zouden zijn valt ook nog te bezien.

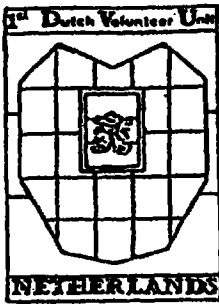
Noot:

Het in dienst treden in vreemde krijgsmacht.

Het in dienst treden bij een krijgsmacht van een vreemde mogendheid is zowel in art. 101 van het Wetboek van Strafrecht als in art. 4 van de Wet Oorlogsstrafrecht strafbaar gesteld, indien het gaat om een mogendheid die met Nederland in oorlog is, of naar verwachting zal zijn. In art. 205 van het W.v.S. wordt zonder enige clause over een oorlogstoestand, strafbaar gesteld "hij die, zonder toestemming van de koning, iemand voor vreemde krijgsmacht aanwerft" (maximum een jaar). Het artikel valt onder de titel "Misdrijven tegen het openbaar gezag". Volgens het commentaar is het artikel van toepassing op de werving van zowel Nederlanders als vreemdelingen. Ook doet niet ter zake waar de krijgsmacht verricht moet worden en of het gaat om de dienst van een mogendheid of opstandelingen. Wel wordt de noodzaak aangenomen van een bepaalde verbintenis tussen de werver en hem

(de mogendheid), voor wie de werving gedaan wordt. Gaat het echter om een volledig spontane actie van personen in Nederland voor een zelfstandig in Joegoslavië te ondernemen operatie, waarbij geen opdracht, machtiging of andere juridische relatie bestaat met de Kroatische krijgsmacht, dan ontbreekt de strafbaarheid.

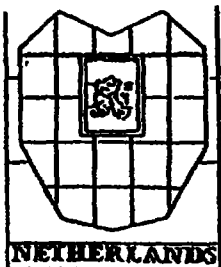

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
DUTCH-CROATIAN WORKCOMMUNITY
Postbus/P.O.Box 256
8470 AG WOLVEGA (Fr1)
Netherlands

-----PROGRAMMA-----

- 13.30 uur - 14.00 uur: Koffie / kennismaking,
- 14.00 uur - 15.00 uur: Algemene Informatie N.K.W.,
Stand van zaken in Zagreb,
Algemene zaken van "persoonlijk" belang,
zoals: Verzekering(en),
Financiële aspecten,
Risico's,
Reis,
- 15.00 uur - 16.00 uur: Evt.(onder voorbehoud!) voorlichting over
Kroatië, door vertegenwoordiger/ster(s)
uit de Kroatische Gemeenschap in Nederland,
Rondvraag,
- 16.00 uur - 18.00 uur: Definitieve aanmelding,
Invullen van de formulieren,
Collectief samenzijn en verdere kennis-
making,
- 18.00 uur: EINDE/AFSCHEID!!

Eventuele aanvullingen/veranderingen:

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
DUTCH-CROATIAN WORKCOMMUNITY
Postbus/P.O.Box 256
8470 AG WOLVEGA (Fr1)
Netherlands

AAN DE KROATIE VRIJWILLIGERS
=====

Geachte heer,

Hierbij ontvangt u de door de Kroatische militaire autoriteiten
gedane toezeggingen .

Om een goede indruk te krijgen over het aantal personen dat
aanstaande dinsdag daadwerkelijk naar Kroatië vertrekt verzoeken
wij u om a.s. maandag tussen 09.00 uur en 21.00 uur telefonisch
contact met ons op te nemen .

Tevens kunnen dan de laatste bijzonderheden aan u worden doorgegeven .

Indien u nog vragen heeft kunt u ons , desnoods ook in het weekend ,
bellen .

Wij wensen u veel succes met de voorbereidingen toe en zien uw
komst a.s. dinsdag, tegemoet in Amersfoort .

Voor de goede orde delen wij u mede, dat u tot aan de Kroatische grens
zult worden begeleid door medewerkers van de N.K.W.

Met vriendelijke groet ,

Douwe van der Bos

Telephone (Netherlands) 05619-399 / 058-670952

Inmiddels zin de ondervermelde zaken . door een hoge Kroatische militaire functionaris gegarandeerd .

De schriftelijke bevestiging *in 2 uur*.

Wij verzoeken u om de dag voor het vertrek , maandag 9 december , telefonisch contact met ons op te nemen om uw vertrek te bevestigen en op de hoogte te worden gebracht van eventuele bijzonderheden .

TOEZEGGINGEN : van Kroatische zijde

- * Permanent Nederlands Hoofkwartier, met telefoon
  - * Verstrekking van I.D. - Card
  - * logistieke zaken , zoals : voeding , slaapplaatsen , kleding
  - * Nederlanders kunnen als eenheid functioneren met eigen embleem
  - * beschikking over militair vervoer
-
- * Nederlanders hebben recht op medische voorzieningen
  - * eventuele slachtoffers van krijgshandelingen worden teruggezonden naar Nederland

- wapens en uniformen worden verstrekt
- in beginsel wordt er geen verbintenis aangegaan (contract) tussen de vrijwilligers en de militaire dan wel civiele autoriteiten , tenzij de vrijwilliger hiermee nadrukkelijk instemt .
- de bevoegde militaire autoriteiten in Kroatië dragen zorg voor een objectieve voorlichting over de actuele militaire en civiele situatie ter plaatse van de inzet der Nederlanders .
- medische voorzieningen (gratis)
- reiskosten Nederland - Kroatië en terug worden vergoed dan wel geregeld
- de financiële toelage bedraagt ± 150 D. Mark per maand
- inspraak van de vrijwilligers over de taakuitvoering en plaats van inzet
- vrijwilligers zijn vrij om het formatiegebied te verlaten indien men dat wil , in overleg met de Liaison Officer

Gaarne bellen op maandag 9 december aanstaande voor laatste bijzonderheden . 05619 - 399 of 058 - 670952

NEDERLANDS KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
*****

Advies met betrekking tot de mee te brengen uitrusting en toebehoren !

U krijgt bij aankomst in Kroatië twee gevechtsuniformen en een buitenjas verstrekt . Na 1 een week krijgt u tevens 2 Nederlandse mouwemblemen uitgereikt . De N.K.W. streeft ernaar de baret voor het vertrek aan u te overhandigen .
Vanuit Kroatië heeft men ons geadviseerd om de volgende uitrusting - stukken , dump c.q. p.s.u. , zelf mee te brengen .

AANVULLING P.S.U.

=====

- Warme kleding , handschoenen , col , iso - pak , etc.
- Eigen leger kistjes , (eventueel 2 paar)
- Eventueel regenkleding (groen)
- Gevechtsuitrusting - zo compleet mogelijk - ransel, bokketuig , pukkel, b. buitenhelm , pionierschop , veldfles, capuchon .
- camouflage middelen ,
- pukkel standaard ingepakt , mestings , eetgerei , etc.
- zakmes met koort
-

BURGER

=====

- burgerkleding
- financiële middelen voor enige weken . (minimaal een week)
- Duitse marken en U-S. Dollars zijn in Kroatië de meest gangbare valuta .
- toilet middelen (toiletpapier)
- slaapzak wat eventueel wordt aangevuld met een campingmatras
- vrijetijdslectuur
- verbandtrommel
- gasbrandertje met toebehoren
- persoonlijke zaken

DRINGEND VERZOEK : willen de personen die nog geen pasfoto 's aan de N.K.W. hebben verstrekt deze zo spoedig mogelijk opsturen !

HUISHOUDELIJKE MEDEDELING

=====

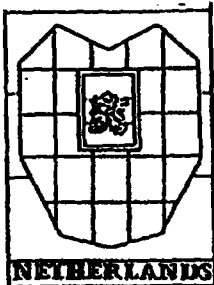
Het strekt tot aanbeveling dat u uw haardracht aanpast aan de geldende Kroatische maatstaven . - kort of middellang -

Verder is het van belang dat u bij aankomst in Kroatie uw bloedgroep dient te vermelden bij de administratie aldaar .

INTERNATIONALE RECHTSPOSITIE

=====

Daar Kroatië volgens het internationale recht nog niet als staat is erkend en als zodanig (nog) niet over een erkend leger beschikt zijn de internationale rechtsregels en / of de Conventie van Geneve niet dan wel slechts gedeeltelijk van toepassing op de Kroatische Gardist dan wel vrijwilligers uit het buitenland .
In het ergste geval is uw status die van een volledig rechteloze en kunt u bij bijvoorbeeld het oplopen van lichamelijk letsel geen aanpraak maken op Nederlandse voorzieningen die bijvoorbeeld uitvloeisel zijn van functioneren binnen de Nederlandse defensie .
Wij verzoeken u hiervan goede nota te nemen .

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
DUTCH-CROATIAN WORKCOMMUNITY
Postbus/P.O.Box 256
8470 AG WOLVEGA (Frl)
Netherlands

Aan de Kroatië vrijwilligers
=====

Oldelamer , 2 december 1991

Geachte heer ,

In overeenstemming met hetgeen wij hebben afgesproken op de
' info - middag ' van de N.K.W. te Amersfoort , deel ik u hierbij
mede, dat het vertrek van de tweede groep vrijwilligers is gepland
op maandag c.q. dinsdag 9, dan wel 10 december .

Wij verzoeken u reeds nu de nodige voorbereidingen te treffen
voor het vertrek .

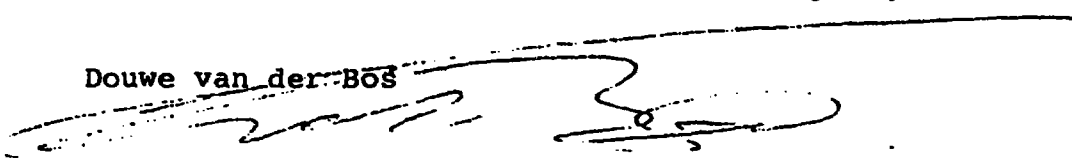
U krijgt nog een schriftelijke bevestiging over de precieze dag en
plaats van vertrek .

Verder zult u nog uitgebreide informatie verkrijgen over uw
taakomschrijving , rechtspositie , toelage , reis etcetera .

Indien u nog vragen heeft kunt u ons bereiken via een van de
hieronder vermelde telefoonnummers .

Namens de N.K.W. teken ik met vriendelijke groet ,

Douwe van der Bos

Telephone (Netherlands) 05619-399 / 058-670952

NEDERLANDS - KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
*****

Hier volgt het beeld omtrent het optreden en de taak van de
1 st Dutch Volunteer Unit :

- Verzamelen op een centrale plaats (Amersfoort) van waaruit de groep zal vertrekken naar Gospyc een plaats in de buurt van het operatie - gebied .
De reis zal gaan via Duitsland - Oostenrijk - Italië- Slovenië naar een nader aan te geven plaats bij de Kroatische grens .
Hier zal worden overgestapt in een andere bus die door een veilig gebied , onder gewapende escorte , de groep zal brengen naar de plaats van bestemming . (Onder begeleiding van de Liaison Officer en een Kroatische vertegenwoordiger .
Bij aankomst zal de groep een tijdelijk onderkomen krijgen in verband met het verstrekken van de camouflagekleding , uitrusting , wapens etc. en de volgende trainings en opleidings dagen .
  - Tevens zullen de vrijwilligers kennis kunnen maken met de lokale functionarissen van de Nationale Garde.
  - De opleiding en training zal het volgende inhouden :
    - * wapenleer in alle voor de groep aanwezig zijnde wapens zoals de AK 47 , pistool , lichte mitrailleur en A.T. wapens .
  - GEVECHTSINSTRUCTIE :
    - * Training van de groep in de gevechtsformaties die belangrijk zijn bij het verdedigen en functioneren in de groeps opstelling .
    - * training van de groep in de gevechts formaties die belangrijk zijn bij het uitvoeren van verkennings en gevechtspatrouilles .
    - * hoe samen te werken en te opereren met Kroatische groepen .
  - KROATISCHE LEER :
    - * het leren en beheersen van een aantal woorden en gewoonten die belangrijk zijn voor de Nederlanders bij het opereren en verblijven in Kroatië .
  - Na ± 1 week training zal de groep worden verplaatst richting het operatie gebied met achterlating van de burgerkleding die gelabeld word opgeslagen in het Nederlandse Hoofdkwartier .
Het operatiegebied zal in de buurt van Cospyc zijn , alwaar de groep naar het groeps onderkomen zal worden bebracht , dit zal een verlaten huis zijn die goede verblijfsmogelijkheden en comfort bied gedurende de verdedigende operatie .
De te verdedigen opstelling zal in de directe omgeving van het groeps onderkomen liggen . In de opstelling zal er gerouleerd worden door de mensen van de groep die zich in het huis / groeps onderkomen bevinden .
De groep zal worden bijgestaan door 1 a 2 Kroaten die Duits en / of Engels spreken .
Bij het groeps onderkomen zal alle benodigde bevoorradings plaats vinden zoals : - Drinken , eten , sigaretten
- Munitie
- Post
- etcetera
- De bevelsuitgifte en informatie voorziening kan ook plaats vinden in het groepsonderkomen .

- Ook zal er zich in het operatiegebied een Nederlands Hoofdkwartier c.q. kantoor bevinden alwaar zich de Liaison Officer en een medewerker zich bevindt .
In beginsel zal dit kantoor 24 uur per dag bezet zijn en zal men kunnen beschikken over een vaste telefoonverbinding (en eventueel volgend een Fax)
Dit kantoor onderhoud tevens de dagelijkse contacten met de N.K.W. vertegenwoordigers in Nederland .
Ook zal hier een wasmachine aanwezig zijn waarin door de medewerker voor de vrijwilligers de vuile kleding kan worden gewassen .
Het verdient daarom aanbeveling dat u uw kleding zo veel mogelijk van labels voorziet .
- Alle opdrachten / orders van het Kroatische commando zullen worden gecoördineerd via en met de Liaison Officer .
De problemen en wensen kunnen worden voorgelegd aan de Liaison Officer die deze zal proberen op te lossen en te verwezelijken voor zover dat in zijn vermogen ligt .
- De Liaison Officer zal zorgdragen voor uitbetaling van de toelage en zal ook verantwoordelijk zijn voor de administratie .
- Bij beëindiging van de taak of wanneer men terug wil keren naar Nederland zal de Liaison Officer hier zorg voor dragen .

ALGEMENE INFORMATIE

=====

Uw taak omschrijving laat zich enigszins vergelijken met de taken die V-N. militairen in Libanon moesten verrichten namelijk ; patrouilleren, waarnemingsposten inrichten , roadblocks bemannen etcetera .
Kortom , het beveiligen van een gebied .
Het operatie gebied is bergachtig en ongeschikt voor het gebruik van tanks . De laatste weken zijn er verder weinig incidenten geweest en het gebied bevindt zich stevig in handen van de Nationale Garde .
De bevolking aldaar bestaat in hoofdzaak uit Kroaten met hier en daar afgewisselt door kleine Sevische enclaves die overigens door Kroatie"worden beheerst .

De al in Kroatie aanwezige Liaison Officer is zes jaar beroeps geweest in het Nederlandse leger en tevens instructeur bij het Korps Commandotroepen . Daarnaast heeft hij internationale ervaring opgedaan in het Franse Vreemdelingenlegioen .

Wij verzoeken u deze informatie vertrouwelijk te behandelen en
=====

hierover geen enkele mededeling te doen aan de media .

=====

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP

Secretariaat : Postbus 256

8470 AG WOLVEGA

PERSBERICHT

*****

Giro : 3515979 t.n.v. D. v.d. Bos te Oldelamer

(Penningmeester NKW) tel. 05619 - 399 of 01640 - 40715

INHOUD :

Wolvega , 2 november 1991

VERKLARING

MAATREGELEN

OPROEP VRIJWILLIGERS

De Nederlands - Kroatische Werkgroep i.o. heeft geconcludeerd dat de bemiddeling van de E.E.G. in het gewapende conflict tussen de deelstaten Kroatië en Servië op een volledige mislukking is uitgelopen .

Tegen alle logica in , trachtte de E.E.G. gedurende de al drie maanden durende bemiddelingspoging en de vredesconferentie in Den Haag een soort van Joegoslavische confederatie in het leven te roepen , wat in belangrijke mate heeft bijgedragen tot de huidige deceptie .

Ook onder het Nederlandse voorzitterschap is men niet bij machte gebleken om de crisis in de Balkan te bezweren . Integendeel het eigengereide optreden van minister Hans van den Broek heeft de tegenstellingen binnen de E.E.G. ten aanzien van het te voeren beleid t.o.v. de strijdende partijen alleen maar verscherpt .

Een andere crisis , de Golf - crisis , werd onder supervisie van de Verenigde Staten, met behulp van de Verenigde Naties , op voortvarende wijze aangepakt en was binnen zes maanden wél bezworen .

Kosten noch moeite werden gespaard om de Westerse oliebelangen veilig te stellen .

De voortvarende aanpak van de V.N. inzake de Golf - crisis staat echter in schril contrast met de houding van deze organisatie met betrekking tot de Balkan - crisis .

Ondanks herhaalde verzoeken van onder andere de voormalige Joegoslavische president Stipe Mesic heeft de V.N. tot nu toe afgezien van gewapende tussenkomst in het gebied waar de strijd woedt .

Het Kroatische volk voelt zich hierdoor terecht in de steek gelaten door Europa en de Verenigde Naties en beseft dat de ' nieuwe wereldorde ' waar de Amerikaanse president George Bush over sprak na het beëindigen van de Golf - crisis , een utopie blijkt te zijn .

Kroaten en Slovenen hebben nu eenmaal de pech niet over belangrijke olievoorraden te beschikken .

Tengevolge van de aarzelende houding van de V.N. en de halfslachtige aanpak van de E.E.G. gaat de strijd onverminderd door en vallen er iedere dag nieuwe slachtoffers .

Het gebrek aan internationale druk geeft de Servische leiders en het Federale leger , dat wordt gedomineerd door Serven , de gelegenheid om door te gaan met het voeren van een agressieve veroveringsoorlog die er op is gericht Kroatische gebieden met Servische minderheden onder Servische controle te plaatsen .

Het doel van deze politiek is het creëren van een Groot - Servië .

OP grote schaal worden er door de Stalinistisch gedoctrineerde Federale troepen misdrijven gepleegd en wordt er een fysieke en culturele genocide gepleegd .

De conventie van Geneve wordt derhalve met voeten getreden en standrechtelijke executies van krijgsgevangenen Kroaten vinden regelmatig plaats .

Planmatig wordt de gehele infrastructuur van Kroatië door de Serven vernield en er zijn reeds meer dan 200 kerken, kloosters en tal van monumenten door het krijgsgeweld vernietigt .

Zelfs de eeuwenoude Kroatische stad Dubrovnic met tal van monumenten van onschatbare waarde loopt het gevaar verwoest te worden .

Het risico van een internationaal conflict is bovendien in de Balkan vele malen groter dan in bijvoorbeeld het Midden - Oosten .

Grote bevolkingsgroepen zijn immers verdeeld over meerdere landen in midden en oost Europa .

Een hele reeks landen die kunnen omvallen als dominostenen en aldus in een regelrechte oorlog terechtkomen .

Hiermee ligt er een basis vóór voortzetting van de wereldoorlog die in 1914 begon en als een veenbrand ondergronds is blijven voortwoekeren .

MAATREGELEN

Nu Servië onwillig is gebleken daadwerkelijk naar vrede te streven , wordt de kans op een bevredigende oplossing op korte termijn kleiner en kan een krachtige oplossing van het conflict niet meer op zich laten wachten .

- De Nederlands - Kroatische Werkgemeenschap roept daarom de E.E.G. en de V.N. op , nu de vredesinitiatieven dreigen te mislukken , over te gaan tot het formeren van een gecombineerde land - , zee - , en luchtmacht om met onmiddellijke ingang over te gaan tot een zogeheten ' peace - enforcing ' van het conflict in de Balkan .
- De West Europese Unie , dan wel de veiligheidsraad , dienen daarnaast onmiddellijk over te gaan tot het formeren van een vredesmacht , mede om internationalisering van het conflict tegen te gaan .
- Verder dient men de Servische en Federale strijdkrachten te veroordelen als ' agressor ' en over te gaan tot een totale boycot van Servië en de aan Servië gelieerde gebieden .
(Uitgezonderd medische en overige humanitaire hulp)

De Nederlands - Kroatische Werkgemeenschap roept de lidstaten van de Verenigde Naties en de Europese gemeenschap op om hun politiek inzake de crisis in Joegoslavië dringend te herzien .

Dit conflict kan enkel door het erkennen van het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren een definitieve oplossing krijgen met het oog op een duurzame vrede in de Balkan . Daarom dienen de Europese Staten onverwijld over te gaan tot de erkenning van de onafhankelijkheid van Kroatië en Slovenië .

Deze volkeren hebben immers met een overtuigende meerderheid democratisch beslist dat ze niet meer tot de Joegoslavische federatie wensen te behoren .

pt op heden wil Europa het nationaliteitenconflict in Joegoslavië enkel en alleen oplossen binnen het kader van de huidige bestaande staatsconstructie .

Hiermee is Europa de objectieve bondgenoot van Servië ; een deelstaat die door middel van militair geweld democratisch tot stand gekomen beslissingen in andere deelstaten wil tenietdoen .

Het is daarom de morele plicht van Nederland en Europa om Kroatië en Slovenië bij te staan in hun gerechtvaardigde democratische strijd voor onafhankelijkheid .

OPROEP VRIJWILLIGERS

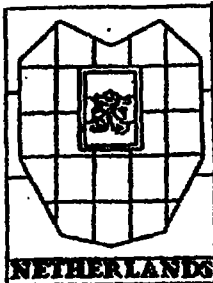
Zolang aan de eerdergenoemde gerechtvaardigde wensen niet is voldaan rekent de N.K.W. het tot een plicht om de Kroatische onafhankelijkheidsstrijd in woord en daad bij te staan .

Daarom zal worden overgegaan tot het oproepen van Nederlands - Kroatische vrijwilligers voor defensieve inzet in Kroatië tegen de Servische 'agressor' .

Wij kunnen immers niet toestaan dat de Kroatische natie met zijn eeuwenoude beschaving en cultuur wordt teruggebombardeed naar de middeleeuwen .

Vanaf vandaag zal worden gestart met een campagne gericht op het werven van Nederlandse vrijwilligers om de Kroatische Gardes te versterken .

Deze vrijwilligers kunnen zich aansluiten bij de al in Kroatië aanwezig zijnde Amerikaanse , Duitse , Schotse en overige formaties .

NEDERLANDS-KROATISCHE WERKGEMEENSCHAP
DUTCH-CROATIAN WORKCOMMUNITY
Postbus/P.O.Box 256
8470 AG WOLVEGA (Fr1)
Netherlands

Your reference:

Our reference:

Date: 3 december 1991

PERSOONLIJKE UITNODIGING
=====

Geachte Heer,

Naar aanleiding van Uw "definitieve" aanmelding, bij de N.K.W., om als vrijwilliger naar Kroatië te gaan, kan ik U melden dat U volgende week (collectief) zult vertrekken! U wordt verzocht om zich om: 10 dec. 11.00 te melden aan het/bij/in: 'Restaurant De Oude Tram 'Stationsplein 4' te: Amersfoort.

U dient bij zich te hebben Uw bagage en U dient in het bezit te zijn van een geldig paspoort!!!

Het is niet toegestaan om wapens/messen eniger vorm dan ook mee te nemen. Uitzondering hierop is natuurlijk Uw (dienst)zakmes. Mocht U nog vragen hebben, kunt U ons altijd bellen tussen 10.00 uur en 21.00 uur op één van onderstaande telefoonnummers.

Nog even alles op een rijtje:

- * Datum vertrek : Dinsdag 10 december
- * Tijdstip vertrek: s'morgens 11.00 uur
- * Verzamelpunt : Restaurant ' De Oude Tram '
- * Plaats vertrek : Amersfoort

Met vriendelijke groeten,
de N.K.W., namens deze,

Nederlands - Kroatische Werkgemeenschap NKW
Dutch - Croatian Workcommunity
Postbus/P.O. Box 256 8470 AG Wolvega
Netherlands (Fr.) tel. 05619-399 058-670952

Vrijwilligers dienen reeds in Nederland de eerste oefening (Dienstplicht) te hebben vervuld en als minimum voorwaarde van aanneming geldt dat belangstellenden de Algemene Militaire Opleiding moeten hebben voltooid .

Aan vrijwilligers met geneeskundige ervaring en aan vrijwilligers met militaire ervaring in bijvoorbeeld V.N. operaties dan wel behoorden tot de infanterie het Korps Mariniers en / of het Korps Kommandotroepen zal de voorkeur worden gegeven .

Het een en ander zal worden uitgevoerd binnen het raam van de Nederlandse Wetgeving . De rol van de N.K.W. beoogd slechts een coördinerende rol te zijn .

*****

STEUNVERLENEND COMITE :

[REDACTED]	, Kolonel der Mariniers b.d.	, Gieten
[REDACTED]	, Adjutant b.d. ex V.N. Korea	, Bergen op Zoom
[REDACTED]	, Adjutant der Mariniers b.d.	, Vreeland
[REDACTED]	, Kroaat , secr. K.B.	, Terneuzen
[REDACTED]	, Kroaat	, Etten - leur
[REDACTED]	, U.N.I.F.I.L. (Libanon)	, Oldelamer
[REDACTED]	, K.NATRES	, Geleen
[REDACTED]	, UNIFIL (Libanon)	, Schinnen
[REDACTED]	, UNIFIL . , ,	, Rijssen
[REDACTED]	, Sgt. M.F.O. (Sinaï)	, Sneek
[REDACTED]	, M.F.O. , ,	, Heerlen
[REDACTED]	, ex K.V.V. A.A.T.	, Meeden
[REDACTED]	, ex Ned . Indië	, Leeuwarden
[REDACTED]	, ex Marinier , Sgt.Maj.K.NATRES	, Brunssum

NAGEKOMEN :

[REDACTED] , ex K.Lu.M.F.O.(Sinaï), e.a., Leeuwarden

Coördinatie en planning :

[REDACTED] , Oldelamer
[REDACTED] , Bergen op Zoom

Samenstelling per 2 november 1991 .